

Minister Spraw Zagranicznych

BPZZ.0210.4.2024 / 14
Warszawa, 25 września 2024 r.

według rozdzielnika

Szanowni Państwo,

stosownie do postanowień § 36 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348, z późn. zm.) uprzejmie informuję, iż na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w Biuletynie Informacji Publicznej (w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny) umieszczony został projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu wyeliminowania nieprawidłowości w systemie wizowym RP (UD 126).

Zwracam się z uprzejmą prośbą o zajęcie stanowiska do projektu w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego pisma, a w przypadku zgłoszenia uwag przekazanie ich również w wersji elektronicznej na adres: BP.Sekretariat@msz.gov.pl.

Brak uwag we wskazanym terminie pozwolę sobie potraktować jako uzgodnienie projektu.

Z poważaniem,

z upoważnienia Ministra Spraw Zagranicznych

Henryka Mościcka-Dendys
Podsekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Rozdzielnik:

- 1) NSZZ „Solidarność” (Wały Piastowskie 24, 80-855 Gdańsk, sekretariat.prezydium@solidarnosc.org.pl),
- 2) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych (ul. Kopernika 36/40, 00-924 Warszawa, opzz@opzz.org.pl),
- 3) Forum Związków Zawodowych (biuro@fzz.org.pl),
- 4) Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej (ul. Berneńska 8, 03-976 Warszawa, e-mail: sekretariat@pracodawcyrp.pl),
- 5) Konfederacja „Lewiatan” (ul. Zbyszka Cybulskiego 5, 00-727 Warszawa, recepcja@lewiatan.org),
- 6) Związek Rzemiosła Polskiego (ul. Miodowa 14, 00-246 Warszawa, e-mail: zrp@zrp.pl),
- 7) Związek Pracodawców Business Centre Club (Związek Pracodawców Business Centre Club Plac Trzech Krzyży 18, 00-499 Warszawa, e-mail: biuro@bcc.org.pl),
- 8) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców (biuro@zpp.net.pl),
- 9) Federacja Przedsiębiorców Polskich (Federacja Przedsiębiorców Polskich, Al. Ujazdowskie 51, 00-536 Warszawa, e-mail: biuro@federacjaprzedsiebiorcow.pl);
- 10) Rada Główna Szkolnictwa Wyższego i Nauki (ul. Wspólna 1/3, 00-529 Warszawa, e-mail: radaglowna@mnisw.gov.pl),
- 11) Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich (Uniwersytet Warszawski, ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa, e-mail: biuro@krasp.org.pl),
- 12) Konferencja Rektorów Publicznych Uczelni Zawodowych (Biuro Konferencji Rektorów Publicznych Uczelni Zawodowych (KRePUZ) przy: Państwowa Akademia Nauk Stosowanych we Włocławku ul. 3 Maja 17, 87-800 Włocławek, biurorektora@pans.wloclawek.pl),
- 13) Konferencja Rektorów Zawodowych Szkół Polskich (Konferencja Rektorów Zawodowych Szkół Polskich, ul. 3 Maja 25A, 80-802 Gdańsk, e-mail: krzasp@krzasp.pl),
- 14) Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej (ul. Bracka 18/16, 00-028 Warszawa, sekretariat@psrp.org.pl),
- 15) Krajowa Reprezentacja Doktorantów (ul. Nowogrodzka 12 lok. 6, 00-511 Warszawa, sekretariat@krd.edu.pl).

U S T A W A

z dnia

**o zmianie niektórych ustaw w celu wyeliminowania nieprawidłowości
w systemie wizowym Rzeczypospolitej Polskiej¹⁾**

Art. 1. W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750 i 854) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 93b otrzymuje brzmienie:

„Art. 93b. Organem właściwym w sprawach o uznanie świadectwa lub innego dokumentu, o których mowa w art. 93 ust. 3, albo o potwierdzenie wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o których mowa w art. 93a, zwanym dalej „organem właściwym”, jest:

- 1) kurator oświaty właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się, zwanej dalej „wnioskodawcą”, a w przypadku gdy wnioskodawca nie ma miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, kurator oświaty właściwy ze względu na siedzibę instytucji, w której wnioskodawca zamierza złożyć świadectwo lub inny dokument wydany za granicą – w zakresie dotyczącym wykształcenia podstawowego, gimnazjalnego, zasadniczego zawodowego, zasadniczego branżowego, średniego branżowego i średniego oraz uprawnienia do kontynuacji nauki, z wyłączeniem uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe;
  - 2) Dyrektor Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej – w zakresie dotyczącym wykształcenia średniego oraz uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe.”;
- 2) użyte w art. 93c w ust. 1 i w ust. 2 w części wspólnej, w art. 93d, w art. 93e, w art. 93f w ust. 1 oraz w art. 93g w ust. 3 we wprowadzeniu do wyciszenia i w ust. 4, w różnym

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawę z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, ustawę z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, ustawę z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców oraz ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

przypadku, wyrazy „kurator oświaty” zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami „organ właściwy”;

3) w art. 93f:

a) uchyla się ust. 2,

b) w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) przewodniczący, którym jest:

a) kurator oświaty albo wskazany przez niego pracownik kuratorium oświaty
– w postępowaniu w sprawach, o których mowa w art. 93b ust. 1 pkt 1,

b) Dyrektor Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej albo wskazany przez niego pracownik Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej
– w postępowaniu w sprawach, o których mowa w art. 93b ust. 1 pkt 2;”;

c) uchyla się ust. 4;

4) w art. 93g ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przeprowadzenie rozmowy sprawdzającej podlega opłacie, która stanowi:

1) dochód budżetu państwa – w postępowaniu w sprawach, o których mowa w art. 93b ust. 1 pkt 1;

2) przychód Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej – w postępowaniu w sprawach, o których mowa w art. 93b ust. 1 pkt 2.”;

5) w art. 93h wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego i nauki określi, w drodze rozporządzenia:”.

Art. 2. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2383 i 2760 oraz z 2024 r. poz. 879) w art. 298 po pkt 6aa dodaje się pkt 6ab w brzmieniu:

„6ab) ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulowi – w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy;”.

Art. 3. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 497, 863 i 1243) w art. 50:

1) w ust. 3 w pkt 13 na końcu dodaje się przecinek oraz dodaje się pkt 14 w brzmieniu:

„14) ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulowi – w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy;”;

2) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Dane zgromadzone na kontach, o których mowa w ust. 3, udostępnia się bezpłatnie sądom, prokuratorom, organom podatkowym, Państwowej Inspekcji Pracy, Biuru Nadzoru Wewnętrznej, Policji, Straży Granicznej, Inspektoratowi Wewnętrznemu Służby Więziennej, komornikom sądowym w zakresie prowadzonej przez nich egzekucji świadczeń alimentacyjnych, w tym należności budżetu państwa z tytułu świadczeń wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, ministrowi właściwemu do spraw gospodarki w zakresie koniecznym do rozstrzygnięcia spraw prowadzonych na podstawie art. 29, art. 32 oraz art. 34 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy, ministrowi właściwemu do spraw rodziny, ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego, organom realizującym świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz świadczenia wychowawcze, ośrodkom pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – centrum usług społecznych, powiatowym centrum pomocy rodzinie, publicznym służbom zatrudnienia, Komisji Nadzoru Finansowego, Polskiemu Funduszowi Rozwoju Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, wojewodzie i Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców w zakresie prowadzonych postępowań dotyczących legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulowi, w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy, oraz ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego w zakresie wynikającym z ust. 3a i 3c.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2024 r. poz. 977) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 17 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W sprawach o wykroczenia przeciwko prawom pracownika określonych w Kodeksie pracy, w sprawach o wykroczenia określonych w art. 27–27b ustawy z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1110), w sprawach o wykroczenia określonych w art. 119–123 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 475, 742, 858, 863, 1089 i ...), w sprawach o wykroczenia określonych w art. 465 ust. 1a ustawy z dnia

12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2024 r. poz. 769, 1222 i ...), w sprawach o wykroczenia określonych w art. 27–28b ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o delegowaniu pracowników w ramach świadczenia usług (Dz. U. z 2024 r. poz. 73), w sprawach o wykroczenie określone w art. 8e ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207 oraz z 2023 r. poz. 1667), w sprawach o wykroczenia określonych w art. 10 ustawy z dnia 10 stycznia 2018 r. o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni (Dz. U. z 2024 r. poz. 449), a także w sprawach o inne wykroczenia związane z wykonywaniem pracy zarobkowej, jeżeli ustawa tak stanowi, oskarżycielem publicznym jest inspektor pracy.”;

2) w art. 96 w § 1a pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) o czyny określone w art. 120 ust. 2, 6 i 8–10 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy lub w art. 465 ust. 1a ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, w których oskarżycielem publicznym jest właściwy organ Straży Granicznej”.

Art. 5. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 475, 742, 858, 863 i 1089) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 87 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) posiadający w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 151 ust. 1, art. 151b ust. 1, art. 158 ust. 2 pkt 1 lub 2, art. 161 ust. 2, art. 176 lub art. 186 ust. 1 pkt 3, 4, lub 7–9 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub posiadający wizę krajową w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych lub przebywający na tym terytorium na podstawie art. 21 ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2369);”;

2) uchyla się art. 88ca i art. 88cb;

3) po art. 88cb dodaje się art. 88cc i art. 88cd w brzmieniu:

„Art. 88cc. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki prowadzi w systemie teleinformatycznym wykaz przedsiębiorców wykonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność gospodarczą o istotnym znaczeniu dla gospodarki narodowej, zwany dalej „wykazem przedsiębiorców”.

2. Wykaz przedsiębiorców obejmuje:

- 1) przedsiębiorców korzystających ze wsparcia inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 324 i 862),
- 2) przedsiębiorców korzystających ze wsparcia nowych inwestycji w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji (Dz. U. z 2024 r. poz. 459),
- 3) przedsiębiorców korzystających ze wsparcia na projekty inwestycyjne o znaczeniu strategicznym dla przejścia na gospodarkę o zerowej emisji netto w rozumieniu art. 53 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie Krajowego Centrum Przetwarzania Danych (Dz. U. poz. 1501)

– zwanych dalej „przedsiębiorcami korzystającymi ze wsparcia”.

3. Wykaz przedsiębiorców zawiera:

- 1) firmę przedsiębiorcy korzystającego ze wsparcia;
- 2) numer identyfikacyjny REGON przedsiębiorcy korzystającego ze wsparcia;
- 3) numer identyfikacji podatkowej NIP przedsiębiorcy korzystającego ze wsparcia, jeżeli został nadany;
- 4) siedzibę i adres przedsiębiorcy korzystającego ze wsparcia.

4. Przedsiębiorcę korzystającego ze wsparcia zamieszcza się w wykazie przedsiębiorców:

- 1) w dniu zawarcia umowy o udzielenie pomocy publicznej – w przypadku przedsiębiorcy korzystającego ze wsparcia, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 lub 3;
- 2) w dniu wydania decyzji o wsparciu, o której mowa w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji, zwanej dalej „decyzją o wsparciu” – w przypadku przedsiębiorcy korzystającego ze wsparcia, o którym mowa w ust. 2 pkt 2.

5. Przedsiębiorcę korzystającego ze wsparcia, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 lub 3, usuwa się z wykazu przedsiębiorców w dniu, w którym:

- 1) upłynął okres, na który została zawarta umowa o udzielenie pomocy publicznej, o której mowa w ust. 4 pkt 1, albo

- 2) umowa o udzielenie pomocy publicznej, o której mowa w ust. 4 pkt 1, przestała obowiązywać wskutek czynności prawnej dokonanej przez strony albo jedną ze stron.

6. Przedsiębiorcę korzystającego ze wsparcia, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, usuwa się z wykazu przedsiębiorców w dniu, w którym:

- 1) upłynął okres, na który została wydana decyzja o wsparciu, albo
- 2) decyzja w sprawie uchylecia decyzji o wsparciu stała się ostateczna, albo
- 3) decyzja w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji o wsparciu stała się ostateczna, albo
- 4) decyzja w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia decyzji o wsparciu stała się ostateczna.

7. Minister właściwy do spraw gospodarki udostępnia wykaz przedsiębiorców w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej urzędu obsługującego tego ministra.

Art. 88cd. Wojewoda rozpatruje wnioski o wydanie zezwolenia na pracę z uwzględnieniem pierwszeństwa cudzoziemców mających wykonywać pracę u przedsiębiorców zamieszczonych w wykazie przedsiębiorców.”;

- 4) w art. 88i pkt 5–7 otrzymują brzmienie:
  - „5) cudzoziemiec nie podjął pracy w okresie miesiąca od początkowej daty ważności zezwolenia na pracę;
  - 6) cudzoziemiec przerwał pracę na okres przekraczający miesiąc;
  - 7) cudzoziemiec zakończył pracę wcześniej niż miesiąc przed upływem okresu ważności zezwolenia na pracę.”;
- 5) w art. 88j:
  - a) w ust. 2b:
    - wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Wojewoda wydaje decyzję o odmowie wydania zezwolenia na pracę również wtedy, gdy z okoliczności wynika, że wniosek o wydanie zezwolenia na pracę został złożony dla pozor, zezwolenie będzie wykorzystane przez cudzoziemca w celu innym niż wykonywanie pracy dla danego podmiotu lub podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie dopełnia obowiązków związanych z prowadzeniem działalności lub powierzaniem pracy innym osobom, w szczególności:”;
    - w pkt 5 kropkę zastępuje się wyrazem „, lub” oraz dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

- „6) zachodzą uzasadnione wątpliwości co do wiarygodności złożonych przez podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi oświadczeń odnośnie do liczby cudzoziemców, którym zamierza powierzyć pracę, z uwagi na dostępne organowi dowody lub obiektywne okoliczności wskazujące na to, że działalność prowadzona przez ten podmiot nie daje podstaw do powierzenia wykonywania pracy deklarowanej liczbie cudzoziemców.”,
- b) w ust. 5 część wspólna otrzymuje brzmienie:
„– w celu ustalenia okoliczności, o których mowa w ust. 2b pkt 1, 2, 5 i 6.”;
- 6) w art. 88z:
- a) w ust. 6:
- wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Starosta wydaje decyzję o odmowie wpisania oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi do ewidencji oświadczeń również wtedy, gdy z okoliczności wynika, że oświadczenie zostało złożone dla pozorów, oświadczenie będzie wykorzystane przez cudzoziemca w celu innym niż wykonywanie pracy dla danego podmiotu lub podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie dopełnia obowiązków związanych z prowadzeniem działalności lub powierzaniem pracy innym osobom, w szczególności:”,
  - w pkt 5 kropkę zastępuje się wyrazem „, lub” oraz dodaje się pkt 6 w brzmieniu:
„6) zachodzą uzasadnione wątpliwości co do wiarygodności złożonych przez podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi oświadczeń odnośnie do liczby cudzoziemców, którym zamierza powierzyć pracę, z uwagi na dostępne organowi dowody lub obiektywne okoliczności wskazujące na to, że działalność prowadzona przez ten podmiot nie daje podstaw do powierzenia wykonywania pracy deklarowanej liczbie cudzoziemców.”,
- b) w ust. 8 część wspólna otrzymuje brzmienie:
„– w celu ustalenia okoliczności, o których mowa w ust. 6 pkt 1, 2, 5 i 6.”;
- 7) w art. 90c w ust. 11 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom – w celu prowadzenia postępowań w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy;”;

8) w art. 120:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Kto powierza cudzoziemcowi nielegalne wykonywanie pracy, podlega karze grzywny od 500 zł do 30 000 zł.

2. Cudzoziemiec, który nielegalnie wykonuje pracę, podlega karze grzywny nie niższej niż 500 zł.”,

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Kto nie dopełnia obowiązku, o którym mowa w art. 88i, podlega karze grzywny nie niższej niż 500 zł.”,

c) dodaje się ust. 12 i 13 w brzmieniu:

„12. Karę grzywny, o której mowa w ust. 1, wymierza się w kwocie nie niższej niż 500 zł za jednego cudzoziemca.

13. Karę grzywny, o której mowa w ust. 3–5, wymierza się w kwocie nie niższej niż 3000 zł za jednego cudzoziemca.”;

9) w art. 121:

a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego lub pośrednictwa pracy z wyłączeniem kierowania osób do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych, podlega karze grzywny od 3 000 zł do 100 000 zł;”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Kto, świadcząc usługi, o których mowa w art. 18 ust. 1 lub w art. 18c ust. 2, pobiera od osoby, dla której poszukuje zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub której udziela pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia, dodatkowe opłaty inne niż wymienione w art. 85 ust. 2 pkt 7, podlega karze grzywny od 3 000 zł do 30 000 zł.”,

c) ust. 6–8 otrzymują brzmienie:

„6. Kto, prowadząc agencję zatrudnienia świadczącą usługę, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1 lit. f, nie kieruje osoby do pracy za granicą bezpośrednio do pracodawcy zagranicznego lub nie zawiera z tą osobą pisemnej umowy, o której mowa w art. 85 ust. 2, lub zawiera tę umowę niezgodnie z warunkami określonymi w art. 85 ust. 2, podlega karze grzywny od 3 000 zł do 30 000 zł.

7. Kto, prowadząc agencję zatrudnienia świadczącą usługę, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1 lit. f, nie zawiera z pracodawcą zagranicznym pisemnej umowy,

o której mowa w art. 85 ust. 3, lub zawiera tę umowę niezgodnie z warunkami określonymi w art. 85 ust. 3, podlega karze grzywny od 3 000 zł do 30 000 zł.

8. Kto, prowadząc agencję zatrudnienia świadczącą usługę, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1 lit. g, nie kieruje cudzoziemca do zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej bezpośrednio do podmiotów prowadzących działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub nie zawiera z cudzoziemcem umowy, o której mowa w art. 85a ust. 2, lub zawiera tę umowę niezgodnie z warunkami określonymi w art. 85a ust. 3, lub nie przedstawia cudzoziemcowi pisemnego tłumaczenia tej umowy, lub nie przedstawia cudzoziemcowi lub podmiotowi pisemnej informacji, o której mowa w art. 85a ust. 5, lub nie prowadzi wykazów, o których mowa w art. 85a ust. 6, podlega karze grzywny od 3 000 zł do 30 000 zł.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2024 r. poz. 769 i 1222) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 15c dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 oraz dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. W celu przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy, i w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia tego postępowania minister właściwy do spraw zagranicznych oraz konsul mogą pozyskiwać z systemu teleinformatycznego Straży Granicznej, przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 449 ust. 1, informacje przetwarzane na podstawie art. 1 ust. 2 pkt 9 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej dotyczące przekraczania przez cudzoziemców granicy Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli są spełnione następujące warunki:

  - 1) system teleinformatyczny, za pośrednictwem którego są pozyskiwane te informacje, umożliwi identyfikację i rejestrację osób uzyskujących dostęp do danych Straży Granicznej oraz rejestruje zakres udostępnionych danych i datę udostępnienia tych danych;
  - 2) minister właściwy do spraw zagranicznych oraz konsul posiadają i stosują zabezpieczenia techniczne i organizacyjne zapewniające poufność, integralność, dostępność i autentyczność danych.”;
- 2) w art. 65:
  - a) w ust. 1a pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwiania studentom lub doktorantom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium

Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców, lub”,

b) po ust. 1b dodaje się ust. 1ba w brzmieniu:

„1ba. Rektor uczelni lub kierownik innej jednostki prowadzącej studia niezwłocznie zawiadamia pisemnie organ, który wydał wizę krajową w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9, z adnotacją „student”, o skreśleniu cudzoziemca z listy studentów lub doktorantów.”;

3) w art. 77:

a) po ust. 1a dodaje się ust. 1b i 1c w brzmieniu:

„1b. Termin złożenia wniosku o wydanie wizy krajowej można ustalić z cudzoziemcem, o którym mowa w ust. 1, z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość oraz zapewniających identyfikację tego cudzoziemca, a w razie potrzeby także komunikację w czasie rzeczywistym. W takim przypadku mogą być przetwarzane dane lub informacje, o których mowa w art. 13 pkt 1–8, 11, 12, 19–21 i 24, dotyczące cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1, w celu ustalenia terminu złożenia przez niego wniosku o wydanie wizy krajowej.

1c. Przepis ust. 1b stosuje się odpowiednio w przypadkach, o których mowa w ust. 1a, z tym że termin złożenia wniosku o wydanie wizy krajowej dla:

1) osoby małoletniej można ustalić:

a) z rodzicami albo opiekunami, o których mowa w ust. 1a pkt 1, a podczas ustalania tego terminu mogą być przetwarzane również dane lub informacje, o których mowa w art. 13 pkt 1–8, 11, 12, 19–21 i 24, dotyczące tych rodziców albo opiekunów, albo

b) z jednym z rodziców albo opiekunem, o którym mowa w ust. 1a pkt 1, a podczas ustalania tego terminu mogą być przetwarzane również dane lub informacje, o których mowa w art. 13 pkt 1–8, 11, 12, 19–21 i 24, dotyczące tego rodzica albo opiekuna;

2) osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie można ustalić z opiekunem, o którym mowa w ust. 1a pkt 2, a podczas ustalania tego terminu mogą być przetwarzane również dane lub informacje, o których mowa w art. 13 pkt 1–8, 11, 12, 19–21 i 24, dotyczące tego opiekuna;

- 3) osoby małoletniej bez opieki można ustalić z kuratorem albo innym podmiotem, o którym mowa w ust. 1a pkt 3, a podczas ustalania tego terminu mogą być przetwarzane również dane lub informacje, o których mowa w art. 13 pkt 1–8, 11, 12, 19–21 i 24, dotyczące tego kuratora, innego podmiotu albo osoby reprezentującej podmiot niebędący osobą fizyczną.”,
- b) uchyla się ust. 10–12,
- c) dodaje się ust. 13 w brzmieniu:

„13. Wnioski o wydanie wizej krajowej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 5–6, są rozpatrywane z uwzględnieniem pierwszeństwa cudzoziemców mających wykonywać pracę u przedsiębiorców określonych w wykazie, o którym mowa w art. 88cc ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.”;
- 4) w art. 90 w ust. 1a pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwiania studentom lub doktorantom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców.”;
- 5) w art. 116:
  - a) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizej wydanej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 1–3, 7, 14–16 lub 18, lub”,
  - b) w pkt 6 kropkę zastępuje się wyrazem „, lub” oraz dodaje się pkt 7 i 8 w brzmieniu:

„7) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizej długoterminowej, o której mowa w art. 18 Konwencji Wykonawczej Schengen, wydanej przez inne państwo obszaru Schengen, chyba że przebywając na podstawie tej wizej korzysta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z mobilności, lub

8) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, wydanego przez inne państwo obszaru Schengen, chyba że przebywając na podstawie tego dokumentu korzysta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z mobilności.”;
- 6) art. 117b otrzymuje brzmienie:

„Art. 117b. W postępowaniu o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę stosuje się odpowiednio art. 88cd ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.”;

7) w art. 121 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Podmiot powierzający wykonywanie pracy, który został wymieniony w zezwoleniu na pobyt czasowy i pracę, zawiadamia pisemnie wojewodę, który udzielił tego zezwolenia, a w przypadku gdy zezwolenia na pobyt czasowy i pracę udzielił Szef Urzędu w drugiej instancji – wojewodę, który orzekł w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy i pracę w pierwszej instancji, w terminie 15 dni roboczych, o utracie pracy u niego przez cudzoziemca, któremu udzielono tego zezwolenia.”;

8) w art. 144:

a) w ust. 1 w pkt 1 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) dowód uiszczenia opłaty za semestr lub rok studiów, jeżeli podejmuje lub kontynuuje studia odpłatne;”;

b) w ust. 4:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) jednostka prowadząca studia istnieje od co najmniej 5 lat przed złożeniem wniosku i w tym czasie prowadziła na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność polegającą na prowadzeniu studiów, tworząc system szkolnictwa wyższego i nauki, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;”;

– po pkt 1 dodaje się pkt 1a i 1b w brzmieniu:

„1a) ustalone przez jednostkę prowadzącą studia warunki przeprowadzania rekrutacji w stosunku do cudzoziemca ubiegającego się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie na podstawie wydanego za granicą dokumentu, który:

a) nie jest dokumentem potwierdzającym uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia, o którym mowa w art. 93 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750, 854 i ...),

b) nie został uznany na podstawie umowy międzynarodowej za dokument potwierdzający uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie

na studia, o którym mowa w art. 93 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty

– uwzględniają wymogi, o których mowa w art. 70 ust. 5a, 5c i 5e ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;

1b) ustalone przez jednostkę prowadzącą studia warunki przeprowadzania rekrutacji w stosunku do cudzoziemca ubiegającego się o przyjęcie na studia drugiego stopnia na podstawie wydanego za granicą dyplomu ukończenia studiów, który:

a) nie jest dyplomem uprawniającym do kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia, o którym mowa w art. 326 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce,

b) nie został uznany za dyplom równoważny odpowiedniemu polskiemu dyplomowi na podstawie umowy międzynarodowej, o której mowa w art. 327 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, albo w drodze postępowania nostryfikacyjnego

– uwzględniają wymogi, o których mowa w art. 70 ust. 5b i 5c oraz ust. 5e pkt 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;”,

c) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może wydać decyzję o odmowie zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów, jeżeli ta jednostka:

- 1) podlega likwidacji lub nie prowadzi rzeczywistej działalności polegającej na prowadzeniu studiów, uzasadniającej przyjmowanie cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów lub
- 2) działa głównie w celu ułatwiania studentom lub doktorantom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców, lub
- 3) nie dokonuje zawiadomień, o których mowa w art. 149b ust. 1 pkt 5, lub
- 4) nie wykonuje obowiązków, o których mowa w art. 65 ust. 1ba, w art. 149 ust. 3 lub w art. 149b ust. 13, lub

- 5) jest zarządzana lub kontrolowana przez osobę fizyczną prawomocnie:
    - a) ukaraną za wykroczenie, o którym mowa w art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która w ciągu 2 lat od ukarania została ponownie ukarana za podobne wykroczenie, lub
    - b) ukaraną za wykroczenia, o których mowa w art. 120 ust. 3–5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub
    - c) skazaną za przestępstwo, o którym mowa w art. 218–221 Kodeksu karnego, lub
  - 6) nie dopełnia obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, lub
  - 7) zalega z uiszczeniem podatków, z wyjątkiem przypadków, gdy uzyskała przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu, lub
  - 8) nie dopełnia obowiązku wprowadzania do Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on danych, o których mowa w art. 343a ust. 1, w art. 344 ust. 1 lub w art. 345 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.”,
- d) w ust. 5 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) uczelnie akademickie w rozumieniu art. 14 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, które są publicznymi uczelniami akademickimi;”,
- e) ust. 6 otrzymuje brzmienie:
- „6. Przed wydaniem decyzji o zatwierdzeniu jednostki prowadzącej studia minister właściwy do spraw wewnętrznych zwraca się do:
- 1) ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, a w razie potrzeby także do innych organów, o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności istotne dla oceny spełnienia warunków, o których mowa w ust. 4 pkt 1, 1a lub 1b;
  - 2) ministra właściwego do spraw zagranicznych, Ministra Obrony Narodowej, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefa Urzędu oraz wojewody właściwego ze względu na siedzibę

jednostki prowadzącej studia, a w razie potrzeby także do innych organów, o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności istotne dla oceny spełnienia warunków, o których mowa w ust. 4 pkt 2 lub 3;

- 3) ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, ministra właściwego do spraw zagranicznych, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Urzędu, Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, Głównego Inspektora Pracy, Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz wojewody właściwego ze względu na siedzibę jednostki prowadzącej studia, a w razie potrzeby także do innych organów, o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności, o których mowa odpowiednio w ust. 4a pkt 1–8.”,
- f) uchyla się ust. 10–12,
- g) ust. 15 otrzymuje brzmienie:

„15. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może wydać, z urzędu albo na wniosek ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, ministra właściwego do spraw zagranicznych, Ministra Obrony Narodowej, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefa Urzędu lub wojewody właściwego ze względu na siedzibę jednostki prowadzącej studia, decyzję o cofnięciu zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia, jeżeli:

  - 1) jednostka prowadząca studia przestała spełniać co najmniej jeden z warunków, o których mowa w ust. 4 pkt 1a–3, lub
  - 2) wystąpiła co najmniej jedna z okoliczności, o których mowa w ust. 4a.”,
- h) po ust. 15 dodaje się ust. 15a–15d w brzmieniu:

„15a. Przed wydaniem decyzji o cofnięciu zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia minister właściwy do spraw wewnętrznych zwraca się do:

  - 1) ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, a w razie potrzeby także do innych organów, o przekazanie informacji, czy zachodzi okoliczność, o której mowa w ust. 15 pkt 1 w związku z ust. 4 pkt 1a lub 1b,
  - 2) ministra właściwego do spraw zagranicznych, Ministra Obrony Narodowej, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefa Urzędu oraz wojewody właściwego ze względu na siedzibę

jednostki prowadzącej studia, a w razie potrzeby także do innych organów, o przekazanie informacji, czy zachodzi okoliczność, o której mowa w ust. 15 pkt 1 w związku z ust. 4 pkt 2 lub 3,

- 3) ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, ministra właściwego do spraw zagranicznych, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Urzędu, Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, Głównego Inspektora Pracy, Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz wojewody właściwego ze względu na siedzibę jednostki prowadzącej studia, a w razie potrzeby także do innych organów, o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności, o których mowa odpowiednio w ust. 4a pkt 1–8

– z tym że jeżeli minister właściwy do spraw wewnętrznych wszczął postępowanie w sprawie cofnięcia zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia na wniosek co najmniej jednego z organów, o których mowa w ust. 15, nie zwraca się do tego organu o przekazanie tych informacji.

15b. Organy, o których mowa w ust. 15a, przekazują informację, o której mowa w ust. 15a, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku.

15c. W szczególnie uzasadnionym przypadku termin 30-dniowy może być przedłużony do 60 dni, o czym organ obowiązany do przekazania informacji, o której mowa w ust. 15a, zawiadamia ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

15d. Jeżeli organ obowiązany do przekazania informacji, o której mowa w ust. 15a, nie przekaze informacji w terminach, o których mowa w ust. 15b i 15c, uznaje się, że wymóg uzyskania informacji został spełniony.”,

- i) ust. 16 otrzymuje brzmienie:

„16. Jednostka prowadząca studia, której:

- 1) odmówiono zatwierdzenia ze względu na brak spełnienia co najmniej jednego z warunków, o których mowa w ust. 4 pkt 1a–3, lub ze względu na wystąpienie co najmniej jednej z okoliczności, o których mowa w ust. 4a pkt 2 i 3,
- 2) odmówiono przedłużenia okresu zatwierdzenia ze względu na brak spełnienia co najmniej jednego z warunków, o których mowa w ust. 4 pkt 1a–3, lub ze względu na wystąpienie co najmniej jednej z okoliczności, o których mowa w ust. 4a pkt 2 i 3,

3) cofnięto zatwierdzenie ze względu na to, że przestała spełniać co najmniej jeden z warunków, o których mowa w ust. 4 pkt 1a–3, lub ze względu na wystąpienie co najmniej jednej z okoliczności, o których mowa w ust. 4a pkt 2 i 3

– nie może ponownie ubiegać się o zatwierdzenie przed upływem 5 lat od dnia, w którym odpowiednio decyzja o odmowie zatwierdzenia, decyzja o odmowie przedłużenia okresu zatwierdzenia albo decyzja o cofnięciu zatwierdzenia stała się ostateczna.”;

9) w art. 144a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może wydać, z urzędu albo na wniosek ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, ministra właściwego do spraw zagranicznych, Ministra Obrony Narodowej, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefa Urzędu lub wojewody właściwego ze względu na siedzibę jednostki prowadzącej studia, decyzję o zakazie przyjmowania cudzoziemców przez jednostkę prowadzącą studia, o której mowa w art. 144 ust. 5, na okres do 5 lat, jeżeli:

1) ustalone przez jednostkę prowadzącą studia warunki przeprowadzania rekrutacji w stosunku do cudzoziemca ubiegającego się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie na podstawie wydanego za granicą dokumentu, który:

a) nie jest dokumentem potwierdzającym uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia, o którym mowa w art. 93 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,

b) nie został uznany na podstawie umowy międzynarodowej za dokument potwierdzający uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia, o którym mowa w art. 93 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty

– nie uwzględniają wymogów, o których mowa w art. 70 ust. 5a, 5c i 5e ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, lub

2) ustalone przez jednostkę prowadzącą studia warunki przeprowadzania rekrutacji w stosunku do cudzoziemca ubiegającego się o przyjęcie na studia

drugiego stopnia na podstawie wydanego za granicą dyplomu ukończenia studiów, który:

- a) nie jest dyplomem uprawniającym do kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia, o którym mowa w art. 326 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce,
  - b) nie został uznany za dyplom równoważny odpowiedniemu polskiemu dyplomowi na podstawie umowy międzynarodowej, o której mowa w art. 327 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, albo w drodze postępowania nostryfikacyjnego – nie uwzględniają wymogów, o których mowa w art. 70 ust. 5b i 5c oraz ust. 5e pkt 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, lub
- 3) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, lub
  - 4) wymaga tego interes Rzeczypospolitej Polskiej, lub
  - 5) jednostka ta:
    - a) podlega likwidacji lub nie prowadzi rzeczywistej działalności polegającej na prowadzeniu studiów, uzasadniającej przyjmowanie cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów lub
    - b) działa głównie w celu ułatwiania studentom lub doktorantom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców, lub
    - c) nie dokonuje zawiadomień, o których mowa w art. 149b ust. 1 pkt 5, lub
    - d) nie wykonuje obowiązków, o których mowa w art. 65 ust. 1ba, w art. 149 ust. 3 lub w art. 149b ust. 13, lub
    - e) jest zarządzana lub kontrolowana przez osobę fizyczną prawomocnie:
      - ukaraną za wykroczenie, o którym mowa w art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która w ciągu 2 lat od ukarania została ponownie ukarana za podobne wykroczenie, lub

- ukaraną za wykroczenia, o których mowa w art. 120 ust. 3–5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, lub
  - skazaną za przestępstwo, o którym mowa w art. 218–221 Kodeksu karnego, lub
  - f) nie dopełnia obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, lub
  - g) zalega z uiszczeniem podatków, z wyjątkiem przypadków, gdy uzyskała przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu, lub
  - h) nie dopełnia obowiązku wprowadzania do Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on danych, o których mowa w art. 343a ust. 1, w art. 344 ust. 1 lub w art. 345 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.”,
- b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a–1d w brzmieniu:
- „1a. Przed wydaniem decyzji o zakazie przyjmowania cudzoziemców przez jednostkę prowadzącą studia minister właściwy do spraw wewnętrznych zwraca się do:
- 1) ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, a w razie potrzeby także do innych organów, o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lub 2;
  - 2) ministra właściwego do spraw zagranicznych, Ministra Obrony Narodowej, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefa Urzędu oraz wojewody właściwego ze względu na siedzibę jednostki prowadzącej studia, a w razie potrzeby także do innych organów, o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 3 lub 4;
  - 3) ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, ministra właściwego do spraw zagranicznych, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Urzędu, Szefa Krajowej Administracji Skarbowej,

Głównego Inspektora Pracy, Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz wojewody właściwego ze względu na siedzibę jednostki prowadzącej studia, a w razie potrzeby także do innych organów, o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności, o których mowa odpowiednio w ust. 1 pkt 5 lit. a–h

– z tym że jeżeli minister właściwy do spraw wewnętrznych wszczął postępowanie w sprawie zakazu przyjmowania cudzoziemców przez jednostkę prowadzącą studia na wniosek co najmniej jednego z organów, o których mowa w ust. 1, nie zwraca się do tego organu o przekazanie tych informacji.

1b. Organy, o których mowa w ust. 1a, przekazują informację, o której mowa w ust. 1a, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku.

1c. W szczególnie uzasadnionym przypadku termin 30-dniowy może być przedłużony do 60 dni, o czym organ obowiązany do przekazania informacji, o której mowa w ust. 1a, zawiadamia ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

1d. Jeżeli organ obowiązany do przekazania informacji, o której mowa w ust. 1a, nie przekaże informacji w terminach, o których mowa w ust. 1b i 1c, uznaje się, że wymóg uzyskania informacji został spełniony.”,

c) uchyla się ust. 2–4;

10) w art. 147 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwiania studentom lub doktorantom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców, lub”;

11) w art. 148 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwiania studentom lub doktorantom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców.”;

12) w art. 148b ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organ prowadzący postępowanie w sprawie udzielenia lub cofnięcia cudzoziemcowi zezwolenia w celu kształcenia się na studiach dokonuje sprawdzenia danych cudzoziemca:

- 1) w wykazie osób przyjętych na studia, które nie złożyły ślubowania, o którym mowa w art. 343a ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, lub
  - 2) w wykazie studentów, o którym mowa w art. 344 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, lub
  - 3) w wykazie osób ubiegających się o stopień doktora, o którym mowa w art. 345 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.”;
- 13) w art. 149 ust. 4 otrzymuje brzmienie:
- „4. Wojewoda dokonuje sprawdzenia danych cudzoziemców, którym udzielił zezwoleń na pobyt czasowy na podstawie art. 144 ust. 1 lub 3:
- 1) w wykazie osób przyjętych na studia, które nie złożyły ślubowania, o którym mowa w art. 343a ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, lub
  - 2) w wykazie studentów, o którym mowa w art. 344 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, lub
  - 3) w wykazie osób ubiegających się o stopień doktora, o którym mowa w art. 345 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce
- w każdym roku okresu ważności zezwolenia w okresie przypadającym bezpośrednio po dniu 1 marca i 1 czerwca.”;
- 14) w art. 149b:
- a) w ust. 3 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) uiszczenia przez cudzoziemca opłaty za semestr lub rok studiów, jeżeli kontynuacja lub uzupełnienie studiów podjętych na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej następuje odpłatnie.”,
  - b) w ust. 6 pkt 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4) cudzoziemiec nie uiszczył opłaty za semestr lub rok studiów, jeżeli kontynuacja lub uzupełnienie studiów podjętych na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej następuje odpłatnie, lub

5) jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwiania studentom lub doktorantom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców, lub”;
- 15) w art. 211 w ust. 3 pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

- „2) świadectwem ukończenia w Rzeczypospolitej Polskiej szkoły w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737 i 854) z wykładowym językiem polskim, z wyłączeniem świadectwa ukończenia szkoły policealnej, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. f tej ustawy, lub świadectwem ukończenia w Rzeczypospolitej Polskiej uczelni w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z wykładowym językiem polskim;
- 3) świadectwem ukończenia szkoły z wykładowym językiem polskim za granicą, odpowiadającej szkole w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, z wyłączeniem szkoły policealnej, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. f tej ustawy, lub świadectwem ukończenia uczelni z wykładowym językiem polskim za granicą, odpowiadającej uczelni w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.”;
- 16) w art. 450 w ust. 2 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
- „1a) ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom – w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy;”;
- 17) w art. 465 ust. 1a otrzymuje brzmienie:
- „1a. Kto:
- 1) nie dopełnia obowiązku, o którym mowa w art. 121 ust. 4, podlega karze grzywny nie niższej niż 500 zł;
  - 2) nie dopełnia obowiązku, o którym mowa w art. 157a ust. 2, podlega karze grzywny od 200 zł do 2000 zł.”.

Art. 7. W ustawie z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 843) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w ust. 3 w pkt 5 kropkę na końcu zastępuje się średnikiem oraz dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) uznawaniem świadectw lub innych dokumentów, o których mowa w art. 93 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750, 854 i ...), oraz potwierdzaniem wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o których mowa w art. 93a tej ustawy – w zakresie dotyczącym wykształcenia średniego oraz uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe.”;
- 2) w art. 4 w ust. 2 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

- „1a) wydawanie decyzji administracyjnych w sprawach uznawania świadectw lub innych dokumentów, o których mowa w art. 93 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, oraz potwierdzania wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o których mowa w art. 93a tej ustawy – w zakresie dotyczącym wykształcenia średniego oraz uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe;”;
- 3) w art. 30 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
- „1a. Przychodami Agencji są także wpływy z tytułu opłat za przeprowadzenie rozmowy sprawdzającej w postępowaniu w sprawach o uznanie świadectwa lub innego dokumentu, o których mowa w art. 93 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, oraz o potwierdzenie wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o których mowa w art. 93a tej ustawy – w zakresie dotyczącym wykształcenia średniego oraz uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe.”.

Art. 8. W ustawie z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236 i 1222) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 5 dodaje się ust. 7 w brzmieniu:
- „7. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do działalności wykonywanej przez osoby fizyczne będące osobami zagranicznymi innymi niż wymienione w art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 470 i 1222).”;
- 2) w art. 6 w ust. 2 skreśla się wyrazy „(Dz. U. z 2022 r. poz. 470)”;
- 3) w art. 48 w ust. 11 w pkt 13 kropkę na końcu zastępuje się średnikiem oraz dodaje się pkt 14 i 15 w brzmieniu:
- „14) kontrola jest przeprowadzana na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 915, 1089, 1222 i 1248) i dotyczy legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców, prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemców oraz powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom;
- 15) kontrola jest przeprowadzana na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 97 i 834) i dotyczy legalności zatrudnienia cudzoziemców, prowadzenia innej pracy zarobkowej przez cudzoziemców oraz wykonywania pracy przez cudzoziemców.”;

4) w art. 54 w ust. 1 w pkt 14 kropkę na końcu zastępuje się średnikiem oraz dodaje się pkt 15 i 16 w brzmieniu:

„15) kontrola jest przeprowadzana na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej i dotyczy legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców, prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemców oraz powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom;

16) kontrola jest przeprowadzana na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy i dotyczy legalności zatrudnienia cudzoziemców, prowadzenia innej pracy zarobkowej przez cudzoziemców oraz wykonywania pracy przez cudzoziemców.”.

Art. 9. W ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 55 w ust. 1 w pkt 1 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) rektor nie wprowadził do systemu, o którym mowa w art. 342 ust. 1, danych, o których mowa w art. 343 ust. 1, w art. 343a ust. 1, w art. 344 ust. 1 lub w art. 345 ust. 1,”;

2) w art. 70 po ust. 5 dodaje się ust. 5a–5e w brzmieniu:

„5a. W stosunku do cudzoziemców ubiegających się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie na podstawie wydanego za granicą dokumentu, który nie jest dokumentem potwierdzającym uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia, o którym mowa w art. 93 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, a także nie został uznany na podstawie umowy międzynarodowej za dokument potwierdzający uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia, o którym mowa w art. 93 ust. 2 tej ustawy, uczelnia:

1) wymaga przedstawienia w toku rekrutacji:

a) dokumentu wydanego za granicą przez szkołę lub instytucję edukacyjną uznawaną przez państwo, na którego terytorium lub w którego systemie edukacji działa, wraz z decyzją administracyjną wydaną przez Dyrektora NAWA uznającą ten dokument za dokument potwierdzający uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia, albo

---

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1088, 1234, 1672, 1872 i 2005 oraz z 2024 r. poz. 124, 227 i 1089.

- b) decyzji administracyjnej wydanej przez Dyrektora NAWA potwierdzającej uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia – w przypadkach, o których mowa w art. 93a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
- 2) dokonuje weryfikacji znajomości języka, w którym odbywa się kształcenie na określonym kierunku, poziomie i profilu, na ustalonym przez tę uczelnię poziomie biegłości językowej, nie niższym niż B2;
- 3) przeprowadza egzaminy wstępne albo organizuje rozmowy kwalifikacyjne, w celu sprawdzenia:
  - a) wiedzy w zakresie niezbędnym do podjęcia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu albo
  - b) uzdolnień artystycznych, sprawności fizycznej lub szczególnych predyspozycji do podjęcia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu– przy czym wyniki egzaminu wstępnego albo rozmowy kwalifikacyjnej mogą stanowić do 100% łącznego wyniku możliwego do uzyskania przez kandydata w toku rekrutacji.

5b. W stosunku do cudzoziemców ubiegających się o przyjęcie na studia drugiego stopnia na podstawie wydanego za granicą dyplomu ukończenia studiów, który nie jest dyplomem uprawniającym do kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia, o którym mowa w art. 326 ust. 1 i 2, a także nie został uznany za dyplom równoważny odpowiedniemu polskiemu dyplomowi na podstawie umowy międzynarodowej, o której mowa w art. 327 ust. 1, albo w drodze postępowania nostryfikacyjnego, uczelnia:

- 1) wymaga przedstawienia w toku rekrutacji dyplomu ukończenia studiów wydanego za granicą przez uczelnię uznawaną przez państwo, na którego terytorium lub w którego systemie szkolnictwa wyższego działa, wraz z decyzją administracyjną wydaną przez Dyrektora NAWA uznającą ten dyplom za dyplom równoważny odpowiedniemu polskiemu dyplomowi;
- 2) dokonuje weryfikacji znajomości języka, w którym odbywa się kształcenie na określonym kierunku, poziomie i profilu, na ustalonym przez tę uczelnię poziomie biegłości językowej, nie niższym niż B2.

5c. Uczelnia dokonuje weryfikacji, o której mowa w ust. 5a pkt 2 i ust. 5b pkt 2, na podstawie przedstawionego przez cudzoziemca w toku rekrutacji dokumentu poświadczającego znajomość:

- 1) języka polskiego – jeżeli kształcenie na określonym kierunku, poziomie i profilu odbywa się w języku polskim,
- 2) języka obcego – jeżeli kształcenie na określonym kierunku, poziomie i profilu odbywa się w języku obcym

– na ustalonym przez tę uczelnię poziomie biegłości językowej, nie niższym niż B2.

5d. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje dokumentów, o których mowa w ust. 5c, uwzględniając konieczność zapewnienia obiektywnej weryfikacji znajomości przez cudzoziemca języka, w którym odbywa się kształcenie na określonym kierunku, poziomie i profilu, na ustalonym przez uczelnię poziomie biegłości językowej, nie niższym niż B2.

5e. Informacje o:

- 1) wymogach, o których mowa w ust. 5a pkt 1 i ust. 5b pkt 1,
- 2) dokonywaniu weryfikacji, o której mowa w ust. 5a pkt 2 i ust. 5b pkt 2, oraz dokumentach poświadczających znajomość języka, w którym odbywa się kształcenie na określonym kierunku, poziomie i profilu, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie ust. 5d, na ustalonym przez uczelnię poziomie biegłości językowej, nie niższym niż B2,
- 3) przeprowadzeniu egzaminów wstępnych albo organizowaniu rozmów kwalifikacyjnych, o których mowa w ust. 5a pkt 3, oraz ich zakresie

– uczelnia podaje do wiadomości publicznej w terminie, o którym mowa w ust. 1.”;

- 3) w art. 323 po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. W stosunku do cudzoziemca ubiegającego się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie na podstawie wydanego za granicą dokumentu, który nie jest dokumentem potwierdzającym uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia, o którym mowa w art. 93 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, a także nie został uznany na podstawie umowy międzynarodowej za dokument potwierdzający uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia, o którym mowa w art. 93 ust. 2 tej ustawy, decyzję administracyjną, o której mowa w ust. 1 pkt 6, wydaje się, jeżeli cudzoziemiec ten:

- 1) przedstawił w toku rekrutacji:
  - a) dokument wydany za granicą przez szkołę lub instytucję edukacyjną uznawaną przez państwo, na którego terytorium lub w którego systemie edukacji działa, wraz z decyzją administracyjną wydaną przez Dyrektora NAWA uznającą ten

dokument za dokument potwierdzający uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia, albo

- b) decyzję administracyjną wydaną przez Dyrektora NAWA potwierdzającą uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia – w przypadkach, o których mowa w art. 93a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
- 2) przedstawił w toku rekrutacji dokument poświadczający znajomość języka, w którym odbywa się kształcenie na określonym kierunku, poziomie i profilu, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 70 ust. 5d, na ustalonym przez uczelnię poziomie biegłości językowej, nie niższym niż B2;
- 3) złożył z wynikiem pozytywnym egzamin wstępny, o którym mowa w art. 70 ust. 5a pkt 3, albo odbył z wynikiem pozytywnym rozmowę kwalifikacyjną, o której mowa w art. 70 ust. 5a pkt 3.

1b. W stosunku do cudzoziemca ubiegającego się o przyjęcie na studia drugiego stopnia na podstawie wydanego za granicą dyplomu ukończenia studiów, który nie jest dyplomem uprawniającym do kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia, o którym mowa w art. 326 ust. 1 i 2, a także nie został uznany za dyplom równoważny odpowiedniemu polskiemu dyplomowi na podstawie umowy międzynarodowej, o której mowa w art. 327 ust. 1, albo w drodze postępowania nostryfikacyjnego, decyzję administracyjną, o której mowa w ust. 1 pkt 6, wydaje się, jeżeli cudzoziemiec ten:

- 1) przedstawił w toku rekrutacji dyplom ukończenia studiów wydany za granicą przez uczelnię uznawaną przez państwo, na którego terytorium lub w którego systemie szkolnictwa wyższego działa, wraz z decyzją administracyjną wydaną przez Dyrektora NAWA uznającą ten dyplom za dyplom równoważny odpowiedniemu polskiemu dyplomowi;
- 2) przedstawił w toku rekrutacji dokument poświadczający znajomość języka, w którym odbywa się kształcenie na określonym kierunku, poziomie i profilu, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 70 ust. 5d, na ustalonym przez uczelnię poziomie biegłości językowej, nie niższym niż B2.”;
- 4) w art. 342 w ust. 3 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) wykaz osób przyjętych na studia, które nie złożyły ślubowania, zwany dalej „wykazem osób przyjętych na studia”;;”;
- 5) po art. 343 dodaje się art. 343a w brzmieniu:
„Art. 343a. 1. Wykaz osób przyjętych na studia obejmuje:

- 1) imiona i nazwisko;
- 2) numer PESEL, a w przypadku jego braku – numer dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę państwa, które go wydało;
- 3) obywatelstwo;
- 4) w przypadku cudzoziemców:
  - a) nazwę państwa urodzenia,
  - b) informacje o przyjęciu na studia,
  - c) informacje o posiadaniu Karty Polaka;
- 5) rok urodzenia;
- 6) płeć.

2. Dane, o których mowa w ust. 1 oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 353 w tym zakresie, wprowadzają do Systemu POL-on rektorzy oraz rektorzy uczelni prowadzonych przez kościoły i inne związki wyznaniowe otrzymujących subwencje, dotacje i inne środki z budżetu państwa.

3. Dostęp do danych zawartych w wykazie osób przyjętych na studia przysługuje:

- 1) ministrowi, ministrom nadzorującym uczelnie, PKA oraz NAWA;
- 2) rektorom oraz rektorom uczelni prowadzonych przez kościoły i inne związki wyznaniowe otrzymujących subwencje, dotacje i inne środki z budżetu państwa – w zakresie danych dotyczących osób przyjętych na studia w kierowanych przez nich uczelniach;
- 3) ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom, w celu prowadzenia postępowań w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy krajowej w celu odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – w zakresie danych, o których mowa w ust. 1;
- 4) wojewodom w celu prowadzenia postępowań w sprawie udzielenia lub cofnięcia zezwolenia na pobyt czasowy – w zakresie danych, o których mowa w ust. 1;
- 5) Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców w celu prowadzenia postępowań w sprawie udzielenia lub cofnięcia zezwolenia na pobyt czasowy, w sprawie sprzeciwu, w przypadku, o którym mowa w art. 149b ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, i konsultacji zgodnie z art. 68–71 tej ustawy – w zakresie danych, o których mowa w ust. 1;

6) Komendantowi Głównemu Straży Granicznej oraz komendantom oddziałów Straży Granicznej i komendantom placówek Straży Granicznej, w celu realizacji ich zadań, w szczególności określonych w art. 1 ust. 2 pkt 2a ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 915, 1089, 1222 i 1248) – w zakresie danych, o których mowa w ust. 1;

7) innym podmiotom, jeżeli inne ustawy tak stanowią.

4. Danych osobowych objętych wykazem osób przyjętych na studia nie udostępnia się.

5. Wykaz osób przyjętych na studia nie obejmuje osób przyjętych na studia w uczelniach wojskowych, będących kandydatami na żołnierzy zawodowych.”;

6) w art. 344 w ust. 3:

a) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom, w celu prowadzenia postępowań w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy krajowej w celu odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – w zakresie danych, o których mowa w ust. 1;”;

b) w pkt 4c skreśla się wyrazy „(Dz. U. z 2022 r. poz. 1061, z późn. zm.¹²²)”;

7) w art. 353 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) szczegółowy zakres danych, o których mowa w art. 343 ust. 1 pkt 3, 8, 9 i 11–21, art. 343a ust. 1 pkt 4, art. 344 ust. 1 pkt 4 i 8–10, art. 345 ust. 1 pkt 3, 6, 7 i 13–16, art. 346 ust. 1 pkt 1, 3, 5–9 i 11–17 oraz art. 349 ust. 1 pkt 2–5, zamieszczanych w bazach danych;”;

8) w art. 354 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Podmiot, o którym mowa w art. 343 ust. 2–4, art. 343a ust. 2, art. 344 ust. 2, art. 345 ust. 2, art. 346 ust. 4–5, art. 347 ust. 3, art. 348 ust. 2 oraz art. 349 ust. 2, systematycznie aktualizuje dane w Systemie POL-on. Za prawidłowość i rzetelność danych oraz terminowość ich wprowadzania do Systemu POL-on odpowiada osoba kierująca danym podmiotem.”;

9) w art. 431 w ust. 1 w pkt 2 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) niewprowadzenia do Systemu POL-on danych, o których mowa w art. 343 ust. 1, art. 343a ust. 1, art. 344 ust. 1, art. 345 ust. 1, art. 346 ust. 1, art. 348

ust. 1 lub w przepisach wydanych na podstawie art. 353, a także w przypadku ich niezaktualizowania, niezarchiwizowania lub nieusunięcia z tego systemu,”;

10) w art. 444 w ust. 6 w pkt 4 skreśla się wyrazy „(Dz. U. z 2023 r. poz. 1080 i 1088)”.

Art. 10. 1. Do postępowania w sprawie:

- 1) o uznanie świadectwa lub innego dokumentu, o których mowa w art. 93 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 – w zakresie dotyczącym wykształcenia średniego oraz uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe,
- 2) o potwierdzenie wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o których mowa w art. 93a ustawy zmienianej w art. 1 – w zakresie dotyczącym wykształcenia średniego oraz uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe

– wszczętego i niezakończonego decyzją ostateczną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się przepisy art. 93b–93g ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, oraz przepisy wydane na podstawie art. 93h ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

2. Decyzja ostateczna kuratora oświaty w sprawie:

- 1) uznania świadectwa lub innego dokumentu, o których mowa w art. 93 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 – w zakresie dotyczącym wykształcenia średniego oraz uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe,
- 2) potwierdzenia wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o których mowa w art. 93a ustawy zmienianej w art. 1 – w zakresie dotyczącym wykształcenia średniego oraz uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe

– wydana do dnia 30 czerwca 2025 r., pozostaje w mocy oraz może być przedstawiana w toku rekrutacji na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie.

3. Decyzja ostateczna kuratora oświaty w sprawie:

- 1) uznania świadectwa lub innego dokumentu, o których mowa w art. 93 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 – w zakresie dotyczącym wykształcenia średniego oraz uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe,
- 2) potwierdzenia wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o których mowa w art. 93a ustawy zmienianej w art. 1 – w zakresie dotyczącym wykształcenia średniego oraz uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe

– wydana po dniu 30 czerwca 2025 r. w postępowaniu, o którym mowa w ust. 1, może być przedstawiana w toku rekrutacji na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie.

Art. 11. Do cudzoziemca posiadającego w dniu 1 lipca 2025 r. zezwolenie na pobyt czasowy udzielone przed tym dniem w celu kształcenia się na studiach stosuje się art. 87 ust. 2 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 5, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 12. 1. Tworzy się wykaz przedsiębiorców wykonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność gospodarczą o istotnym znaczeniu dla gospodarki narodowej.

2. Przepis:

- 1) art. 88cd ustawy zmienianej w art. 5 stosuje się do wniosku o wydanie zezwolenia na pracę złożonego po dniu 30 czerwca 2025 r.;
- 2) art. 77 ust. 13 ustawy zmienianej w art. 6 stosuje się do wniosku o wydanie wizy krajowej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 5–6 ustawy zmienianej w art. 6, złożonego po dniu 30 czerwca 2025 r.;
- 3) art. 117b ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę złożonego po dniu 30 czerwca 2025 r.

Art. 13. Jeżeli do dnia 30 czerwca 2025 r. cudzoziemiec:

- 1) nie podjął pracy od początkowej daty ważności zezwolenia na pracę, a okres, o którym mowa w art. 88i pkt 5 ustawy zmienianej w art. 5, w brzmieniu dotychczasowym, upływa po dniu 30 czerwca 2025 r., stosuje się art. 88i pkt 5 ustawy zmienianej w art. 5, w brzmieniu dotychczasowym;
- 2) przerwał pracę, a okres, o którym mowa w art. 88i pkt 6 ustawy zmienianej w art. 5, w brzmieniu dotychczasowym, upływa po dniu 30 czerwca 2025 r., stosuje się art. 88i pkt 6 ustawy zmienianej w art. 5, w brzmieniu dotychczasowym;
- 3) zakończył pracę, a upływ okresu ważności zezwolenia na pracę następuje po dniu 30 czerwca 2025 r., stosuje się art. 88i pkt 7 ustawy zmienianej w art. 5, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 14. Do postępowania w sprawie zezwolenia na pracę cudzoziemca, wszczętego i niezakończonego decyzją ostateczną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 5, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 15. Do postępowania w sprawie zezwolenia na pracę sezonową cudzoziemca, wszczętego i niezakończonego decyzją ostateczną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 5, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 16. Do postępowania w sprawie oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi do ewidencji oświadczeń, wszczętego i niezakończonego wpisem albo decyzją ostateczną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 5, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 17. Do postępowania w sprawie wydania wizy krajowej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9 ustawy zmienianej w art. 6, z adnotacją „student”, wszczętego i niezakończonego wydaniem tej wizy albo decyzją ostateczną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się art. 65 ust. 1a pkt 1 ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 18. Przepis art. 65 ust. 1ba ustawy zmienianej w art. 6 stosuje się do skreślenia cudzoziemca z listy studentów lub doktorantów po dniu 30 czerwca 2025 r.

Art. 19. Przepisy art. 77 ust. 1b i 1c ustawy zmienianej w art. 6 stosuje się do postępowania w sprawie wydania wizy krajowej, wszczętego po dniu 30 czerwca 2025 r.

Art. 20. Do postępowania w sprawie cofnięcia wizy krajowej wydanej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9 ustawy zmienianej w art. 6, z adnotacją „student”, wszczętego i niezakończonego decyzją ostateczną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się art. 90 ust. 1a pkt 5 ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 21. Przepis art. 116 pkt 5 ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, oraz przepisy art. 116 pkt 7 i 8 ustawy zmienianej w art. 6 stosuje się do wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, złożonego po dniu 30 czerwca 2025 r.

Art. 22. Przepis art. 121 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 6 stosuje się do utraty pracy przez cudzoziemca, która nastąpiła po dniu 30 czerwca 2025 r.

Art. 23. Do postępowania w sprawie zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, wszczętego i niezakończonego decyzją ostateczną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się przepisy art. 144 ust. 1 pkt 1 lit. b, art. 147 ust. 1 pkt 1 oraz art. 148 ust. 1 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 24. Do postępowania w sprawie:

- 1) zatwierdzenia,
- 2) przedłużenia okresu zatwierdzenia,
- 3) cofnięcia zatwierdzenia

– jednostki prowadzącej studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów, wszczętego i niezakończonego decyzją ostateczną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 25. Do postępowania w sprawie zakazu przyjmowania cudzoziemców przez jednostkę prowadzącą studia, wszczętego i niezakończonego decyzją ostateczną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 26. 1. Uczelnia dostosuje warunki przeprowadzania rekrutacji:

- 1) na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie do wymogów, o których mowa w art. 70 ust. 5a, 5c i 5e ustawy zmienianej w art. 9,
- 2) na studia drugiego stopnia do wymogów, o których mowa w art. 70 ust. 5b i 5c oraz ust. 5e pkt 1 i 2 ustawy zmienianej w art. 9

– do dnia 30 czerwca 2026 r.

2. Przepisy:

- 1) art. 144:
  - a) ust. 4 pkt 1a i 1b ustawy zmienianej w art. 6,
  - b) ust. 6 pkt 1 oraz ust. 15 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą – w zakresie dotyczącym wymogów, o których mowa w art. 70 ust. 5a–5c i 5e ustawy zmienianej w art. 9,
  - c) ust. 15a pkt 1 ustawy zmienianej w art. 6,
  - d) ust. 15b–15d ustawy zmienianej w art. 6 – w zakresie dotyczącym wymogów, o których mowa w art. 70 ust. 5a–5c i 5e ustawy zmienianej w art. 9,
  - e) ust. 16 ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą – w zakresie dotyczącym wymogów, o których mowa w art. 70 ust. 5a–5c i 5e ustawy zmienianej w art. 9,
- 2) art. 144a:
  - a) ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą,
  - b) ust. 1a pkt 1 ustawy zmienianej w art. 6,
  - c) ust. 1b–1d ustawy zmienianej w art. 6 – w zakresie dotyczącym wymogów, o których mowa w art. 70 ust. 5a–5c i 5e ustawy zmienianej w art. 9

– stosuje się po raz pierwszy do rekrutacji na rok akademicki 2026/2027.

3. Przepisy art. 70 ust. 5a–5c i 5e oraz art. 323 ust. 1a i 1b ustawy zmienianej w art. 9 stosuje się po raz pierwszy do rekrutacji na rok akademicki 2026/2027.

Art. 27. 1. Jednostka prowadząca studia będąca niepubliczną uczelnią akademicką prowadzi kształcenie cudzoziemców na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu dotychczasowym, do dnia 30 czerwca 2026 r.

2. Cudzoziemiec, któremu do dnia 30 czerwca 2026 r. udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, może kontynuować po tym dniu kształcenie w jednostce prowadzącej studia, o której mowa w ust. 1, w stosunku do której do dnia 30 czerwca 2026 r.:

- 1) została wydana ostateczna decyzja:
  - a) o odmowie zatwierdzenia albo
  - b) o cofnięciu zatwierdzenia, albo
- 2) nie została wydana ostateczna decyzja o zatwierdzeniu.

3. Do jednostki prowadzącej studia, o której mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio art. 144b ustawy zmienianej w art. 6.

Art. 28. Do zawiadomienia Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców o zamiarze korzystania przez cudzoziemca z mobilności studenta, wniesionego do dnia 30 czerwca 2025 r., w stosunku do którego termin na wydanie decyzji o sprzeciwie, o którym mowa w art. 149b ust. 1 pkt 5 ustawy zmienianej w art. 6, upływa po dniu 30 czerwca 2025 r., stosuje się przepisy art. 149b ust. 3 pkt 4 oraz ust. 6 pkt 4 i 5 ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 29. 1. Do postępowania w sprawie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, wszczętego i niezakończonemu decyzją ostateczną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się przepisy art. 211 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu dotychczasowym.

2. Świadczenie ukończenia do dnia 30 czerwca 2025 r. szkoły policealnej, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737 i 854), stanowi dokument potwierdzający znajomość języka polskiego na potrzeby postępowania w sprawie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej.

3. Świadczenie ukończenia do dnia 30 czerwca 2025 r. szkoły z wykładowym językiem polskim za granicą odpowiadającej szkole policealnej, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, stanowi dokument potwierdzający

znajomość języka polskiego na potrzeby postępowania w sprawie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej.

Art. 30. Przepis art. 5 ust. 7 ustawy zmienianej w art. 8 stosuje się do działalności osób fizycznych będących osobami zagranicznymi innymi niż wymienione w art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 470 i 1222) wykonywanej po dniu 30 czerwca 2025 r.

Art. 31. Przepisy:

- 1) art. 48 ust. 11 pkt 14 oraz art. 54 ust. 1 pkt 15 ustawy zmienianej w art. 8 stosuje się do kontroli legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców, prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemców lub powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom, wszczętej przez Straż Graniczną po dniu 30 czerwca 2025 r.;
- 2) art. 48 ust. 11 pkt 15 oraz art. 54 ust. 1 pkt 16 ustawy zmienianej w art. 8 stosuje się do kontroli legalności zatrudnienia cudzoziemców, prowadzenia innej pracy zarobkowej przez cudzoziemców oraz wykonywania pracy przez cudzoziemców, wszczętej przez Państwową Inspekcję Pracy po dniu 30 czerwca 2025 r.

Art. 32. 1. Tworzy się wykaz osób przyjętych na studia, które nie złożyły ślubowania, zwany dalej „wykazem osób przyjętych na studia”.

2. Rektorzy, o których mowa w art. 343a ust. 2 ustawy zmienianej w art. 9, wprowadzą do Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on dane objęte wykazem osób przyjętych na studia dotyczące osób przyjętych na studia od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, w terminie do dnia 31 grudnia 2025 r.

3. Do Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on nie wprowadza się danych objętych wykazem osób przyjętych na studia dotyczących osób przyjętych na studia do dnia 30 czerwca 2025 r.

4. Przepisy:

- 1) art. 144 ust. 4a pkt 8 ustawy zmienianej w art. 6 – w zakresie dotyczącym danych, o których mowa w art. 343a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 9,
- 2) art. 144a ust. 1 pkt 5 lit. h ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą – w zakresie dotyczącym danych, o których mowa w art. 343a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 9,

- 3) art. 148b ust. 1 pkt 1 oraz art. 149 ust. 4 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą,
- 4) art. 55 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy zmienianej w art. 9, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą,
- 5) art. 343a ust. 3 ustawy zmienianej w art. 9,
- 6) art. 354 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 9, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą – w zakresie dotyczącym danych, o których mowa w art. 343a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 9,
- 7) art. 431 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy zmienianej w art. 9, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą – w zakresie dotyczącym danych, o których mowa w art. 343a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 9

– stosuje się od dnia 1 stycznia 2026 r.

Art. 33. 1. W latach 2025–2034 maksymalny limit wydatków z budżetu państwa, będących skutkiem finansowym niniejszej ustawy, przeznaczonych na sfinansowanie zadania polegającego na budowie, wdrożeniu i utrzymaniu wykazu osób przyjętych na studia wynosi 16,7 mln zł, w tym w:

- 1) 2025 r. – 7,7 mln zł;
- 2) 2026 r. – 1 mln zł;
- 3) 2027 r. – 1 mln zł;
- 4) 2028 r. – 1 mln zł;
- 5) 2029 r. – 1 mln zł;
- 6) 2030 r. – 1 mln zł;
- 7) 2031 r. – 1 mln zł;
- 8) 2032 r. – 1 mln zł;
- 9) 2033 r. – 1 mln zł;
- 10) 2034 r. – 1 mln zł.

2. W przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczeniem limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1:

- 1) w 2025 r. – stosuje się mechanizm korygujący polegający na obniżeniu kosztów realizacji zadania polegającego na budowie, wdrożeniu i utrzymaniu wykazu osób przyjętych na studia;
- 2) w latach 2026–2034 – stosuje się mechanizm korygujący polegający na obniżeniu kosztów realizacji zadania polegającego na utrzymaniu wykazu osób przyjętych na studia.

3. Organem właściwym do monitorowania wykorzystania limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, oraz wdrożenia mechanizmu korygującego, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 albo 2, jest minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

Art. 34. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2025 r.

UZASADNIENIE

I. Potrzeba i cel uchwalenia projektowanej ustawy

Celem projektowanej ustawy jest wyeliminowanie nieprawidłowości w systemie wizowym Rzeczypospolitej Polskiej. Identyfikacja tych nieprawidłowości jest efektem przede wszystkim:

- 1) prac Grupy Roboczej powołanej dnia 8 marca 2024 r. decyzją nr 1/2024 Przewodniczącego Międzyresortowego Zespołu do Spraw Migracji¹;
- 2) kontroli Najwyższej Izby Kontroli pt.: „Nadzór Ministra Spraw Zagranicznych nad działalnością konsularną”², która obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 17 maja 2024 r.

Nieprawidłowości w systemie wizowym Rzeczypospolitej Polskiej są wynikiem bezprecedensowej i niekontrolowanej migracji od 2015 r., która ma trzy zasadnicze przyczyny.

Po pierwsze, deficyt systemowych rozwiązań w zakresie polityki migracyjnej państwa (tzn. brak dokumentu rządowego, który określałby w sposób całościowy problematykę koordynacji działań państwa wobec procesów migracyjnych) oraz praktyka quasi-automatycznego wydawania dokumentów uprawniających cudzoziemców do podjęcia pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w oderwaniu od priorytetów polskiej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz rzeczywistych potrzeb gospodarki, zaowocowały wysoką liczbą zezwoleń na pracę dla niewykwalifikowanych pracowników pochodzących z państw charakteryzujących się najwyższym ryzykiem migracyjnym (m.in. z Bangladeszu, Filipin, Indii, Kenii, Nepalu, Nigerii, Pakistanu, Rwandy, Tanzanii, Turkmenistanu, Uzbekistanu oraz Zimbabwe). Polska wiza stała się też łatwym środkiem poruszania się po obszarze Schengen i potencjalnej nielegalnej emigracji do wybranych państw trzecich.

Po drugie, wystąpiło zjawisko nadużywania łatwej rekrutacji na studia i ścieżki uzyskania wizy krajowej w celu odbycia studiów przez cudzoziemców, których rzeczywistym celem wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej mogło być świadczenie pracy lub emigracja do innych państw obszaru Schengen. Niektóre uczelnie rekrutują studentów z państw

---

¹ Przewodniczącą Grupy Roboczej była Henryka Mościcka-Dendys – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, a w jej skład weszli eksperci reprezentujący Ministra Sprawiedliwości, ministrów właściwych do spraw: gospodarki, oświaty i wychowania, pracy, szkolnictwa wyższego i nauki, wewnętrznych oraz zagranicznych, a także przedstawiciele: Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Głównego Inspektora Pracy.

² Wystąpienie pokontrolne Najwyższej Izby Kontroli z dnia 16 lipca 2024 r. nr KST.411.3.1.2023.

podwyższonego ryzyka migracyjnego, mimo że ich poziom wiedzy i znajomości języka wykładowego nie pozwala – w ocenie konsulów rozpatrujących wnioski o wydanie wizy krajowej w celu odbycia studiów – na faktyczne podjęcie nauki na wybranym kierunku.

Po trzecie, legalizacja pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej napotyka trudności o charakterze organizacyjnym. Niedrożność urzędów wojewódzkich i przeciągające się postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt (wedle dostępnych danych wnioskodawcy oczekują na zezwolenie nawet kilkanaście miesięcy, a dodatkowo na wydruk samej karty pobytu nawet około 6 miesięcy) negatywnie oddziałują na zdolności urzędów konsularnych do zapewnienia obsługi rosnącego zapotrzebowania na wizy.

Zasygnalizowane nieprawidłowości w systemie wizowym Rzeczypospolitej Polskiej, które zostały szczegółowo scharakteryzowane w ocenie skutków regulacji projektowanej ustawy, reasumuje uwaga wyrażona przez Najwyższą Izbę Kontroli, że „wobec liczby i skali nieprawidłowości w badanej działalności oraz znaczących dysfunkcji w działaniu państwa w badanym okresie, które spowodowały istotne i bezprecedensowe zagrożenie dla interesów Rzeczypospolitej Polskiej i bezpieczeństwa obywateli, niezbędne jest niezwłoczne, wieloaspektowe i perspektywiczne przystąpienie (...) do wypracowania ram polityki migracyjnej i polityki wizowej”³. Mając to na uwadze, projektowana ustawa zmierza do:

- 1) ustanowienia podstaw prawnych udostępniania ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom przez organy władzy publicznej i inne podmioty publiczne informacji niezbędnych do przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy,
- 2) reformy systemu wydawania cudzoziemcom wizy krajowej w celu odbycia studiów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, systemu wydawania cudzoziemcom zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na tych studiach oraz systemu korzystania z mobilności studenta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 3) reformy systemu wydawania cudzoziemcom wizy krajowej w celu wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz systemu wykonywania tej pracy przez cudzoziemców

– co do zasady z dniem 1 lipca 2025 r., z uwzględnieniem podnoszonej przez Najwyższą Izbę Kontroli konieczności „wypracowania mechanizmów powiązania procedur wizowych i pobytowych z faktycznym zamiarem wykonywania i wykonywaniem celu, dla którego nastąpiło uzyskanie wizy, (...) jak również wdrożenia procesów monitorowania dalszego

---

³ Wystąpienie pokontrolne Najwyższej Izby Kontroli z dnia 16 lipca 2024 r. nr KST.411.3.1.2023, s. 302.

spełniania przesłanek, które legły u podstaw wydania wizy, przez osoby, które uzyskały je w wyniku działalności polskich służb konsularnych”⁴.

Realizacja tych zamierzeń wymaga nowelizacji:

- 1) ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750, z późn. zm.), określanej dalej jako „**u.s.o.**”;
- 2) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2383, z późn. zm.), określanej dalej jako „**u.O.p.**”;
- 3) ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 497, z późn. zm.), określanej dalej jako „**u.s.u.s.**”;
- 4) ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2024 r. poz. 977), określanej dalej jako „**u.K.p.s.w.**”;
- 5) ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 475, z późn. zm.), określanej dalej jako „**u.p.z.i.r.p.**”;
- 6) ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2024 r. poz. 769, z późn. zm.), określanej dalej jako „**u.c.**”;
- 7) ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 843), określanej dalej jako „**u.NAWA**”;
- 8) ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, z późn. zm.), określanej dalej jako „**u.P.p.**”;
- 9) ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm.), określanej dalej jako „**u.P.sz.w.n.**”.

II. Ustanowienie podstaw prawnych udostępniania ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom przez organy władzy publicznej i inne podmioty publiczne informacji niezbędnych do przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy

Wprowadzenie

W następstwie przeprowadzonej kontroli dotyczącej nadzoru ministra właściwego do spraw zagranicznych nad działalnością konsularną, Najwyższa Izba Kontroli zwróciła uwagę na „brak systemowych rozwiązań i utrwalonych, skutecznych mechanizmów dotyczących przepływu informacji między MSZ i placówkami konsularnymi z jednej strony, a innymi

---

⁴ *Ibidem.*

instytucjami i podmiotami (MSWiA, Strażą Graniczną, MRPiPS, MNiSW, UdsC, urzędami wojewódzkimi, starostwami, powiatowymi urzędami pracy oraz uczelniami), które stanowiłyby materiał informacyjny dla konsułów podejmujących decyzje wizowe”⁵. „Brak przepływu informacji skutecznie zaburzał monitorowanie pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i sprzyjał powstawaniu negatywnych zjawisk związanych z nielegalną migracją, rozrostem szarej strefy, nielegalnym pośrednictwem wizowym, a nawet mógł sprzyjać ryzykom w zakresie handlu ludźmi”⁶.

Jak podkreśla się w doktrynie, „ocena wniosku wizowego przez podmiot uprawniony w ramach postępowania o wydanie wizy opiera się dwóch grupach działań. Do pierwszej zaliczyć możemy wszystkie czynności, w ramach których weryfikacji poddane zostaną wnioski wizowe oraz dokumenty przedłożone przez cudzoziemca, wraz z dokonaniem sprawdzenia dostępnych dla organu rejestrów i wykazów, na podstawie których będzie on mógł uzyskać szerszą wiedzę na temat historii migracyjnej osoby wnioskującej. Drugą grupę stanowić będą czynności zmierzające do twierdzenia wiarygodności twierdzeń cudzoziemca i ich koherentności, w szczególności w odniesieniu do deklarowanego celu wjazdu i pobytu”⁷. Mając to na uwadze, projektowana ustawa zmierza do przyznania ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom uprawnienia do pozyskania informacji, w tym danych osobowych, będących w posiadaniu:

- 1) organów podatkowych,
- 2) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- 3) ministra właściwego do spraw pracy,
- 4) Straży Granicznej,
- 5) Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców,
- 6) ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki

– w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy.

1. Pozyskanie informacji będących w posiadaniu organów podatkowych

Proponuje się przyznanie ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom – analogicznie do uprawnień Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz wojewodów

---

⁵ Wystąpienie pokontrolne Najwyższej Izby Kontroli z dnia 16 lipca 2024 r. nr KST.411.3.1.2023, s. 303.

⁶ *Ibidem*.

⁷ R. Rogala [w:] J. Chlebny (red.): Prawo o cudzoziemcach. Komentarz, Warszawa 2020, Legalis (komentarz do art. 65).

w zakresie prowadzonych postępowań dotyczących legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 298 pkt 6a u.O.p.) – uprawnienia do pozyskania informacji zawartych w aktach spraw podatkowych w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy, jednakże z wyłączeniem informacji objętych tajemnicą ustawowo chronioną, o których mowa w art. 182 u.O.p. (art. 298 pkt 6ab u.O.p., w brzmieniu określonym przez art. 2 projektowanej ustawy). W konsekwencji zgodnie z art. 299e § 1 pkt 1 u.O.p. Szef Krajowej Administracji Skarbowej będzie uprawniony do udostępnienia ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom przedmiotowych informacji w niezbędnym zakresie również za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, jeżeli dane te znajdują się w Centralnym Rejestrze Danych Podatkowych.

Zarówno minister właściwy do spraw zagranicznych, jak również konsulowie nie będą posiadali bieżącego dostępu do zgromadzonych informacji, lecz jedynie uzyskają możliwość pozyskania określonych danych, niezbędnych do rozstrzygnięcia danego postępowania.

2. Pozyskanie informacji będących w posiadaniu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Zakłada się przyznanie ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom – analogicznie do uprawnień Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz wojewodów w zakresie prowadzonych postępowań dotyczących legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 50 ust. 3 pkt 13 i ust. 9 u.s.u.s.) – dostępu do:

- 1) danych zgromadzonych na koncie ubezpieczonego, o których mowa w art. 40 u.s.u.s.,
- 2) danych zgromadzonych na koncie płatnika składek, o których mowa w art. 45 u.s.u.s.

– w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy (art. 50 ust. 3 pkt 14 i ust. 9 u.s.u.s., w brzmieniu określonym przez art. 3 projektowanej ustawy).

Zarówno minister właściwy do spraw zagranicznych, jak również konsulowie nie będą posiadali bieżącego dostępu do zgromadzonych informacji, lecz jedynie uzyskają możliwość pozyskania określonych danych, niezbędnych do rozstrzygnięcia danego postępowania.

3. Pozyskanie informacji będących w posiadaniu ministra właściwego do spraw pracy

Przewiduje się przyznanie ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom – analogicznie do uprawnień Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, o których mowa

w art. 90c ust. 11 pkt 4 u.p.z.i.r.p. – dostępu do danych przetwarzanych w rejestrach spraw dotyczących:

- 1) zezwoleń na pracę,
  - 2) zezwoleń na pracę sezonową,
  - 3) oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi
- w celu prowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy (art. 90c ust. 11 pkt 3 u.p.z.i.r.p., w brzmieniu określonym przez art. 5 pkt 7 projektowanej ustawy).

Stosownie do art. 90c ust. 12 u.p.z.i.r.p. realizacja tego uprawnienia będzie uzależniona od spełnienia następujących warunków:

- 1) posiadanie możliwości identyfikacji osoby uzyskującej informacje oraz zakresu, daty i celu ich uzyskania;
- 2) posiadanie zabezpieczeń uniemożliwiających wykorzystanie informacji niezgodnie z celem ich uzyskania;
- 3) zapewnienie, że dostęp do danych osobowych jest nadzorowany i rejestrowany zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych.

Zarówno minister właściwy do spraw zagranicznych, jak również konsulowie nie będą posiadali bieżącego dostępu do zgromadzonych informacji, lecz jedynie uzyskają możliwość pozyskania określonych danych, niezbędnych do rozstrzygnięcia danego postępowania.

4. Pozyskanie informacji będących w posiadaniu Straży Granicznej

Proponuje się przyznanie ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom – analogicznie do uprawnień Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz wojewodów w zakresie prowadzonych postępowań dotyczących legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 15c u.c.) – uprawnienia do pozyskiwania z systemu teleinformatycznego Straży Granicznej informacji, w tym danych osobowych, które dotyczą przekraczania przez cudzoziemców granicy Rzeczypospolitej Polskiej, w celu przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy, i w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia tego postępowania (art. 15c ust. 2 u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 1 projektowanej ustawy).

Realizacja tego uprawnienia ma być uzależniona od spełnienia następujących warunków:

- 1) system teleinformatyczny, za pośrednictwem którego są pozyskiwane te informacje, umożliwi identyfikację i rejestrację osób uzyskujących dostęp do danych Straży Granicznej oraz rejestruje zakres udostępnionych danych i datę udostępnienia tych danych;
- 2) minister właściwy do spraw zagranicznych oraz konsul posiadają i stosują zabezpieczenia techniczne i organizacyjne zapewniające poufność, integralność, dostępność i autentyczność danych.

Zgodnie z art. 1 ust. 2 pkt 9 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 915, z późn. zm.) do zadań Straży Granicznej należy przetwarzanie informacji, w tym danych osobowych, z zakresu ochrony granicy państwowej, kontroli ruchu granicznego, zapobiegania i przeciwdziałania nielegalnej migracji oraz udostępnianie ich sądom, prokuratorom, organom administracji publicznej i innym organom państwowym, uprawnionym do ich otrzymania na podstawie odrębnych ustaw, w zakresie niezbędnym do realizacji ich zadań. Pozyskanie w zaproponowanym trybie przez organ prowadzący postępowanie w sprawie wizej informacji o przekroczeniach granicy Rzeczypospolitej Polskiej przez cudzoziemca będzie sprzyjać skróceniu okresu rozpatrywania wniosku o wydanie tej wizej oraz może mieć istotne znaczenie dla oceny wystąpienia w danym postępowaniu przesłanek odmowy jej wydania, cofnięcia wizej lub jej unieważnienia, np. z uwagi na wystąpienie uzasadnionych wątpliwości co do zamiaru opuszczenia przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed upływem terminu ważności wizej (art. 65 ust. 1 pkt 9 u.c.) czy z uwagi na wystąpienie uzasadnionych wątpliwości co do wiarygodności złożonych przez cudzoziemca oświadczeń odnośnie do celu jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z uwagi na dostępne dowody lub obiektywne okoliczności wskazujące na to, że cel pobytu cudzoziemca mógłby być inny niż deklarowany (art. 65 ust. 1 pkt 10 u.c.).

5. Pozyskanie informacji będących w posiadaniu Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców

Zakłada się przyznanie ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom – analogicznie do uprawnień państwowych i samorządowych jednostek organizacyjnych w zakresie niezbędnym do realizacji ich zadań publicznych (art. 450 ust. 2 pkt 1 u.c.) – dostępu do danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, prowadzonego w systemie teleinformatycznym przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców – w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania w sprawie

wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy (art. 450 ust. 2 pkt 1a u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 16 projektowanej ustawy).

Zarówno minister właściwy do spraw zagranicznych, jak również konsulowie nie będą posiadali bieżącego dostępu do zgromadzonych informacji, lecz jedynie uzyskają możliwość pozyskania określonych danych, niezbędnych do rozstrzygnięcia danego postępowania, na zasadach i w trybie określonych w rozdziale 3 działu X u.c.

6. Pozyskanie informacji będących w posiadaniu ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki

Przewiduje się przyznanie ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom – analogicznie do uprawnień Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz wojewodów w zakresie prowadzonych postępowań dotyczących legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 344 ust. 3 pkt 4a i 4b u.P.sz.w.n.) – dostępu do wykazu studentów (jako jednej z baz danych objętych zakresem Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on, określanego dalej jako „system POL-on”) w celu prowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy krajowej w celu odbycia studiów (art. 344 ust. 3 pkt 2a u.P.sz.w.n., w brzmieniu określonym przez art. 9 pkt 6 lit. a projektowanej ustawy). Jednocześnie w celu ustalenia, czy cudzoziemiec został przyjęty na studia, a następnie, czy cudzoziemiec przyjęty na studia rozpoczął je i nabył prawa studenta, co następuje z dniem złożenia ślubowania (art. 83 u.P.sz.w.n.), zakłada się utworzenie wykazu osób przyjętych na studia, które nie złożyły ślubowania, określanego dalej jako „wykaz osób przyjętych na studia” (art. 342 ust. 3 pkt 1a u.P.sz.w.n., w brzmieniu określonym przez art. 9 pkt 4 projektowanej ustawy), jako odrębnej bazy danych objętych zakresem systemu POL-on. Mając na względzie zasadę minimalizacji przetwarzanych danych osobowych, wykaz osób przyjętych na studia ma obejmować, w zakresie dotyczącym cudzoziemców, wyłącznie: imiona i nazwisko, numer PESEL, a w przypadku jego braku, numer dokumentu potwierdzającego tożsamość i nazwę państwa, które go wydało, obywatelstwo, nazwę państwa urodzenia, informacje o przyjęciu na studia, informacje o posiadaniu Karty Polaka, rok urodzenia oraz płeć (art. 343a ust. 1 u.P.sz.w.n., w brzmieniu określonym przez art. 9 pkt 5 projektowanej ustawy). Zakres podmiotów uprawnionych do dostępu do danych zawartych w wykazie osób przyjętych na studia został ustalony analogicznie do obowiązujących regulacji dotyczących wykazu studentów, z tym że dostęp ten przyznano również ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom w celu prowadzenia

postępowań w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy krajowej w celu odbycia studiów (art. 343a ust. 3 pkt 3 u.P.sz.w.n., w brzmieniu określonym przez art. 9 pkt 5 projektowanej ustawy). Unormowania dostosowujące zawarte w przepisach art. 32 ust. 2–4 projektowanej ustawy zakładają, że do dnia 31 grudnia 2025 r. właściwi rektorzy wprowadzą do systemu POL-on dane objęte wykazem osób przyjętych na studia dotyczące osób przyjętych na studia od dnia 1 lipca 2025 r. (co oznacza, że do systemu POL-on nie będą wprowadzane dane osób przyjętych na studia do dnia 30 czerwca 2025 r.), przy czym wykaz osób przyjętych na studia osiągnie funkcjonalność jako baza danych systemu POL-on z dniem 1 stycznia 2026 r. Dodać należy, że legislacyjną konsekwencję utworzenia wykazu osób przyjętych na studia stanowią przepisy:

- 1) art. 144 ust. 4a pkt 8, art. 144a ust. 1 pkt 5 lit. h, art. 148b ust. 1 oraz art. 149 ust. 4 u.c. (w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 8 lit. c, pkt 9 lit. a oraz pkt 12 i 13 projektowanej ustawy);
- 2) art. 55 ust. 1 pkt 1 lit. a, art. 344 ust. 3 pkt 4c, art. 353 pkt 1, art. 354 ust. 2, art. 431 ust. 1 pkt 2 lit. b oraz art. 444 ust. 6 pkt 4 u.P.sz.w.n. (w brzmieniu określonym przez art. 9 pkt 1, pkt 6 lit. b oraz pkt 7–10 projektowanej ustawy);
- 3) art. 33 projektowanej ustawy, które stanowią wypełnienie obowiązku, o którym mowa w przepisach art. 50 ust. 1a, 4 i 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.).

III. Reforma systemu wydawania cudzoziemcom wizy krajowej w celu odbycia studiów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, systemu wydawania cudzoziemcom zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na tych studiach oraz systemu korzystania z mobilności studenta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Wprowadzenie

Proponowane zmiany w przepisach normujących problematykę wydawania cudzoziemcom wizy krajowej w celu odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich, z adnotacją „student”, wydawania cudzoziemcom zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na tych studiach oraz korzystania z mobilności studenta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zmierzają do:

- 1) zapewnienia mechanizmów skutecznej weryfikacji deklarowanego przez cudzoziemców tytułu, dla którego może zostać wydana albo została wydana wiza krajowa w celu odbycia studiów;
- 2) zapewnienia mechanizmów skutecznej weryfikacji deklarowanego przez cudzoziemców tytułu, dla którego może zostać wydane albo zostało wydane zezwolenie na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach;
- 3) zapewnienia mechanizmów skutecznej weryfikacji deklarowanego przez cudzoziemców tytułu, dla którego jest dopuszczalne korzystanie z mobilności studenta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) modyfikacji obowiązującego systemu zatwierdzenia jednostek prowadzących studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów;
- 5) ustanowienia nowego systemu rekrutacji na studia pierwszego stopnia oraz jednolite studia magisterskie w stosunku do niektórych cudzoziemców;
- 6) ustanowienia nowego systemu rekrutacji na studia drugiego stopnia w stosunku do niektórych cudzoziemców.

1. Zapewnienie mechanizmów skutecznej weryfikacji deklarowanego przez cudzoziemców tytułu, dla którego może zostać wydana albo została wydana wiza krajowa w celu odbycia studiów

1.1. Proponuje się sprecyzowanie, że przesłanka odmowy wydania cudzoziemcowi wizen krajowej w celu odbycia studiów, polegająca na tym, że jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwiania studentom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zachodzi w szczególności w przypadku, gdy jednostka ta oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców (art. 65 ust. 1a pkt 1 u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 2 lit. a projektowanej ustawy). Mając na uwadze uściślający charakter przedmiotowej zmiany (która jedynie uwypukla problem ułatwiania obywatelom państw trzecich wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pod pozorem kształcenia się na studiach), unormowanie przejściowe zawarte w art. 17 projektowanej ustawy przewiduje, że do postępowania w sprawie wydania wizen krajowej w celu odbycia studiów, wszczętego i niezakończony wydaniem tej wizen albo ostateczną decyzją administracyjną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się art. 65 ust. 1a pkt 1 u.c., w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą.

1.2. W celu zapewnienia wykorzystywania wizy krajowej w celu odbycia studiów zgodnie z jej przeznaczeniem, zakłada się wprowadzenie regulacji – analogicznie do unormowania zawartego w art. 149 ust. 3 u.c. – w myśl której rektor uczelni lub kierownik innej jednostki prowadzącej studia niezwłocznie zawiadamia pisemnie organ, który wydał tę wizę, o skreśleniu cudzoziemca z listy studentów lub doktorantów (art. 65 ust. 1ba u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 2 lit. b projektowanej ustawy). Przepis art. 18 projektowanej ustawy przewiduje, że dodawany art. 65 ust. 1ba u.c. ma zastosowanie do skreślenia cudzoziemca z listy studentów lub doktorantów po dniu 30 czerwca 2025 r.

1.3. Przewiduje się ustanowienie zasady, wedle której termin złożenia wniosku o wydanie wizy krajowej (w tym wizy krajowej w celu odbycia studiów) można ustalić z zainteresowanym cudzoziemcem z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość oraz zapewniających identyfikację tego cudzoziemca, a w razie potrzeby także komunikację w czasie rzeczywistym, przy czym dla celów ustalenia tego terminu mogą być przetwarzane następujące dane lub informacje dotyczące cudzoziemca: imię (imiona) i nazwisko, imię (imiona) i nazwiska poprzednie, nazwisko rodowe, płeć, imię ojca, imię i nazwisko rodowe matki, data urodzenia (a w razie braku dokumentu potwierdzającego datę urodzenia, prawdopodobny rok urodzenia), miejsce i państwo urodzenia, obywatelstwo, narodowość, miejsce zamieszkania lub pobytu, numer telefonu, adres poczty elektronicznej oraz wizerunek twarzy (art. 77 ust. 1b u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 3 lit. a projektowanej ustawy). Proponowana regulacja zmierza do usprawnienia procesu obsługi osobistego składania wniosków o wydanie wizy krajowej, a tym samym – przeciwdziałania niedrożności niektórych urzędów konsularnych w państwach pochodzenia cudzoziemców zainteresowanych pobytem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na czym nierzadko korzystali przede wszystkim pośrednicy oferujący im odpłatną pomoc w uzyskaniu terminu spotkania wizowego z wykorzystaniem automatycznych skryptów. Regulacja przejściowa zawarta w art. 19 projektowanej ustawy zakłada, że dodawany art. 77 ust. 1b u.c. ma zastosowanie do postępowania w sprawie wydania wizy krajowej, wszczętego po dniu 30 czerwca 2025 r.

1.4. Proponuje się sprecyzowanie, że przesłanka cofnięcia wizy krajowej w celu odbycia studiów, polegająca na tym, że jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwiania studentom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zachodzi w szczególności w przypadku, gdy jednostka ta oferuje i świadczy usługi edukacyjne

związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców (art. 90 ust. 1a pkt 5 u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 4 projektowanej ustawy). Mając na uwadze uściślający charakter przedmiotowej zmiany (która jedynie uwypukla problem ułatwiania obywatelom państw trzecich wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pod pozorem kształcenia się na studiach), regulacja intertemporalna zawarta w art. 20 projektowanej ustawy przewiduje, że do postępowania w sprawie cofnięcia wizej krajowej wydanej w celu odbycia studiów, wszczętego i niezakończonego ostateczną decyzją administracyjną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się art. 90 ust. 1a pkt 5 u.c., w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą.

2. Zapewnienie mechanizmów skutecznej weryfikacji deklarowanego przez cudzoziemców tytułu, dla którego może zostać wydane albo zostało wydane zezwolenie na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach

2.1. Przewiduje się sprecyzowanie, że zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach odpłatnych udziela się, jeżeli cudzoziemiec przedłoży dowód uiszczenia opłaty za semestr albo rok studiów (art. 144 ust. 1 pkt 1 lit. b u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 8 lit. a projektowanej ustawy). Mając na uwadze uściślający charakter przedmiotowej zmiany, unormowanie przejściowe zawarte w art. 23 projektowanej ustawy przewiduje, że do postępowania w sprawie zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, wszczętego i niezakończonego ostateczną decyzją administracyjną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się art. 144 ust. 1 pkt 1 lit. b u.c., w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą.

2.2. Proponuje się sprecyzowanie, że przesłanka odmowy udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, polegająca na tym, że jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwiania studentom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zachodzi w szczególności w przypadku, gdy jednostka ta oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców (art. 147 ust. 1 pkt 1 u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 10 projektowanej ustawy). Mając na uwadze uściślający charakter przedmiotowej zmiany (która jedynie uwypukla problem ułatwiania obywatelom państw trzecich wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pod pozorem kształcenia się na studiach), regulacja intertemporalna zawarta w art. 23 projektowanej ustawy przewiduje, że do postępowania w sprawie zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, wszczętego i niezakończonego ostateczną decyzją administracyjną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się art. 147 ust. 1 pkt 1 u.c., w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą.

2.3. Zakłada się sprecyzowanie, że przesłanka cofnięcia zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, polegająca na tym, że jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwiania studentom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zachodzi w szczególności w przypadku, gdy jednostka ta oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców (art. 148 ust. 1 pkt 3 u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 11 projektowanej ustawy). Mając na uwadze uściślający charakter przedmiotowej zmiany (która jedynie uwypukla problem ułatwiania obywatelom państw trzecich wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pod pozorem kształcenia się na studiach), regulacja przejściowa zawarta w art. 23 projektowanej ustawy przewiduje, że do postępowania w sprawie zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, wszczętego i niezakończonego ostateczną decyzją administracyjną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się art. 148 ust. 1 pkt 3 u.c., w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą.

2.4. Przepisy art. 148b ust. 1 oraz art. 149 ust. 4 u.c. (w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 12 i 13 projektowanej ustawy) przewidują, że zarówno w postępowaniu w sprawie udzielenia lub cofnięcia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, jak również w każdym roku okresu ważności tego zezwolenia w okresie przypadającym bezpośrednio po dniu 1 marca i 1 czerwca, wojewoda dokonuje sprawdzenia danych cudzoziemca nie tylko w wykazie studentów i wykazie osób ubiegających się o stopień doktora, lecz także w wykazie osób przyjętych na studia. Mając na uwadze, że wykaz osób przyjętych na studia osiągnie funkcjonalność jako baza danych systemu POL-on z dniem 1 stycznia 2026 r., art. 32 ust. 4 pkt 3 projektowanej ustawy stanowi, że od tego dnia znajdują zastosowanie przepisy art. 148b ust. 1 oraz art. 149 ust. 4 u.c., w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą.

2.5. Przewiduje się rezygnację z obowiązującego na mocy art. 87 ust. 2 pkt 1 u.p.z.i.r.p. zwolnienia cudzoziemca, któremu udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę (art. 5 pkt 1 projektowanej ustawy). Za proponowaną koncepcją przemawia potrzeba przeciwdziałania nadużywaniu zezwoleń na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach do celów niezwiązanych z tym kształceniem. Dodać przy tym należy, że art. 24 ust. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/801 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych, odbycia studiów, szkoleń, udziału

w wolontariacie, programach wymiany młodzieży szkolnej lub projektach edukacyjnych oraz podjęcia pracy w charakterze *au pair* (Dz. Urz. UE L 132 z 21.05.2016, str. 21, z późn. zm.), określanej dalej jako „dyrektywa 2016/801”, stanowi, że w razie potrzeby państwo członkowskie Unii Europejskiej „wydaje studentom lub pracodawcom uprzednie zezwolenia zgodnie z prawem krajowym”. Mając jednakże na uwadze konieczność respektowania zasady ochrony interesów w toku oraz zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, art. 11 projektowanej ustawy stanowi, że do cudzoziemca posiadającego w dniu 1 lipca 2025 r. zezwolenie na pobyt czasowy udzielone przed tym dniem w celu kształcenia się na studiach stosuje się art. 87 ust. 2 pkt 1 u.p.z.i.r.p., w brzmieniu dotychczasowym.

3. Zapewnienie mechanizmów skutecznej weryfikacji deklarowanego przez cudzoziemców tytułu, dla którego jest dopuszczalne korzystanie z mobilności studenta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

3.1. Przewiduje się sprecyzowanie, że jednostka prowadząca studia powiadamia Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców o zamiarze skorzystania przez cudzoziemca z instytucji mobilności studenta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, załączając dowód uiszczenia przez tego cudzoziemca opłaty za semestr albo rok studiów, jeżeli kontynuacja albo uzupełnienie studiów podjętych na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej następuje odpłatnie (art. 149b ust. 3 pkt 4 u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 14 lit. a projektowanej ustawy). W konsekwencji zakłada się, że Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców wydaje decyzję administracyjną o sprzeciwie względem zamiaru skorzystania przez cudzoziemca z instytucji mobilności studenta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy cudzoziemiec nie uiszczył opłaty za semestr albo rok powołanych studiów (art. 149b ust. 6 pkt 4 u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 14 lit. b projektowanej ustawy). Mając na uwadze uściślający charakter przedmiotowej zmiany, unormowanie intertemporalne określone w art. 28 projektowanej ustawy zakłada, że do zawiadomienia Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców o zamiarze korzystania przez cudzoziemca z mobilności studenta, wniesionego do dnia 30 czerwca 2025 r., w stosunku do którego termin na wydanie decyzji administracyjnej o sprzeciwie, o którym mowa w art. 149b ust. 1 pkt 5 u.c., upływa po dniu 30 czerwca 2025 r., stosuje się przepisy art. 149b ust. 3 pkt 4 oraz ust. 6 pkt 4 u.c., w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą.

3.2. Zakłada się sprecyzowanie, że przesłanka wydania przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców decyzji administracyjnej o sprzeciwie względem zamiaru skorzystania przez

cudzoziemca z instytucji mobilności studenta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, polegająca na tym, że jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwiania studentom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zachodzi w szczególności w przypadku, gdy jednostka ta oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców (art. 149b ust. 6 pkt 5 u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 14 lit. b projektowanej ustawy). Mając na uwadze uściślający charakter przedmiotowej zmiany (która jedynie uwypukla problem ułatwiania obywatelom państw trzecich wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pod pozorem kształcenia się na studiach), unormowanie przejściowe określone w art. 28 projektowanej ustawy zakłada, że do zawiadomienia Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców o zamiarze korzystania przez cudzoziemca z mobilności studenta, wniesionego do dnia 30 czerwca 2025 r., w stosunku do którego termin na wydanie decyzji administracyjnej o sprzeciwie, o którym mowa w art. 149b ust. 1 pkt 5 u.c., upływa po dniu 30 czerwca 2025 r., stosuje się art. 149b ust. 6 pkt 5 u.c., w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą.

4. Modyfikacja obowiązującego systemu zatwierdzenia jednostek prowadzących studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów

Obowiązujący system zatwierdzenia jednostek prowadzących studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów jest wynikiem skorzystania przez Rzeczpospolitą Polską z uprawnień określonych w art. 15 dyrektywy 2016/801. Przepis art. 15 ust. 3 dyrektywy 2016/801 statuuje zasadę, zgodnie z którą w przypadku gdy państwo członkowskie Unii Europejskiej zadecyduje o ustanowieniu procedury zatwierdzenia jednostek prowadzących studia zgodnie z ust. 1 i 2 tego artykułu, dostarcza im „jasnych i przejrzystych informacji na temat, między innymi, warunków i kryteriów zatwierdzenia, jego okresu ważności, skutków nieprzestrzegania warunków i kryteriów zatwierdzenia, włącznie z możliwością cofnięcia lub odmowy odnowienia zatwierdzenia, jak również wszelkich mających zastosowanie sankcji”.

Instytucja zatwierdzenia jednostek prowadzących studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów stanowi wyraz przekonania ustawodawcy o potrzebie poddania działalności tych podmiotów ocenie istotnej z punktu widzenia zagrożeń migracyjnych. Proponowane w projektowanej ustawie zmiany w tym zakresie stanowią wynik dotychczasowych doświadczeń w zakresie stosowania przepisów u.c. normujących przedmiotową problematykę.

4.1. Stosownie do art. 144 ust. 4 u.c. jednostkę prowadzącą studia zatwierdza się na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów, w drodze decyzji administracyjnej wydanej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, na wniosek tej jednostki, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) jednostka prowadząca studia istnieje od co najmniej 5 lat przed złożeniem wniosku i w tym czasie prowadziła ona działalność polegającą na prowadzeniu studiów;
- 2) nie sprzeciwiają się temu względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- 3) nie sprzeciwia się temu interes Rzeczypospolitej Polskiej.

Brzmienie przesłanki sformułowanej w art. 144 ust. 4 pkt 1 u.c. powoduje wątpliwości interpretacyjne, czy zakresem normowania tego przepisu są objęte tworzone przez uczelnie zagraniczne uczelnie lub filie z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, do których nie stosuje się przepisów u.P.sz.w.n., z wyjątkiem art. 47 u.P.sz.w.n. Wychodząc z założenia, że w świetle *ratio legis* instytucji zatwierdzenia jednostek prowadzących studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów 5-letni okres istnienia i działalności jednostki prowadzącej studia powinien odnosić się do terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i do współtworzenia systemu szkolnictwa wyższego i nauki, o którym mowa w art. 7 ust. 1 u.P.sz.w.n., proponuje się dokonanie odpowiedniej modyfikacji art. 144 ust. 4 pkt 1 u.c. (art. 6 pkt 8 lit. b tiret pierwsze projektowanej ustawy).

4.2. Uwzględniając potrzebę zapewnienia spójności systemowej z proponowanymi w projektowanej ustawie zmianami w zakresie nowego systemu rekrutacji na studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie w stosunku do niektórych cudzoziemców, zakłada się rozszerzenie warunków zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów o dodatkowe przesłanki, zgodnie z którymi:

- 1) ustalone przez jednostkę prowadzącą studia warunki przeprowadzania rekrutacji w stosunku do cudzoziemca ubiegającego się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie, na podstawie wydanego za granicą dokumentu, który nie jest dokumentem potwierdzającym uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia, o którym mowa w art. 93 ust. 1 u.s.o., oraz nie został uznany na podstawie umowy międzynarodowej za dokument potwierdzający uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia, o którym mowa w art. 93 ust. 2 u.s.o., uwzględniają wymogi objęte nowym

systemem rekrutacji na te studia (art. 144 ust. 4 pkt 1a u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 8 lit. b tiret drugie projektowanej ustawy);

- 2) ustalone przez jednostkę prowadzącą studia warunki przeprowadzania rekrutacji w stosunku do cudzoziemca ubiegającego się o przyjęcie na studia drugiego stopnia na podstawie wydanego za granicą dyplomu ukończenia studiów, który nie jest dyplomem uprawniającym do kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia, o którym mowa w art. 326 ust. 1 i 2 u.P.sz.w.n., oraz nie został uznany za dyplom równoważny odpowiedniemu polskiemu dyplomowi na podstawie umowy międzynarodowej, o której mowa w art. 327 ust. 1 u.P.sz.w.n., albo w drodze postępowania nostryfikacyjnego, uwzględniają wymogi objęte nowym systemem rekrutacji na te studia (art. 144 ust. 4 pkt 1b u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 8 lit. b tiret drugie projektowanej ustawy).

4.3. Przewiduje się ujednoczenie warunków i trybu zatwierdzenia, przedłużenia okresu zatwierdzenia oraz cofnięcia zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów, a także wydawania decyzji o zakazie przyjmowania cudzoziemców przez jednostkę prowadzącą studia na okres do 5 lat. Cel ten realizują przepisy art. 144 ust. 4a, 6 i 15–16 u.c. (w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 8 lit. c, e oraz g–i projektowanej ustawy) oraz przepisy art. 144a ust. 1–1d u.c. (w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 9 lit. a oraz b projektowanej ustawy), z uwzględnieniem reguły intertemporalnej, zgodnie z którą do postępowań w tych sprawach, wszczętych i niezakończonych ostateczną decyzją administracyjną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się przepisy u.c., w brzmieniu dotychczasowym (art. 24 oraz art. 25 projektowanej ustawy).

Do najważniejszych zmian w powołanych obszarach należy zaliczyć uwzględnienie w przedmiotowych postępowaniach administracyjnych:

- 1) ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki jako organu obowiązane do przekazywania ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych informacji o okolicznościach istotnych dla oceny spełnienia przez jednostkę prowadzącą studia warunków odnoszących się do:
  - a) funkcjonowania w obrocie prawnym od co najmniej 5 lat przed złożeniem wniosku i prowadzenia w tym czasie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – jako podmiot tworzący system szkolnictwa wyższego i nauki, o którym mowa w art. 7 ust. 1 u.P.sz.w.n. – działalności polegającej na prowadzeniu studiów,
  - b) nowego systemu rekrutacji na studia w odniesieniu do niektórych cudzoziemców;

- 2) Ministra Obrony Narodowej, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz wojewody właściwego ze względu na siedzibę jednostki prowadzącej studia jako organów obowiązanych do przekazywania ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych informacji o okolicznościach istotnych dla oceny spełnienia przez jednostkę prowadzącą studia warunków odnoszących się do:
- a) względów obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego,
  - b) interesu Rzeczypospolitej Polskiej.

4.4. Z przedstawionych w ocenie skutków regulacji projektowanej ustawy danych statystycznych wynika, że wskaźnik umiędzynarodowienia w uczelniach niepublicznych jest wyraźnie wyższy niż w uczelniach publicznych, a w badanym okresie w przypadku uczelni niepublicznych odsetek skreśleń z listy studentów po pierwszym roku studiów w grupie cudzoziemców był dwukrotnie wyższy niż w grupie obywateli polskich, podczas gdy w uczelniach publicznych takiej rozbieżności nie zaobserwowano. Mając zatem na uwadze potrzebę przeciwdziałania nadużywaniu zezwoleń na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach dla celów niezwiązanych z tym kształceniem, proponuje się objęcie uczelni akademickich w rozumieniu art. 14 u.P.sz.w.n., które nie są publicznymi uczelniami akademickimi – na wzór uczelni zawodowych w rozumieniu art. 15 u.P.sz.w.n., które nie są publicznymi uczelniami zawodowymi (art. 144 ust. 5 pkt 2 u.c.) – systemem zatwierdzenia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów (art. 144 ust. 5 pkt 1 u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 8 lit. d projektowanej ustawy). Mając na uwadze konieczność ochrony interesów w toku, zakłada się ustanowienie unormowań, intertemporalnych, zgodnie z którymi:

- 1) jednostka prowadząca studia będąca niepubliczną uczelnią akademicką prowadzi kształcenie cudzoziemców na podstawie przepisów u.c., w brzmieniu dotychczasowym, do dnia 30 czerwca 2026 r. (art. 27 ust. 1 projektowanej ustawy);
- 2) cudzoziemiec, któremu udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach do dnia 30 czerwca 2026 r., może kontynuować po tym dniu kształcenie w jednostce prowadzącej studia, o której mowa w art. 27 ust. 1 projektowanej ustawy, w stosunku do której do dnia 30 czerwca 2026 r. została wydana ostateczna decyzja administracyjna o odmowie zatwierdzenia albo o cofnięciu zatwierdzenia, albo nie została wydana ostateczna decyzja administracyjna o zatwierdzeniu (art. 27 ust. 2 projektowanej ustawy);

- 3) nieuzyskanie do dnia 30 czerwca 2026 r. przez jednostkę prowadzącą studia, o której mowa w art. 27 ust. 1 projektowanej ustawy, decyzji o zatwierdzeniu skutkuje odpowiednim zastosowaniem względem niej przepisów art. 144b u.c., co oznacza przede wszystkim brak możliwości prowadzenia przyjęć cudzoziemców na studia (art. 27 ust. 3 projektowanej ustawy).

5. Ustanowienie nowego systemu rekrutacji na studia pierwszego stopnia oraz jednolite studia magisterskie w stosunku do niektórych cudzoziemców

W obowiązującym stanie prawnym przyjęcie cudzoziemca na studia pierwszego stopnia oraz jednolite studia magisterskie następuje – co do zasady – na podstawie wydanego za granicą świadectwa lub innego dokumentu, potwierdzającego z mocy prawa wykształcenie średnie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia w Rzeczypospolitej Polskiej (art. 93 ust. 1 i 2 u.s.o.), albo uznanego z tym samym skutkiem, w drodze decyzji administracyjnej właściwego miejscowo kuratora oświaty (art. 93 ust. 3 u.s.o.). W przypadkach określonych w art. 93a u.s.o. wykształcenie uzyskane przez cudzoziemca za granicą lub posiadane przez niego uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia może zostać potwierdzone, w drodze decyzji administracyjnej właściwego miejscowo kuratora oświaty, jako wykształcenie średnie lub uprawnienie do kontynuacji nauki w Rzeczypospolitej Polskiej, w tym uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia.

Proponowany w projektowanej ustawie nowy system rekrutacji na studia pierwszego stopnia oraz jednolite studia magisterskie jest adresowany do cudzoziemców legitymujących się wydanym za granicą dokumentem, który nie jest:

- 1) dokumentem potwierdzającym uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia w Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 93 ust. 1 u.s.o., tzn.:
  - a) świadectwem albo innym dokumentem wydanym przez szkołę lub instytucję edukacyjną działającą w systemie edukacji państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, uprawniającym do ubiegania się o przyjęcie na studia w tych państwach,
  - b) dyplomem IB (International Baccalaureate) wydanym przez organizację International Baccalaureate Organization w Genewie,

- c) dyplomem EB (European Baccalaureate) wydanym przez Szkoły Europejskie zgodnie z Konwencją o Statucie Szkół Europejskich, sporządzoną w Luksemburgu dnia 21 czerwca 1994 r. (Dz. U. z 2005 r. poz. 10);
- 2) świadectwem albo innym dokumentem wydanym za granicą przez szkołę lub instytucję edukacyjną uznawaną przez państwo, na którego terytorium lub w którego systemie edukacji działa, uznanym na zasadach przewidzianych w umowach międzynarodowych, o którym mowa w art. 93 ust. 2 u.s.o.

5.1. Przepisy art. 70 ust. 5a i 5c–5e oraz art. 323 ust. 1a u.P.sz.w.n. (w brzmieniu określonym przez art. 9 pkt 2 i 3 projektowanej ustawy) zakładają, że cudzoziemca, którego dotyczy nowy system rekrutacji na studia pierwszego stopnia oraz jednolite studia magisterskie, uczelnia może przyjąć na studia, jeżeli w toku rekrutacji cudzoziemiec ten:

- 1) przedstawił dokument wydany za granicą przez szkołę lub instytucję edukacyjną uznawaną przez państwo, na którego terytorium lub w którego systemie edukacji działa, wraz z decyzją administracyjną wydaną przez Dyrektora Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, określanego dalej jako „Dyrektor NAWA”, uznającą ten dokument za dokument potwierdzający uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia, albo decyzję administracyjną wydaną przez Dyrektora NAWA potwierdzającą uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia (w przypadkach, o których mowa w art. 93a u.s.o.) – przypisanie Dyrektorowi NAWA przedmiotowych kompetencji sprzyjać będzie ujednoczeniu stosowania prawa w tym zakresie, a nadto wynika z przekonania, że NAWA (jako podmiot realizujący zadania z zakresu umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego i nauki) powinna odgrywać aktywną rolę w nowym systemie rekrutacji na studia pierwszego stopnia oraz jednolite studia magisterskie;
- 2) przedstawił dokument poświadczający znajomość języka, w którym odbywa się kształcenie na określonym kierunku, poziomie i profilu, na ustalonym przez uczelnię poziomie biegłości językowej, nie niższym niż B2, przy czym rodzaje dokumentów poświadczających znajomość języka polskiego (jeżeli kształcenie na określonym kierunku, poziomie i profilu odbywa się w języku polskim) oraz języka obcego (jeżeli kształcenie na określonym kierunku, poziomie i profilu odbywa się w języku obcym) mają zostać określone w rozporządzeniu wydanym przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki – podkreślenia wymaga, że art. 11 ust. 1 lit. c dyrektywy 2016/801 przewiduje kompetencję państwa członkowskiego Unii Europejskiej do ustanowienia wymogów w tym zakresie;

- 3) złożył z wynikiem pozytywnym egzamin wstępny przeprowadzony przez uczelnię albo odbył z wynikiem pozytywnym rozmowę kwalifikacyjną zorganizowaną przez uczelnię – wymóg ten ma na celu sprawdzenie:
- a) wiedzy cudzoziemca w zakresie niezbędnym do podjęcia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu albo
  - b) uzdolnień artystycznych, sprawności fizycznej lub szczególnych predyspozycji cudzoziemca do podjęcia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu
- przy czym wyniki egzaminu wstępnego albo rozmowy kwalifikacyjnej mogą stanowić do 100% łącznego wyniku możliwego do uzyskania przez kandydata w toku rekrutacji.

5.2. Zmieniane w art. 1 i art. 7 projektowanej ustawy odpowiednio przepisy art. 93b–93h u.s.o. oraz przepisy art. 2 ust. 3, art. 4 ust. 2 oraz art. 30 u.NAWA zakładają, że dotychczasowe kompetencje właściwego miejscowo kuratora oświaty do wydawania decyzji administracyjnych w sprawach:

- 1) o uznanie świadectwa lub innego dokumentu, o którym mowa w art. 93 ust. 3 u.s.o.,
- 2) o potwierdzenie wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o których mowa w art. 93a u.s.o.

– w zakresie dotyczącym wykształcenia średniego oraz uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia przejmuje Dyrektor NAWA.

5.3. Sformułowane w przepisach art. 10 projektowanej ustawy regulacje przejściowe przewidują, że:

- 1) do postępowania w sprawie:
    - a) o uznanie świadectwa lub innego dokumentu, o którym mowa w art. 93 ust. 3 u.s.o. – w zakresie dotyczącym wykształcenia średniego oraz uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia,
    - b) o potwierdzenie wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o których mowa w art. 93a u.s.o. – w zakresie dotyczącym wykształcenia średniego oraz uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia
- wszczętego i niezakończonego ostateczną decyzją administracyjną właściwego miejscowo kuratora oświaty do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się przepisy art. 93b–93g u.s.o., w brzmieniu dotychczasowym, oraz przepisy wydane na podstawie art. 93h u.s.o., w brzmieniu dotychczasowym;
- 2) ostateczna decyzja administracyjna właściwego miejscowo kuratora oświaty w sprawie:

- a) uznania świadectwa lub innego dokumentu, o którym mowa w art. 93 ust. 3 u.s.o. – w zakresie dotyczącym wykształcenia średniego oraz uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia,
  - b) potwierdzenia wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o których mowa w art. 93a u.s.o. – w zakresie dotyczącym wykształcenia średniego oraz uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia
- wydana do dnia 30 czerwca 2025 r., pozostaje w mocy oraz może być przedstawiana przez cudzoziemca w toku rekrutacji na studia pierwszego stopnia oraz jednolite studia magisterskie;
- 3) ostateczna decyzja administracyjna kuratora oświaty w sprawie:
- a) uznania świadectwa lub innego dokumentu, o którym mowa w art. 93 ust. 3 u.s.o. – w zakresie dotyczącym wykształcenia średniego oraz uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia,
  - b) potwierdzenia wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o których mowa w art. 93a u.s.o. – w zakresie dotyczącym wykształcenia średniego oraz uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia
- wydana po dniu 30 czerwca 2025 r. na podstawie regulacji przejściowej zawartej w art. 10 ust. 1 projektowanej ustawy, może być przedstawiana przez cudzoziemca w toku rekrutacji na studia pierwszego stopnia oraz jednolite studia magisterskie.

5.4. W świetle regulacji dostosowującej zawartej w art. 26 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 projektowanej ustawy uczelnia jest obowiązana do dostosowania warunków przeprowadzania rekrutacji na studia pierwszego stopnia oraz jednolite studia magisterskie do nowego systemu do dnia 30 czerwca 2026 r., a nowy system znajdzie zastosowanie po raz pierwszy do rekrutacji na rok akademicki 2026/2027.

6. Ustanowienie nowego systemu rekrutacji na studia drugiego stopnia w stosunku do niektórych cudzoziemców

W obowiązującym stanie prawnym dyplom wydany przez uprawnioną uczelnię działającą w systemie szkolnictwa wyższego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) lub Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, potwierdzający ukończenie:

- 1) trzyletnich studiów lub studiów pierwszego stopnia trwających co najmniej 3 lata – potwierdza w Rzeczypospolitej Polskiej posiadanie wykształcenia na poziomie studiów pierwszego stopnia,
  - 2) studiów drugiego stopnia – potwierdza w Rzeczypospolitej Polskiej posiadanie wykształcenia na poziomie studiów drugiego stopnia,
  - 3) co najmniej czteroletnich studiów jednolitych – potwierdza w Rzeczypospolitej Polskiej posiadanie wykształcenia na poziomie studiów drugiego stopnia, jeżeli jest uważany za równorzędny dyplomowi ukończenia studiów drugiego stopnia w państwie wydania
- przy czym jeżeli dyplom potwierdzający ukończenie studiów za granicą daje prawo do kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia w państwie, w którego systemie szkolnictwa wyższego działa uczelnia, która go wydała, uprawnia on w Rzeczypospolitej Polskiej do kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia (art. 326 ust. 1 i 2 u.P.sz.w.n.).

Ponadto dyplom ukończenia studiów za granicą może być uznany za równoważny odpowiedniemu polskiemu dyplomowi i tytułowi zawodowemu na podstawie umowy międzynarodowej określającej równoważność, a w przypadku jej braku – w drodze postępowania nostryfikacyjnego (art. 327 ust. 1 u.P.sz.w.n.).

Proponowany w projektowanej ustawie nowy system rekrutacji na studia drugiego stopnia jest adresowany do cudzoziemców legitymujących się wydanym za granicą dyplomem ukończenia studiów, który:

- 1) nie jest dyplomem uprawniającym do kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia, o którym mowa w art. 326 ust. 1 i 2 u.P.sz.w.n.;
- 2) nie został uznany za dyplom równoważny odpowiedniemu polskiemu dyplomowi na podstawie umowy międzynarodowej, o której mowa w art. 327 ust. 1 u.P.sz.w.n., albo w drodze postępowania nostryfikacyjnego.

6.1. Przepisy art. 70 ust. 5b–5e oraz art. 323 ust. 1b u.P.sz.w.n. (w brzmieniu określonym przez art. 9 pkt 2 i 3 projektowanej ustawy) zakładają, że cudzoziemca, którego dotyczy nowy system rekrutacji na studia drugiego stopnia, uczelnia może przyjąć na studia, jeżeli w toku rekrutacji cudzoziemiec ten:

- 1) przedstawił dyplom ukończenia studiów wydany za granicą przez uczelnię uznawaną przez państwo, na którego terytorium lub w którego systemie szkolnictwa wyższego działa, wraz z decyzją administracyjną wydaną przez Dyrektora NAWA uznającą ten dyplom za dyplom równoważny odpowiedniemu polskiemu dyplomowi – przypisanie Dyrektorowi NAWA przedmiotowych kompetencji wynika z przekonania, że NAWA (jako podmiot realizujący

zadania z zakresu umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego i nauki) powinna odgrywać aktywną rolę w nowym systemie rekrutacji na studia drugiego stopnia;

- 2) przedstawił dokument poświadczający znajomość języka, w którym odbywa się kształcenie na określonym kierunku, poziomie i profilu, na ustalonym przez uczelnię poziomie biegłości językowej, nie niższym niż B2, przy czym rodzaje dokumentów poświadczających znajomość języka polskiego (jeżeli kształcenie na określonym kierunku, poziomie i profilu odbywa się w języku polskim) oraz języka obcego (jeżeli kształcenie na określonym kierunku, poziomie i profilu odbywa się w języku obcym) mają zostać określone w rozporządzeniu wydanym przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki – podkreślenia wymaga, że art. 11 ust. 1 lit. c dyrektywy 2016/801 przewiduje kompetencję państwa członkowskiego Unii Europejskiej do ustanowienia wymogów w tym zakresie.

6.2. W świetle regulacji dostosowującej zawartej w art. 26 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 projektowanej ustawy uczelnia jest obowiązana do dostosowania warunków przeprowadzania rekrutacji na studia drugiego stopnia do nowego systemu do dnia 30 czerwca 2026 r., a nowy system znajdzie zastosowanie po raz pierwszy do rekrutacji na rok akademicki 2026/2027.

IV. Reforma systemu wydawania cudzoziemcom wizy krajowej w celu wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz systemu wykonywania tej pracy przez cudzoziemców

Proponowane zmiany w przepisach normujących problematykę wydawania cudzoziemcom wizy krajowej w celu wykonywania pracy oraz systemu wykonywania tej pracy przez cudzoziemców zmierzają do:

- 1) zapewnienia mechanizmów skutecznej weryfikacji deklarowanego przez cudzoziemców tytułu, dla którego może zostać wydana albo została wydana wiza krajowa w celu wykonywania pracy;
- 2) zapewnienia mechanizmów skutecznej weryfikacji deklarowanego przez cudzoziemców tytułu, dla którego może zostać wydane albo zostało wydane zezwolenie na pracę cudzoziemca oraz zezwolenie na pracę sezonową cudzoziemca, a także może zostać dokonany albo został dokonany wpis oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi do ewidencji oświadczeń;
- 3) wprowadzenia wykazu przedsiębiorców wykonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność gospodarczą o istotnym znaczeniu dla gospodarki narodowej;

- 4) modyfikacji przepisów karnych odnoszących się do wykonywania pracy przez cudzoziemców;
- 5) wyłączenia w stosunku do niektórych cudzoziemców uprawnień do prowadzenia działalności bez wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej;
- 6) zwiększenia uprawnień organów Straży Granicznej oraz Państwowej Inspekcji Pracy w zakresie kontroli legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców, prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemców oraz powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom;
- 7) modyfikacji warunków udzielenia zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej.

1. Zapewnienie mechanizmów skutecznej weryfikacji deklarowanego przez cudzoziemców tytułu, dla którego może zostać wydana albo została wydana wiza krajowa w celu wykonywania pracy

1.1. Przewiduje się ustanowienie zasady, wedle której termin złożenia wniosku o wydanie wizej krajowej (w tym wizej krajowej w celu wykonywania pracy) można ustalić z zainteresowanym cudzoziemcem z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość oraz zapewniających identyfikację tego cudzoziemca, a w razie potrzeby także komunikację w czasie rzeczywistym, przy czym dla celów ustalenia tego terminu mogą być przetwarzane następujące dane lub informacje dotyczące cudzoziemca: imię (imiona) i nazwisko, imię (imiona) i nazwiska poprzednie, nazwisko rodowe, płeć, imię ojca, imię i nazwisko rodowe matki, data urodzenia (a w razie braku dokumentu potwierdzającego datę urodzenia, prawdopodobny rok urodzenia), miejsce i państwo urodzenia, obywatelstwo, narodowość, miejsce zamieszkania lub pobytu, numer telefonu, adres poczty elektronicznej oraz wizerunek twarzy (art. 77 ust. 1b u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 3 lit. a projektowanej ustawy). Proponowana regulacja zmierza do usprawnienia procesu obsługi osobistego składania wniosków o wydanie wizej krajowej, a tym samym – przeciwdziałania niedrożności niektórych urzędów konsularnych w państwach pochodzenia cudzoziemców zainteresowanych pobylem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na czym nierazkado korzystali przede wszystkim pośrednicy oferujący im odpłatną pomoc w uzyskaniu terminu spotkania wizowego z wykorzystaniem automatycznych skryptów. Regulacja przejściowa zawarta w art. 19 projektowanej ustawy zakłada,

że dodawany art. 77 ust. 1b u.c. ma zastosowanie do postępowania w sprawie wydania wizy krajowej, wszczętego po dniu 30 czerwca 2025 r.

1.2. Przepisy art. 77 ust. 10–12 u.c. stanowią, że wnioski o wydanie wizy krajowej w celu wykonywania pracy są przyjmowane poza kolejnością w przypadkach określonych w przepisach wykonawczych, do których wydania został fakultatywnie upoważniony minister właściwy do spraw zagranicznych. Mając na uwadze, że do właściwości tego ministra nie powinno należeć normatywne rozstrzygnięcie o aktualnych potrzebach polskiego rynku pracy, przewiduje się uchylenie tych przepisów (art. 6 pkt 3 lit. b projektowanej ustawy). Nie zachodzi zarazem potrzeba sformułowania unormowań przejściowych w tym zakresie, albowiem na podstawie art. 77 ust. 11 u.c. nie wydano aktu wykonawczego.

2. Zapewnienie mechanizmów skutecznej weryfikacji deklarowanego przez cudzoziemców tytułu, dla którego może zostać wydane albo zostało wydane zezwolenie na pracę cudzoziemca oraz zezwolenie na pracę sezonową cudzoziemca, a także może zostać dokonany albo został dokonany wpis oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi do ewidencji oświadczeń

2.1. Mając na względzie potrzebę zapewnienia organom państwa w trybie pilnym informacji o zmianie okoliczności istotnych dla treści wydanego zezwolenia na pracę, art. 5 pkt 4 projektowanej ustawy zmierza do nowelizacji przepisów art. 88i pkt 5–7 u.p.z.i.r.p. w celu ustanowienia obowiązku pisemnego powiadamiania wojewody, w terminie 7 dni, przez podmiot powierzający cudzoziemcowi wykonywanie pracy o tym, że cudzoziemiec ten:

- 1) nie podjął pracy w okresie miesiąca od początkowej daty ważności zezwolenia na pracę, nie zaś – jak to ma miejsce w aktualnym stanie prawnym – 3 miesiące od tego zdarzenia;
- 2) przerwał pracę na okres przekraczający miesiąc, nie zaś – jak to ma miejsce w aktualnym stanie prawnym – na okres przekraczający 3 miesiące;
- 3) zakończył pracę wcześniej niż miesiąc przed upływem okresu ważności zezwolenia na pracę, nie zaś – jak to ma miejsce w aktualnym stanie prawnym – wcześniej niż 3 miesiące przed upływem okresu ważności zezwolenia na pracę.

Sformułowane w art. 13 projektowanej ustawy unormowania intertemporalne przewidują, że jeżeli do dnia 30 czerwca 2025 r. cudzoziemiec:

- 1) nie podjął pracy od początkowej daty ważności zezwolenia na pracę, a trzymiesięczny okres, o którym mowa w art. 88i pkt 5 u.p.z.i.r.p., w brzmieniu dotychczasowym, upływa po dniu 30 czerwca 2025 r., stosuje się powołany przepis, w brzmieniu dotychczasowym;

- 2) przerwał pracę, a trzymiesięczny okres, o którym mowa w art. 88i pkt 6 u.p.z.i.r.p., w brzmieniu dotychczasowym, upływa po dniu 30 czerwca 2025 r., stosuje się powołany przepis, w brzmieniu dotychczasowym;
- 3) zakończył pracę, a upływ okresu ważności zezwolenia na pracę następuje po dniu 30 czerwca 2025 r., stosuje się art. 88i pkt 7 u.p.z.i.r.p., w brzmieniu dotychczasowym.

2.2. Względy legalizmu oraz bezpieczeństwa obrotu prawnego przemawiają za wprowadzeniem zasady obligatoryjnej (zamiast – jak ma to miejsce w obowiązującym stanie prawnym – fakultatywnej) odmowy wydania przez wojewodę zezwolenia na pracę cudzoziemca, jeżeli z okoliczności wynika, że wniosek o wydanie zezwolenia na pracę został złożony dla pozorów, zezwolenie będzie wykorzystane przez cudzoziemca w celu innym niż wykonywanie pracy dla danego podmiotu lub podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie dopełnia obowiązków związanych z prowadzeniem działalności lub powierzaniem pracy innym osobom (wprowadzenie do wyliczenia w art. 88j ust. 2b u.p.z.i.r.p., w brzmieniu określonym przez art. 5 pkt 5 lit. a tiret pierwsze projektowanej ustawy). Z uwagi na merytoryczne znaczenie proponowanej zmiany, zakłada się, że do postępowania w sprawie zezwolenia na pracę cudzoziemca, wszczętego i niezakończonego decyzją ostateczną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się przepisy dotychczasowe (art. 14 projektowanej ustawy).

2.3. Proponuje się uzupełnienie przykładowego katalogu przypadków, w których następuje ziszczenie się przesłanek odmowy wydania przez wojewodę zezwolenia na pracę cudzoziemca z uwagi na wystąpienie okoliczności, z których wynika, że wniosek o wydanie zezwolenia na pracę został złożony dla pozorów, zezwolenie będzie wykorzystane przez cudzoziemca w celu innym niż wykonywanie pracy dla danego podmiotu lub podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie dopełnia obowiązków związanych z prowadzeniem działalności lub powierzaniem pracy innym osobom. Do powołanych przesłanek odmowy wydania zezwolenia należy również zaliczyć przypadek wystąpienia uzasadnionych wątpliwości względem pracodawcy co do wiarygodności złożonych przez niego oświadczeń odnośnie do liczby cudzoziemców, którym zamierza powierzyć pracę, z uwagi na dostępne organowi dowody lub obiektywne okoliczności wskazujące na to, że liczba ta mogłaby być mniejsza niż deklarowana (art. 88j ust. 2b pkt 6 i ust. 5 u.p.z.i.r.p., w brzmieniu określonym przez art. 5 pkt 5 lit. a tiret drugie i lit. b projektowanej ustawy). Z uwagi na merytoryczne znaczenie proponowanej zmiany, zakłada się, że do postępowania w sprawie zezwolenia na pracę cudzoziemca,

wszczętego i niezakończonego decyzją ostateczną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się przepisy dotychczasowe (art. 14 projektowanej ustawy).

2.4. Względy legalizmu oraz bezpieczeństwa obrotu prawnego przemawiają za wprowadzeniem zasady obligatoryjnej (zamiast – jak ma to miejsce w obowiązującym stanie prawnym – fakultatywnej) odmowy wydania przez starostę zezwolenia na pracę sezonową, jeżeli z okoliczności wynika, że wniosek o wydanie zezwolenia na pracę sezonową został złożony dla pozorów, zezwolenie będzie wykorzystane przez cudzoziemca w celu innym niż wykonywanie pracy dla danego podmiotu lub podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie dopełnia obowiązków związanych z prowadzeniem działalności lub powierzaniem pracy innym osobom. Zmiana ta nastąpi w wyniku nowelizacji wprowadzenia do wyliczenia w art. 88j ust. 2b u.p.z.i.r.p., do którego odsyła art. 88x ust. 1 u.p.z.i.r.p. Z uwagi na jej merytoryczne znaczenie, przewiduje się, że do postępowania w sprawie zezwolenia na pracę sezonową cudzoziemca, wszczętego i niezakończonego decyzją ostateczną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się przepisy dotychczasowe (art. 15 projektowanej ustawy).

2.5. Przewiduje się uzupełnienie przykładowego katalogu przypadków, w których następuje ziszczenie się przesłanek odmowy wydania przez starostę zezwolenia na pracę sezonową z uwagi na wystąpienie okoliczności, z których wynika, że wniosek o wydanie zezwolenia na pracę sezonową został złożony dla pozorów, zezwolenie będzie wykorzystane przez cudzoziemca w celu innym niż wykonywanie pracy dla danego podmiotu lub podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie dopełnia obowiązków związanych z prowadzeniem działalności lub powierzaniem pracy innym osobom. Do powołanych przesłanek odmowy wydania zezwolenia należy również zaliczyć przypadek wystąpienia uzasadnionych wątpliwości względem pracodawcy co do wiarygodności złożonych przez niego oświadczeń odnośnie do liczby cudzoziemców, którym zamierza powierzyć pracę, z uwagi na dostępne organowi dowody lub obiektywne okoliczności wskazujące na to, że liczba ta mogłaby być mniejsza niż deklarowana. Zmiana ta nastąpi w wyniku nowelizacji art. 88j ust. 2b i 5 u.p.z.i.r.p., do których odsyła art. 88x ust. 1 u.p.z.i.r.p. Z uwagi na jej merytoryczne znaczenie, zakłada się, że do postępowania w sprawie zezwolenia na pracę sezonową cudzoziemca, wszczętego i niezakończonego decyzją ostateczną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się przepisy dotychczasowe (art. 15 projektowanej ustawy).

2.6. Względy legalizmu oraz bezpieczeństwa obrotu prawnego przemawiają za wprowadzeniem zasady obligatoryjnej (zamiast – jak ma to miejsce w obowiązującym stanie

prawnym – fakultatywnej) odmowy wpisania przez starostę oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi do ewidencji oświadczeń, jeżeli z okoliczności wynika, że oświadczenie zostało złożone dla pozorów, oświadczenie będzie wykorzystane przez cudzoziemca w celu innym niż wykonywanie pracy dla danego podmiotu lub podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie dopełnia obowiązków związanych z prowadzeniem działalności lub powierzaniem pracy innym osobom (wprowadzenie do wyliczenia w art. 88z ust. 6 u.p.z.i.r.p., w brzmieniu określonym przez art. 5 pkt 6 lit. a tiret pierwsze projektowanej ustawy). Z uwagi na merytoryczne znaczenie proponowanej zmiany, zakłada się, że do postępowania w sprawie oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi do ewidencji oświadczeń, wszczętego i niezakończonego wpisem albo decyzją ostateczną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się przepisy dotychczasowe (art. 16 projektowanej ustawy).

2.7. Proponuje się uzupełnienie przykładowego katalogu przypadków, w których następuje ziszczenie się przesłanek odmowy wpisania przez starostę oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi do ewidencji oświadczeń z uwagi na wystąpienie okoliczności, z których wynika, że oświadczenie zostało złożone dla pozorów, oświadczenie będzie wykorzystane przez cudzoziemca w celu innym niż wykonywanie pracy dla danego podmiotu lub podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie dopełnia obowiązków związanych z prowadzeniem działalności lub powierzaniem pracy innym osobom. Do powołanych przesłanek odmowy dokonania wpisu należy również zaliczyć przypadek wystąpienia uzasadnionych wątpliwości względem pracodawcy co do wiarygodności złożonych przez niego oświadczeń odnośnie do liczby cudzoziemców, którym zamierza powierzyć pracę, z uwagi na dostępne organowi dowody lub obiektywne okoliczności wskazujące na to, że liczba ta mogłaby być mniejsza niż deklarowana (art. 88z ust. 6 pkt 6 i ust. 8 u.p.z.i.r.p., w brzmieniu określonym przez art. 5 pkt 6 lit. a tiret drugie i lit. b projektowanej ustawy). Z uwagi na merytoryczne znaczenie proponowanej zmiany, zakłada się, że do postępowania w sprawie oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi do ewidencji oświadczeń, wszczętego i niezakończonego wpisem albo decyzją ostateczną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się przepisy dotychczasowe (art. 16 projektowanej ustawy).

2.8. Jednym ze środków prawnych przeciwdziałania występowaniu negatywnych zjawisk migracyjnych, polegających na nadużywaniu przez cudzoziemców zmian celów pobytu,

powinien być bardziej ograniczony niż dotychczas dostęp do możliwości ubiegania się o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę. Przepisy art. 6 pkt 5 projektowanej ustawy zakładają zatem rozszerzenie katalogu przypadków, w których cudzoziemcowi odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, o następujące sytuacje:

- 1) cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy wydanej w celu udziału w imprezach sportowych (art. 60 ust. 1 pkt 3 u.c.), prowadzenia działalności kulturalnej lub udziału w konferencjach (art. 60 ust. 1 pkt 7 u.c.), tranzytu (art. 60 ust. 1 pkt 14 u.c.), tranzytu lotniczego (art. 60 ust. 1 pkt 15 u.c.), leczenia (art. 60 ust. 1 pkt 16 u.c.) oraz udziału w programie wymiany kulturalnej lub edukacyjnej, programie pomocy humanitarnej lub programie pracy wakacyjnej (art. 60 ust. 1 pkt 18 u.c.) – cele, dla których wymienione wizy są wydawane, mają ze swej istoty charakter nietrwały, krótkoterminowy lub wyjątkowy, a co za tym idzie, nie powinny być poczytywane jako wstęp do dłuższego pobytu wiążącego się z wykonywaniem pracy;
- 2) cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy długoterminowej, o której mowa w art. 18 Konwencji Wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluxu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach (Dz. Urz. UE L 239 z 22.09.2000, str. 19, z późn. zm.), wydanej przez inne państwo obszaru Schengen, chyba że przebywając na podstawie tej wizy korzysta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z mobilności – pobyt na podstawie tej wizy z założenia ma charakter wtórny względem pobytu długoterminowego (powyżej 90 dni) w państwie, które wydało tę wizę, a co za tym idzie, jej cel nie powinien być poczytywany jako wstęp do dłuższego pobytu wiążącego się z wykonywaniem pracy;
- 3) cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie dokumentu pobytowego w rozumieniu art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiającego jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich (Dz. Urz. UE L 157 z 15.06.2002, str. 1, z późn. zm.), wydanego przez inne państwo obszaru Schengen, chyba że przebywając na podstawie tego dokumentu korzysta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z mobilności – pobyt na podstawie tego dokumentu pobytowego z założenia ma charakter wtórny względem pobytu długoterminowego (powyżej 90 dni) w państwie, które wydało ten dokument, a co za tym

idzie, jego cel nie powinien być poczytywany jako wstęp do dłuższego pobytu wiążącego się z wykonywaniem pracy.

Z uwagi merytoryczną wagę proponowanych zmian, przewiduje się, że mają one zastosowanie do wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, złożonego po dniu 30 czerwca 2025 r. (art. 21 projektowanej ustawy).

2.9. Proponuje się ustanowienie regulacji, zgodnie z którą podmiot powierzający wykonywanie pracy, który został wymieniony w zezwoleniu na pobyt czasowy i pracę, zawiadamia pisemnie wojewodę, który udzielił tego zezwolenia, a w przypadku gdy zezwolenia na pobyt czasowy i pracę udzielił Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców w drugiej instancji – wojewodę, który orzekał w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy i pracę w pierwszej instancji, w terminie 15 dni roboczych, o utracie pracy u niego przez cudzoziemca, któremu udzielono tego zezwolenia (art. 121 ust. 4 u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 7 projektowanej ustawy). Wprowadza stosownie do art. 113 u.c. cudzoziemiec, któremu udzielono zezwolenia na pobyt czasowy, jest obowiązany zawiadomić właściwy organ, w terminie 15 dni roboczych, o ustaniu przyczyny udzielenia zezwolenia, jednakże nierzadko nie dopełnia on tego obowiązku. Mając zatem na uwadze, że skuteczność przedmiotowego obowiązku informacyjnego jest niewystarczająca z punktu widzenia odpowiedniego poziomu wiedzy ze strony organów państwa o tym, czy cudzoziemiec realizuje cel swojego pobytu, zakłada się równoległe zaadresowanie go do podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi i opatrzenie go karą grzywny nie niższą niż 500 zł (art. 465 ust. 1a pkt 1 u.c., w brzmieniu określonym przez art. 5 pkt 17 projektowanej ustawy). Wychodząc z założenia, że w powołanych sprawach oskarżycielem publicznym powinien być zarówno inspektor pracy (analogicznie do wykroczeń stypizowanych w art. 120 u.p.z.i.r.p.), jak również organ Straży Granicznej (co będzie korespondować z określonym w art. 1 ust. 2 pkt 2a ustawy o Straży Granicznej zadaniem zapobiegania i przeciwdziałania nielegalnej migracji), proponuje się dokonanie stosownych zmian w przepisach art. 17 § 2 oraz art. 96 § 1a pkt 3 u.K.p.s.w. (w brzmieniu określonym przez art. 4 projektowanej ustawy). Z uwagi merytoryczną wagę proponowanych zmian, przewiduje się, że dodawany art. 121 ust. 4 u.c. stosuje się do utraty pracy przez cudzoziemca, która nastąpiła po dniu 30 czerwca 2025 r. (art. 22 projektowanej ustawy).

3. Wprowadzenie wykazu przedsiębiorców wykonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność gospodarczą o istotnym znaczeniu dla gospodarki narodowej

Przewiduje się ustanowienie unormowań, wedle których:

- 1) wnioski o wydanie zezwolenia na pracę (art. 88cd u.p.z.i.r.p., w brzmieniu określonym przez art. 5 pkt 3 projektowanej ustawy),
- 2) wnioski o wydanie wizy krajowej w celu wykonywania pracy (art. 77 ust. 13 u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 3 lit. c projektowanej ustawy),
- 3) wnioski o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę (art. 117b u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 6 projektowanej ustawy)

– są rozpatrywane z uwzględnieniem pierwszeństwa cudzoziemców mających wykonywać pracę u przedsiębiorców określonych w wykazie przedsiębiorców wykonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność gospodarczą o istotnym znaczeniu dla gospodarki narodowej, określanym dalej jako „wykaz przedsiębiorców”.

W dodawanych przez art. 5 pkt 3 projektowanej ustawy przepisach art. 88cc u.p.z.i.r.p. przewiduje się, że wykaz przedsiębiorców:

- 1) obejmuje:
  - a) przedsiębiorców korzystających ze wsparcia inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 324, z późn. zm.) – w okresie obowiązywania umowy o udzielenie wsparcia,
  - b) przedsiębiorców korzystających ze wsparcia nowych inwestycji w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji (Dz. U. z 2024 r. poz. 459) – w okresie obowiązywania decyzji administracyjnej o wsparciu,
  - c) przedsiębiorców korzystających ze wsparcia na projekty inwestycyjne o znaczeniu strategicznym dla przejścia na gospodarkę o zerowej emisji netto w rozumieniu art. 53 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie Krajowego Centrum Przetwarzania Danych (Dz. U. poz. 1501) – w okresie obowiązywania umowy o udzielenie wsparcia;
- 2) zawiera następujące dane identyfikujące przedsiębiorcę korzystającego ze wsparcia: firmę, numer identyfikacyjny REGON, numer identyfikacji podatkowej NIP (jeżeli został nadany) oraz siedzibę i adres;

3) prowadzi w systemie teleinformatycznym minister właściwy do spraw gospodarki, udostępniając go w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej urzędu obsługującego tego ministra.

Przewiduje się, że wykaz przedsiębiorców osiągnie funkcjonalność z dniem 1 lipca 2025 r. (art. 12 ust. 1 w zw. z art. 34 projektowanej ustawy). W konsekwencji powołane wyżej unormowania proceduralne zawarte w przepisach art. 88cd u.p.z.i.r.p. oraz art. 77 ust. 13 i art. 117b u.c. znajdą zastosowanie odpowiednio do wniosku o wydanie zezwolenia na pracę, wniosku o wydanie wizy krajowej w celu wykonywania pracy oraz wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, które zostały złożone po dniu 30 czerwca 2025 r. (art. 12 ust. 2 projektowanej ustawy).

Konsekwencję legislacyjną ustanowienia podstaw prawnych wykazu przedsiębiorców stanowi art. 5 pkt 2 projektowanej ustawy, który przewiduje uchYLENIE przepisów art. 88ca oraz art. 88cb u.p.z.i.r.p. Ostatni z nich przewiduje fakultatywną kompetencję ministra właściwego do spraw gospodarki do określenia, w drodze rozporządzenia, wykazu przedsiębiorców prowadzących działalność o znaczeniu strategicznym dla gospodarki narodowej, biorąc pod uwagę potrzeby gospodarki narodowej oraz przedmiot działalności przedsiębiorcy, z której organ ten – z uwagi na blankietowy charakter powołanego upoważnienia – nie skorzystał.

4. Modyfikacja przepisów karnych odnoszących się do wykonywania pracy przez cudzoziemców

Proponuje się podwyższenie nieadekwatnych do aktualnej rzeczywistości społeczno-gospodarczej wysokości kar grzywny za:

- 1) wykroczenie polegające na powierzeniu cudzoziemcowi nielegalnego wykonywania pracy – z obowiązującej wysokości od 1 000 zł do 30 000 zł na rzecz wysokości od 500 zł do 30 000 zł, jednakże z uwzględnieniem zasady, wedle której przedmiotową karę grzywny wymierza się w kwocie nie niższej niż 500 zł za jednego cudzoziemca (art. 120 ust. 1 i 12 u.p.z.i.r.p., w brzmieniu określonym przez art. 5 pkt 8 lit. a oraz c projektowanej ustawy);
- 2) wykroczenie polegające na nielegalnym wykonywaniu pracy przez cudzoziemca – z obowiązującej wysokości od 20 zł do 5 000 zł na rzecz wysokości nie niższej niż 500 zł (art. 120 ust. 2 u.p.z.i.r.p., w brzmieniu określonym przez art. 5 pkt 8 lit. a projektowanej ustawy);
- 3) wykroczenie polegające na niedopełnieniu obowiązku pisemnego powiadomienia wojewody, który wydał zezwolenie na pracę, o okolicznościach istotnych dla treści

wydanego zezwolenia, o których mowa w art. 88i u.p.z.i.r.p. – z obowiązującej dolnej stawki w wysokości 100 zł na rzecz wysokości 500 zł (art. 120 ust. 6 u.p.z.i.r.p., w brzmieniu określonym przez art. 5 pkt 8 lit. b projektowanej ustawy);

- 4) wykroczenia polegające na doprowadzeniu cudzoziemca do nielegalnego wykonywania pracy wskutek działań oszukańczych, żądaniu nienależnych korzyści majątkowych od cudzoziemca oraz doprowadzeniu innej osoby do powierzenia cudzoziemcowi nielegalnego wykonywania pracy wskutek działań oszukańczych, określone odpowiednio w przepisach art. 120 ust. 3–5 u.p.z.i.r.p. – poprzez przyjęcie zasady, że karę grzywny wymierza się w kwocie nie niższej niż 3000 zł za jednego cudzoziemca (art. 120 ust. 13 u.p.z.i.r.p., w brzmieniu określonym przez art. 5 pkt 8 lit. c projektowanej ustawy);
- 5) wykroczenie polegające na prowadzeniu, bez wymaganego wpisu do rejestru, agencji zatrudnienia w zakresie świadczenia usług doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego lub pośrednictwa pracy z wyłączeniem kierowania osób do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych – z obowiązującej górnej stawki w wysokości 10 000 zł na rzecz wysokości 100 000 zł (art. 121 ust. 1 pkt 1 u.p.z.i.r.p., w brzmieniu określonym przez art. 5 pkt 9 lit. a projektowanej ustawy);
- 6) wykroczenia polegające na świadczeniu wbrew przepisom u.p.z.i.r.p. usług doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy oraz pracy tymczasowej, określone odpowiednio w przepisach art. 121 ust. 2, 3 i 6–8 u.p.z.i.r.p. – z obowiązującej górnej stawki w wysokości 5 000 zł na rzecz wysokości 30 000 zł (art. 121 ust. 2 i 6–8 u.p.z.i.r.p., w brzmieniu określonym przez art. 5 pkt 9 lit. b oraz c projektowanej ustawy, oraz art. 121 ust. 3 u.p.z.i.r.p. w związku z art. 121 ust. 2, w brzmieniu określonym przez art. 5 pkt 9 lit. b projektowanej ustawy).

5. Wyłączenie w stosunku do niektórych cudzoziemców uprawnienia do prowadzenia działalności bez wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej

Stosownie do art. 5 ust. 1 u.P.p. nie stanowi działalności gospodarczej działalność wykonywana przez osobę fizyczną, której przychód należny z tej działalności nie przekracza w żadnym miesiącu 75% kwoty minimalnego wynagrodzenia, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207, z późn. zm.), i która w okresie ostatnich 60 miesięcy nie wykonywała działalności gospodarczej. Zgodnie z art. 5 ust. 2 zdanie pierwsze u.P.p. osoba wykonująca powołaną działalność nie jest obowiązana do złożenia wniosku o wpis do Centralnej Ewidencji

i Informacji o Działalności Gospodarczej, a w konsekwencji – nie podlega obowiązkowi ubezpieczeń społecznych na podstawie u.s.u.s oraz obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146, z późn. zm.). W konsekwencji w toku prowadzonych kontroli legalności zatrudnienia cudzoziemców kwestią problematyczną jest sposób weryfikacji spełniania przez cudzoziemca warunków prowadzenia „działalności nieewidencjonowanej” oraz ewentualne wykazanie, że wykonuje on działalność gospodarczą niezgodnie z przepisami u.P.p. Mając to na uwadze, art. 8 pkt 1 projektowanej ustawy zmierza do dodania w art. 5 u.P.p. ust. 7, zgodnie z którym przepisu ust. 1 nie stosuje się do działalności wykonywanej przez osoby fizyczne będące osobami zagranicznymi innymi niż wymienione w art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 470, z późn. zm.). Wprowadzenie unormowania adresującego uprawnienie, o którym mowa w art. 5 ust. 1 u.P.p., wyłącznie do tych cudzoziemców, którzy mają prawo do prowadzenia działalności gospodarczej na takich samych zasadach jak obywatele polscy, pozwoli jednoznacznie przesądzić, że pozostali cudzoziemcy, którzy wykonują działalność zarobkową na warunkach określonych w art. 5 ust. 1 u.P.p., podlegają obowiązkowi posiadania zezwolenia na pracę. Zgodnie bowiem z art. 4 ust. 3 ustawy o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej osoby zagraniczne inne niż wymienione w art. 4 ust. 1 i 2 tej ustawy mają prawo do podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej wyłącznie w formie spółki komandytowej, spółki komandytowo-akcyjnej, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, prostej spółki akcyjnej i spółki akcyjnej, a także do przystępowania do takich spółek oraz obejmowania bądź nabywania ich udziałów lub akcji, o ile umowy międzynarodowe nie stanowią inaczej. Przepis art. 30 projektowanej ustawy stanowi, że dodawany przepis art. 5 ust. 7 u.P.p. stosuje się do działalności osób fizycznych będących osobami zagranicznymi innymi niż wymienione w art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wykonywanej po dniu 30 czerwca 2025 r.

6. Zwiększenie uprawnień organów Straży Granicznej oraz Państwowej Inspekcji Pracy w zakresie kontroli legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców, prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemców oraz powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom

Przepisy art. 48 ust. 1 oraz art. 54 ust. 1 u.P.p. stanowią, że organ kontroli zawiadamia przedsiębiorcę o zamiarze wszczęcia kontroli, przy czym nie można równocześnie podejmować i prowadzić więcej niż jednej kontroli działalności przedsiębiorcy. Przepisy art. 8 pkt 3 i 4 projektowanej ustawy zmierzają do wprowadzenia wyjątków od powołanych zasad w odniesieniu do kontroli przeprowadzanych na podstawie przepisów:

- 1) ustawy o Straży Granicznej, które dotyczą legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców, prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemców oraz powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom,
- 2) ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 97, z późn. zm.), które dotyczą legalności zatrudnienia cudzoziemców, prowadzenia innej pracy zarobkowej przez cudzoziemców oraz wykonywania pracy przez cudzoziemców – co umożliwi nie tylko wszczynanie przez te podmioty kontroli niezapowiedzianych, lecz także jednoczesne ich prowadzenie.

Proponowane zmiany przepisów u.P.p. zmierzają do zapewnienia Straży Granicznej oraz Państwowej Inspekcji Pracy możliwości przeprowadzania skutecznych kontroli w celu eliminowania nieprawidłowości w powołanym obszarze, które zostały szczegółowo scharakteryzowane w ocenie skutków regulacji projektowanej ustawy. Z uwagi na przedmiot dodawanych przepisów, przewiduje się, że mają one zastosowanie do kontroli wszczętej przez powołane podmioty po dniu 30 czerwca 2025 r. (art. 31 projektowanej ustawy).

7. Modyfikacja warunków udzielenia zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej

Przepis art. 6 pkt 15 projektowanej ustawy zmierza do nowelizacji przepisów art. 211 ust. 3 pkt 2 i 3 u.c. w celu wyłączenia:

- 1) świadectwa ukończenia w Rzeczypospolitej Polskiej szkoły policealnej, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.), z wykładowym językiem polskim,

2) świadectwa ukończenia za granicą z wykładowym językiem polskim szkoły odpowiadającej szkole policealnej, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe

– jako dokumentów potwierdzających znajomość języka polskiego przez cudzoziemca ubiegającego się o udzielenie na czas nieoznaczony zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej.

Z dotychczasowych doświadczeń w zakresie stosowania art. 211 ust. 3 pkt 2 u.c. wynika wniosek, że ukończenie przez cudzoziemca szkoły policealnej nie daje rękojmi choćby podstawowej znajomości języka polskiego. Mając jednakże na uwadze konieczność respektowania zasady ochrony interesów w toku oraz zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, przewiduje się, że:

- 1) do postępowania w sprawie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, wszczętego i niezakończonoego decyzją ostateczną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się przepisy art. 211 ust. 3 pkt 2 i 3 u.c., w brzmieniu dotychczasowym (art. 29 ust. 1 projektowanej ustawy);
- 2) świadectwo ukończenia do dnia 30 czerwca 2025 r. szkoły policealnej stanowi dokument potwierdzający znajomość języka polskiego na potrzeby postępowania w sprawie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej (art. 29 ust. 2 projektowanej ustawy);
- 3) świadectwo ukończenia do dnia 30 czerwca 2025 r. szkoły z wykładowym językiem polskim za granicą odpowiadającej szkole policealnej stanowi dokument potwierdzający znajomość języka polskiego na potrzeby postępowania w sprawie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej (art. 29 ust. 3 projektowanej ustawy).

V. Okres *vacatio legis* projektowanej ustawy oraz informacje dotyczące relacji jej przepisów do prawa Unii Europejskiej i przepisów dotyczących funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych

W celu zapewnienia adresatom zmienianych regulacji prawnych odpowiedniego okresu na dostosowanie się do nich, art. 34 projektowanej ustawy stanowi, że wchodzi ona w życie z dniem **1 lipca 2025 r.** Wymaga jednak podkreślenia raz jeszcze, że:

- 1) przepisy dotyczące korzystania z wykazu osób przyjętych na studia znajdują zastosowanie od dnia 1 stycznia 2026 r.;

- 2) przepisy dotyczące rekrutacji niektórych cudzoziemców na studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie znajdą zastosowanie po raz pierwszy do rekrutacji na rok akademicki 2026/2027;
- 3) jednostka prowadząca studia będąca niepubliczną uczelnią akademicką prowadzi kształcenie cudzoziemców na podstawie przepisów dotychczasowych do dnia 30 czerwca 2026 r.

Projektowana ustawa jest zgodna z prawem Unii Europejskiej. Z uwagi na proponowany zakres regulacji, nie podlega ona notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Brak jest alternatywnych środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348, z późn. zm.) projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt nie wymaga przedłożenia go właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

*****

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu wyeliminowania nieprawidłowości w systemie wizowym Rzeczypospolitej Polskiej</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Spraw Zagranicznych we współpracy z:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, ▪ Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, ▪ Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Henryka Mościcka-Dendys – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Justyna Chrzanowska – Dyrektor Departamentu Konsularnego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, telefon: +48 22 523 94 44, adres e-mail: DK.Sekretariat@msz.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 24.09.2024 r.</p> <p>Źródło: Inne</p> <p>Nr w wykazie prac UD126</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W ostatniej dekadzie obserwuje się dynamiczny **wzrost zainteresowania wykonywaniem pracy lub odbywaniem studiów przez cudzoziemców w Polsce**, który ma odzwierciedlenie w rosnącej liczbie wydanych dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców i wniosków o wizę w celu wykonywania pracy, a także w rosnącej liczbie studentów cudzoziemców studiujących w Polsce i wartości wskaźnika umiędzynarodowienia oraz liczbie wniosków o wizę w celu odbycia lub kontynuowania studiów.

Rosnąca presja wizowa oraz deficyt systemowych rozwiązań w zakresie polityki migracyjnej państwa (tj. brak dokumentu rządowego, który normowałby w sposób całościowy problematykę koordynacji działań państwa wobec procesów migracyjnych) doprowadziły do powstania **nieprawidłowości w systemie wizowym**, zdiagnozowanych m.in. przez powołaną w tym celu (dnia 8 marca 2024 r. decyzją nr 1/2024 Przewodniczącego Międzyresortowego Zespołu do Spraw Migracji¹) Grupę Roboczą oraz Najwyższą Izbę Kontroli (w ramach kontroli „Nadzór Ministra Spraw Zagranicznych nad działalnością konsularną”, obejmującej okres od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 17 maja 2024 r.²).

Stwierdzono m.in.: gwałtowny wzrost liczby wniosków wizowych w celu wykonywania pracy i dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców z państw wysokiego ryzyka migracyjnego; nadużywanie rekrutacji na studia na polskich uczelniach przez studentów z państw podwyższonego ryzyka migracyjnego; przypadki przyjmowania na studia cudzoziemców bez znajomości języka wykładowego oraz niezbędnej wiedzy pozwalającej na faktyczne podjęcie studiów na wybranym kierunku; niedrożność urzędów wojewódzkich i przeciągające się postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt, które powodują nadmierne obciążenie polskich konsulatów w związku z występowaniem o wizę przez tych samych cudzoziemców zamiast legalizacji pobytu. Szczegółową analizę zdiagnozowanych nieprawidłowości w systemie wizowym przedstawiono poniżej:

Cudzoziemcy wykonujący pracę w Polsce:

Liczba wydanych dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców (łącznie zezwoleń na pracę, zezwoleń na pracę sezonową, oświadczeń o zamiarze powierzenia cudzoziemcowi pracy oraz powiadomień o powierzeniu wykonywania pracy obywatelowi Ukrainy) wzrosła z około 130 tys. w roku 2013 do 1,4 mln w roku 2016, zaś od roku 2017 utrzymuje się na poziomie około 2 mln rocznie. Wyjątkiem był rok 2021, w którym wydano łącznie ponad 2,5 mln dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców w Polsce.

¹ Przewodniczącą Grupy Roboczej była Henryka Mościcka-Dendys – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, a w jej skład weszli eksperci reprezentujący Ministra Sprawiedliwości, ministrów właściwych do spraw: gospodarki, oświaty i wychowania, pracy, szkolnictwa wyższego i nauki, wewnętrznych oraz zagranicznych, a także przedstawiciele: Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Głównego Inspektora Pracy.

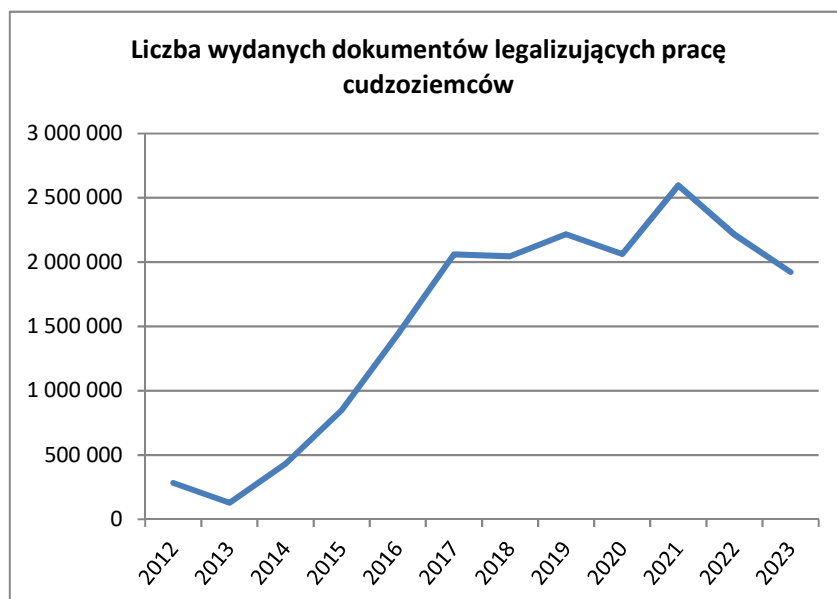
² Wystąpienie pokontrolne Najwyższej Izby Kontroli z dnia 16 lipca 2024 r. nr KST.411.3.1.2023.

Należy zaznaczyć, że liczba wydanych dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców nie jest tożsama z liczbą cudzoziemców, którzy faktycznie wykonują pracę w Polsce. Zezwolenia na pracę oraz pozostałe rodzaje dokumentów legalizujących pracę stanowią jedynie podstawę do ubiegania się o wizę w celu wykonywania pracy, natomiast samodzielnie nie uprawniają do pobytu na terytorium Polski.

Tabela 1. Liczba dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców w latach 2012–2023

Rok	Łączna liczba wydanych dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców
2012	282 880
2013	128 441
2014	431 061
2015	848 008
2016	1 441 521
2017	2 060 090
2018	2 045 594
2019	2 216 267
2020	2 063 498
2021	2 597 493
2022	2 215 098
2023	1 923 298

Wykres 1. Liczba dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców w latach 2012–2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MRPiPS.

Ponadto zaobserwowano gwałtowny wzrost liczby wydawanych zezwoleń na pracę dla pracowników pochodzących z państw trzecich, głównie rejonu Azji Południowej i Środkowej oraz niektórych państw afrykańskich, charakteryzujących się wysokim ryzykiem migracyjnym. W 2023 r. najwięcej zezwoleń na pracę (pod względem ilościowym) wydano obywatelom Indii, Nepalu, Filipin, Uzbekistanu, Bangladeszu, Turcji, Kolumbii, Kazachstanu, Wietnamu, Indonezji, Turkmenistanu, Azerbejdżanu, Pakistanu, Ukrainy oraz Kirgistanu. Zezwolenia na pracę wydane obywatelom Indii stanowiły około 14,3% wszystkich wydanych zezwoleń na pracę, obywatelom Nepalu – 11 % zezwoleń ogółem, obywatelom Filipin – 9,1% zezwoleń ogółem, obywatelom Uzbekistanu – 8,7% zezwoleń ogółem, obywatelom Bangladeszu – 8,7% oraz obywatelom Turcji – 8,1% zezwoleń ogółem.

Tabela 2 Liczba zezwoleń na pracę wydanych cudzoziemcom w 2023 r. – wg obywatelstwa

Obywatelstwo	Liczba zezwoleń	Odsetek wszystkich wydanych zezwoleń na pracę
Indie	45 998	14,3%
Nepal	35 287	11,0%
Filipiny	29 154	9,1%
Uzbekistan	27 959	8,7%
Bangladesz	27 896	8,7%
Turcja	25 934	8,1%
Kolumbia	11 945	3,7%
Kazachstan	10 298	3,2%
Wietnam	9 854	3,1%
Indonezja	9 405	2,9%
Turkmenistan	8 779	2,7%
Azerbejdżan	8 206	2,6%
Pakistan	7 393	2,3%
Ukraina	7 298	2,3%
Kirgistan	6 487	2,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MRPiPS.

Analizując natomiast wzrost liczby wydanych w 2023 r. zezwoleń na pracę poszczególnym grupom obywateli państw trzecich w odniesieniu do roku 2017 (od którego nastąpiła stabilizacja ogólnej liczby wydawanych dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców na terytorium Polski), można odnotować, że w niektórych przypadkach liczba wydanych zezwoleń **wzrosła nawet kilkuset (!) krotnie**. Przykładowo liczba zezwoleń na pracę wydanych obywatelom Turkmenistanu wzrosła ponad 500-krotnie (o 54 869%), obywatelom Zimbabwe – ponad 400-krotnie (o 41 808%), itd. W poniższej tabeli zaprezentowano grupy cudzoziemców – wg obywatelstwa – dla których odnotowano najwyższy wzrost liczby wydanych zezwoleń na pracę oraz liczba zezwoleń wydanych w 2023 r. była większa niż 1 000.

Tabela 3. Liczba zezwoleń na pracę wydanych cudzoziemcom w latach 2017–2023 r. – wg obywatelstwa

Obywatelstwo	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Wzrost % w porównaniu do 2017 r.
Turkmenistan	16	42	317	952	2 648	11 919	8 779	54 869%
Zimbabwe	12	13	40	121	360	815	5 017	41 808%
Kolumbia	48	91	156	199	243	4 129	11 945	24 885%
Uganda	5	15	80	114	904	1 348	1 130	22 600%
Kenia	20	20	104	245	779	2 091	1 727	8 635%
Kirgistan	81	654	1 283	1 019	2 464	8 051	6 487	8 009%
Indonezja	148	352	2 023	4 261	7 899	10 011	9 405	6 355%
Sri Lanka	73	302	835	445	541	1 627	3 174	4 348%
Filipiny	733	2 057	6 317	7 557	13 279	22 557	29 154	3 977%
Kazachstan	321	803	1 689	2 368	4 585	8 883	10 298	3 208%
Argentyna	53	42	82	72	288	566	1 634	3 083%
Nigeria	51	80	268	582	987	1 611	1 420	2 784%
Turcja	1 228	1 481	2 936	2 587	7 351	25 004	25 934	2 112%
Uzbekistan	1 409	2 634	6 309	5 183	15 002	33 373	27 959	1 984%
Pakistan	427	1 065	911	952	1 526	4 645	7 393	1 731%
Wietnam	658	1 313	3 367	2 892	3 427	5 908	9 854	1 498%
Indie	3 938	8 362	8 063	8 799	15 326	41 640	45 998	1 168%
Bangladesz	2 412	8 341	6 986	3 905	7 524	13 539	27 896	1 157%
Maroko	103	217	318	555	479	1 206	1 020	990%
Tadżykistan	353	868	1 323	1 186	2 527	5 380	3 395	962%
Korea Południowa	219	720	1 838	3 023	2 057	1 884	1 618	739%
Azerbejdżan	1 336	3 302	3 183	2 202	3 782	7 769	8 206	614%
Nepal	7 075	19 912	9 175	6 401	10 853	20 045	35 287	499%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MRPiPS.

Cudzoziemcy odbywający studia w Polsce:

Liczba studentów cudzoziemców oraz wskaźnik umiędzynarodowienia polskich uczelni stale rosną. Według informacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW) liczba cudzoziemców studiujących na polskich uczelniach wzrosła z poziomu około 41 tys. w 2014 r. do około 103 tys. w 2023 r., zaś wskaźnik umiędzynarodowienia w tym okresie wzrósł z 3% do 8,6%.

Tabela 4. Liczba studentów, w tym cudzoziemców w latach 2014–2023

Stan na dzień 31 grudnia:	Liczba studentów ogółem	Liczba cudzoziemców ogółem	Odsetek cudzoziemców w liczbie studentów ogółem
2014	1 369 048	41 138	3,00%
2015	1 309 260	51 761	3,95%
2016	1 261 084	60 657	4,81%

2017	1 217 720	66 997	5,50%
2018	1 186 703	74 186	6,25%
2019	1 162 902	78 005	6,71%
2020	1 167 278	82 229	7,04%
2021	1 171 755	86 538	7,39%
2022	1 177 270	101 362	8,61%
2023	1 200 297	103 278	8,60%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MNiSW

Przy czym wskaźnik umiędzynarodowienia na uczelniach niepublicznych jest wyraźnie wyższy. Należy zauważyć, że w niektórych uczelniach niepublicznych odsetek cudzoziemców w ogólnej liczbie studentów przekracza 50%, a nierzadko sięga poziomu 60–70%.

Tabela 5. Uczelnie z najwyższym odsetkiem cudzoziemców

Uczelnia	Odsetek cudzoziemców w:					
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Wyższa Szkoła Informatyki i Zdrowia						100,0%
Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Łodzi		99,9%	99,6%	99,7%	93,4%	96,5%
Warszawska Wyższa Szkoła Biznesu z siedzibą w Warszawie	41,3%	54,8%	59,3%	63,4%	68,8%	73,5%
Akademia Nauk Stosowanych Wincentego Pola w Lublinie	42,3%	47,8%	56,2%	65,6%	71,2%	70,1%
Szkoła Główna Turystyki i Hotelarstwa Vistula	62,8%	66,9%	67,2%	67,8%	67,9%	67,8%
Wrocławska Akademia Biznesu w Naukach Stosowanych	57,6%	62,1%	59,2%	59,5%	62,6%	64,2%
Wyższa Szkoła Hotelarstwa i Gastronomii w Poznaniu w restrukturyzacji	66,6%	66,3%	64,5%	63,2%	64,2%	58,8%
Akademia Finansów i Biznesu Vistula	52,6%	52,1%	51,8%	54,2%	56,7%	57,9%
Akademia Jagiellońska w Toruniu	6,0%	20,7%	31,1%	45,0%	52,9%	57,3%
Wyższa Szkoła Turystyki i Hotelarstwa w Gdańsku	18,7%	24,4%	29,1%	35,8%	50,3%	54,2%
WSHIU Akademia Nauk Stosowanych	61,9%	42,2%	47,7%	63,6%	61,6%	52,3%
Akademia Nauk Stosowanych - Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu	26,8%	26,1%	33,9%	36,2%	61,5%	51,7%
Międzynarodowa Wyższa Szkoła Logistyki i Transportu we Wrocławiu	53,6%	51,0%	48,4%	47,0%	52,1%	47,9%
Wyższa Szkoła Społeczno-Gospodarcza	33,5%	35,8%	49,0%	58,0%	64,1%	47,2%
Akademia Polonijna w Częstochowie	57,2%	80,4%	84,9%	62,7%	55,1%	32,8%
Uczelnia Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”	97,9%	89,5%	30,1%	12,5%	8,9%	8,1%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MNiSW

Prawie połowę zagranicznych studentów w Polsce w 2023 r. stanowili studenci z Ukrainy (44,3%), 12% – studenci z Białorusi, 4,3% – studenci z Turcji, 4,1% – studenci z Zimbabwe, 3,2% – studenci z Azerbejdżanu oraz około 3% studenci z Indii.

Tabela 6. Liczba studentów cudzoziemców według obywatelstwa

Kraj obywatelstwa	Liczba studentów wg stanu na dzień 2023-12-31	Odsetek cudzoziemców ogółem
Ukraina	45 725	44,3%
Białoruś	12 440	12,0%
Turcja	4 442	4,3%
Zimbabwe	4 222	4,1%
Azerbejdżan	3 301	3,2%
Indie	3 021	2,9%
Chiny	1 945	1,9%
Uzbekistan	1 843	1,8%
Kazachstan	1 652	1,6%

Czechy	1 442	1,4%
Norwegia	1 404	1,4%
Nigeria	1 311	1,3%
Federacja Rosyjska	1 184	1,1%
Węgry	1 126	1,1%
Rwanda	1 053	1,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MNiSW

Należy zauważyć, że liczba studentów zagranicznych pochodzących z niektórych państw trzecich, charakteryzujących się wysokim ryzykiem migracyjnym – podobnie jak w przypadku zezwoleń na pracę – **wzrosła nawet kilkunastokrotnie**. Przykładowo liczba studentów będących obywatelami Algierii wzrosła ponad 15-krotnie (o 1 501%), obywatelami Birmy – ponad 13-krotnie (o 1 344 %), obywatelami Zimbabwe – 13-krotnie (o 1 300%), itd. W poniższej tabeli zaprezentowano grupy studentów cudzoziemców – wg obywatelstwa – o liczebności pow. 100, wśród których odnotowano najwyższy wzrost w porównaniu do 2018 r.

Tabela 7. Studenci cudzoziemcy wg obywatelstwa w latach 2018–2023

Kraj obywatelstwa	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Wzrost % w porównaniu do 2018 r.
Węgry	75	63	93	129	480	1 126	1 501,3%
Algieria	45	59	85	177	403	605	1 344,4%
Mjanma/Birma	12	24	26	36	99	156	1 300,0%
Zimbabwe	382	768	1 293	2 455	3 611	4 222	1 105,2%
Etiopia	105	269	645	1 103	976	838	798,1%
Rwanda	154	280	566	872	1 048	1 053	683,8%
Tanzania	27	47	87	108	158	178	659,3%
Maroko	106	131	227	342	539	665	627,4%
Filipiny	27	40	44	44	106	163	603,7%
Mozambik	31	45	63	93	135	148	477,4%
Tunezja	36	53	85	143	191	170	472,2%
Nigeria	284	502	1 076	1 983	1 545	1 311	461,6%
Azerbejdżan	751	1 249	1 454	1 820	2 453	3 301	439,5%
Kongo	36	59	72	78	114	150	416,7%
Uzbekistan	443	991	1 546	2 081	1 983	1 843	416,0%
Kirgistan	199	307	362	474	554	673	338,2%
RPA	43	63	83	106	127	141	327,9%
Turcja	1 492	1 709	1 877	2 452	3 455	4 442	297,7%
Kenia	85	130	137	173	197	236	277,6%
Tadżykistan	169	218	256	323	406	450	266,3%
Egipt	186	222	294	362	413	495	266,1%
Ghana	61	103	187	220	163	135	221,3%
Irlandia	320	368	442	540	631	691	215,9%
Iran	197	269	304	360	392	414	210,2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MNiSW

O nadużywaniu rekrutacji na studia w Polsce i ścieżki uzyskania wize studentkiej przez cudzoziemców, których rzeczywistym celem pobytu może być świadczenie pracy lub emigracja do innych państw strefy Schengen, może również świadczyć znacznie wyższy odsetek osób z tej grupy, które skreślono z listy studentów po pierwszym roku studiów – w przypadku cudzoziemców odsetek skreśleń po I roku wynosi około 40%, zaś w przypadku studentów z Polski około 30%. Różnica dla obu grup jest jeszcze większa, gdy porównamy oddzielnie uczelnie publiczne i niepubliczne. W przypadku uczelni publicznych odsetek skreśleń po I roku w grupie cudzoziemców wynosi około 38% i około 35% w grupie nie-cudzoziemców, natomiast w przypadku uczelni niepublicznych odpowiednio około 40% i 22%. Zatem

w przypadku uczelni niepublicznych odsetek skreśleń po I roku w grupie cudzoziemców jest dwukrotnie wyższy niż w grupie Polaków, pod czas gdy w uczelniach publicznych takiej rozbieżności nie zaobserwowano.

Ponadto polscy konsulowie rozpatrujący wnioski wizowe cudzoziemców planujących podjąć studia w Polsce sygnalizują, że znaczna część z tych kandydatów nie spełnia podstawowych wymogów przyjęcia na studia (często potwierdzonego uprawnienia do podjęcia studiów w Rzeczypospolitej Polskiej, podstawowej wiedzy pozwalającej podjąć studia oraz znajomości języka wykładowego).

Potwierdzają to także wyniki kontroli przeprowadzonej przez Najwyższą Izbę Kontroli pt. „Kształcenie cudzoziemców na polskich uczelniach” (nr ewid. 183/2020/P/20/023/KNO). Zgodnie z Informacją o wynikach ww. kontroli: „w czterech z 18 skontrolowanych uczelni stwierdzono naruszenie zasad podczas przyjmowania cudzoziemców na studia. Naruszenia polegały przede wszystkim na nieegzekwowaniu od cudzoziemców przyjmowanych na studia wszystkich niezbędnych dokumentów wymaganych podczas procesu rekrutacyjnego.” Ponadto „[w] czterech z 18 skontrolowanych uczelni w procesie rekrutacji cudzoziemców na studia w nieprawidłowy sposób potwierdzano znajomość języka, w jakim studenci mieli odbywać zajęcia podczas kształcenia.”

Wzrost liczby wniosków wizowych

Gwałtowny wzrost zainteresowania cudzoziemców pracą lub studiami na terytorium Polski, w szczególności z wymienionych państw trzecich, prowadzi do wzrostu liczby wniosków o wydanie wizy krajowej w celu wykonywania pracy lub odbycia studiów w Polsce, a także **znacznego obciążenia niektórych placówek konsularnych Rzeczypospolitej Polskiej**. Liczba czynności konsularnych związanych z wnioskami o wizę w celu wykonywania pracy lub odbycia studiów w latach 2018–2023 w niektórych konsulatach wzrosła kilkunastokrotnie, a nawet kilkudziesięciokrotnie. Przy czym największa presja wizowa dotyka obecnie placówki azjatyckie i afrykańskie, zazwyczaj niewielkie i nieprzystosowane organizacyjnie, kadrowo oraz lokalowo do obsługi gwałtownie rosnącej liczby wniosków wizowych.

W poniższej tabeli przedstawiono placówki konsularne, które doświadczyły największego wzrostu obciążenia sprawami wizowymi w latach 2018–2023 (w porównaniu uwzględniono wnioski o wizę w celu wykonywania pracy i odbycia studiów) oraz w których liczba ww. czynności w 2023 r. przekroczyła 500.

Tabela 8. Liczba czynności konsularnych związanych z wnioskami o wizę w celu wykonywania pracy lub odbycia studiów w latach 2018–2023 w poszczególnych konsulatach

Konsulat	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Wzrost w porównaniu do 2018 r.*
HONGKONG	19	41	237	869	941	1 270	6 684,2%
KUWEJT	60	115	40	135	1 183	1 524	2 540,0%
ABUDŻA	86	689	1 036	2 647	1 125	1 165	1 354,7%
ANKARA	885	2 231	1 005	2 291	8 962	11 039	1 247,3%
STAMBUŁ	1 119	2 350	1 489	5 524	15 001	12 270	1 096,5%
DAR-ES-SALAM	145	312	804	1 592	1 902	1 398	964,1%
ALGIER	85	99	48	197	665	794	934,1%
NAIROBI	99	144	127	530	1 303	898	907,1%
SINGAPUR	60	122	24	318	709	538	896,7%
DŻAKARTA	297	1 108	1 621	2 553	3 295	2 419	814,5%
DOHA	167	117	49	431	1 203	1 257	752,7%
PRETORIA	373	639	871	2 184	2 387	2 743	735,4%
HANOI	382	1 741	1 101	830	1 412	2 715	710,7%
RABAT	135	104	89	358	802	837	620,0%
ASTANA	525	890	960	1 614	2 169	3 147	599,4%
MANILA	0	0	1 211	2 676	3 787	6 865	566,9%
TIRANA	134	220	574	959	971	744	555,2%
TASZKIENT	1 873	3 297	1 661	6 059	12 747	10 148	541,8%
AŁMATY	1 136	1 654	1 084	3 137	5 404	6 074	534,7%

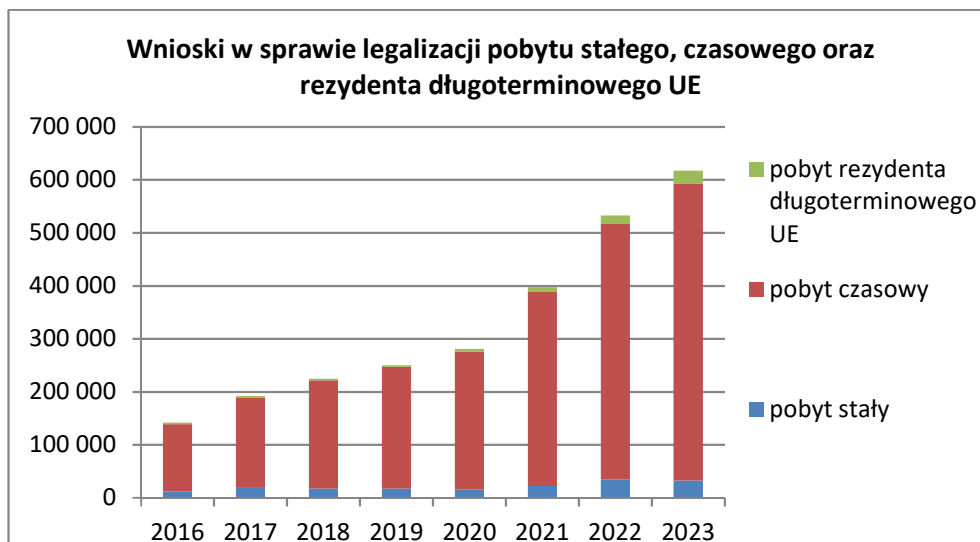
* W przypadku konsulatu w Manili w porównaniu do roku 2020

Legalizacja pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Z roku na rok stale rośnie również liczba spraw dotyczących legalizacji pobytu cudzoziemców w Polsce. W 2023 r. cudzoziemcy złożyli łącznie około 617,3 tys. wniosków o legalizację pobytu (z czego: 32,5 tys. wniosków o pobyt stały, 560,8 tys. wniosków o pobyt czasowy oraz 23,9 tys. wniosków o pobyt rezydenta długoterminowego UE) – w porównaniu do roku 2022, w którym złożono około 532,6 tys. ww. wniosków, liczba ta wzrosła o 16%. Natomiast liczba wydanych decyzji w powyższych sprawach w 2023 r. wyniosła 411,9 tys. i wzrosła w porównaniu do roku 2022 r. o około 8%.³

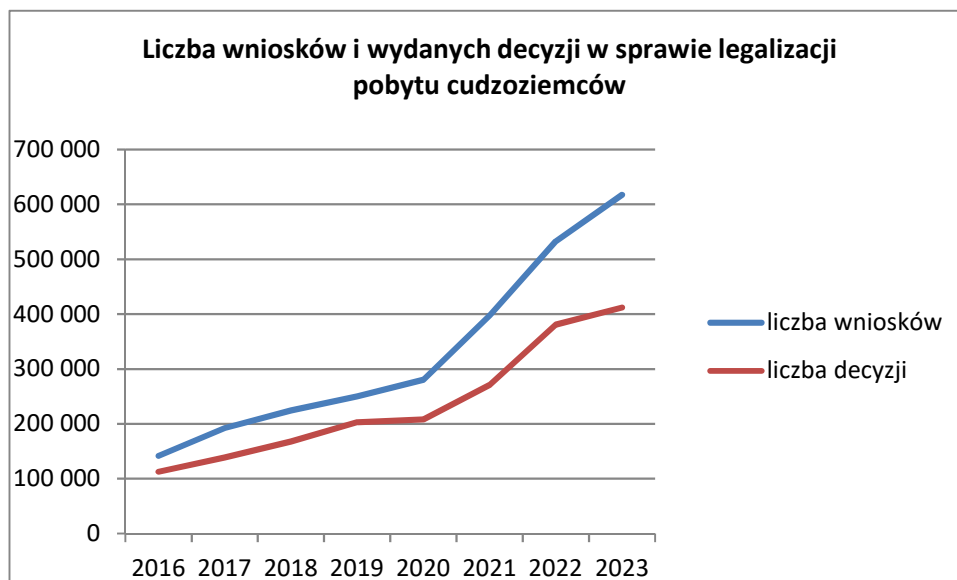
Dynamikę wzrostu liczby wniosków i decyzji w sprawie legalizacji pobytu cudzoziemców (w zakresie pobytu stałego, czasowego i pobytu rezydenta długoterminowego UE) w latach 2016–2023 przedstawiono na poniższych wykresach.

Wykres 2. Liczba wniosków w sprawie legalizacji pobytu w latach 2016–2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

Wykres 3. Dynamika wzrostu liczby wniosków i decyzji w sprawie legalizacji pobytu w latach 2016–2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

Można zaobserwować, że liczba składanych wniosków od roku 2020 r. rosła znacznie szybciej niż liczba wydawanych decyzji w omawianych sprawach, co oznacza, że coraz więcej spraw pozostaje do rozpatrzenia na kolejny rok i wydłuża się średni czas rozpatrzenia sprawy dotyczącej legalizacji pobytu.

³ Migracje.gov.pl, *Imigranci i służby migracyjne Polski*, on-line: <https://migracje.gov.pl/statystyki/zakres/polska/> [dostęp: 02.08.2024].

Postępowania dotyczące legalizacji pobytu w 2023 r. trwały średnio 277 dni, przy czym najkrótszy okres wynosił średnio ok. 150 dni (3 województwa), a najdłuższy średni – ok. 450 (2 województwa). Wg stanu na koniec czerwca br. ok. 460 tys. spraw czeka na rozpatrzenie przez wojewodów. Wszystkie urzędy wojewódzkie zmagają się z niewystarczającą obsadą kadrową w stosunku do liczby spraw w toku oraz wpływających wniosków. Średnia ilość spraw przypadająca na jednego pracownika we wszystkich urzędach wojewódzkich wynosi ok. 275.⁴

Stan zatrudnienia wg stanu na maj 2024 r. we wszystkich właściwych wydziałach urzędów wojewódzkich, które zajmują się prowadzeniem tych spraw wyniósł ok. 1 500 osób (wliczając w to etaty w ramach służby cywilnej, poza nią oraz zleceniobiorców). W ramach przeprowadzonego na wiosnę br. badania, wojewodowie, w związku ze zdiagnozowanymi problemami, przy założeniu obecnej liczby wniosków, zgłosili łącznie zapotrzebowanie na zwiększenie zatrudnienia o dodatkowe ok. 1 200 etatów. Ponadto zapotrzebowanie na dodatkowe 50 etatów w obszarze legalizacji pobytu zgłosił Urząd ds. Cudzoziemców.⁵

Potwierdzają to również wyniki kontroli przeprowadzonych przez Najwyższą Izbę Kontroli (NIK) „Przygotowanie administracji publicznej do obsługi cudzoziemców” (nr ewid. 24/2019/P/18/105/LWR) oraz „Obsługa obywateli polskich i cudzoziemców w jednostkach administracji publicznej” (nr ewid. 80/2023/P/23/069/LLO).

NIK w informacji o wynikach kontroli „Przygotowanie administracji publicznej do obsługi cudzoziemców” (nr ewid. 24/2019/P/18/105/LWR) stwierdziła m.in., że „[a]dministracja publiczna nie była w latach 2014–2018 należycie przygotowana pod względem proceduralnym i technicznym do sprawnej obsługi cudzoziemców w warunkach zwiększającego się ich napływu do Polski”, a także że „[z]asoby kadrowe urzędów wojewódzkich do realizacji zadań związanych z obsługą cudzoziemców nie były wystarczające, co utrudniało sprawną i terminową realizację tych zadań.”

Do podobnych wniosków NIK doszła w informacji o wynikach kontroli „Obsługa obywateli polskich i cudzoziemców w jednostkach administracji publicznej” (nr ewid. 80/2023/P/23/069/LLO) obejmującej lata 2019–2023. W powyższym raporcie NIK zauważyła, że pomimo notowanego w okresie objętym kontrolą wzrostu zatrudnienia pracowników do obsługi cudzoziemców „zasoby te nie były proporcjonalne do potrzeb”. „Systematycznie zwiększało się bowiem obciążenie pracowników liczbą przydzielanych spraw związanych z obsługą cudzoziemców, w tym w szczególności obciążenie pracowników liczbą składanych wniosków pobytowych.”

Przewlekłość i beczynność postępowań prowadzonych przez urzędy wojewódzkie w sprawach legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowi także przedmiot najnowszego orzecznictwa sądów administracyjnych⁶.

Ze względu na powyższe wielu cudzoziemców zamiast na legalizację pobytu decyduje się na powrót do kraju pochodzenia i ponowne wystąpienie z wnioskiem wizowym, gdyż procedura wizowa wydaje się łatwiejsza i szybsza.

Problem wyłudzenia wiz i visa shopping

Istnieje ryzyko, że gwałtowny wzrost zainteresowania wizami krajowymi w celu wykonywania pracy lub odbycia studiów w Polsce może być związany ze zjawiskiem wyłudzenia wiz, tj. wykorzystania ww. wiz wyłącznie do uzyskiwania prawa wjazdu i pobytu, głównie w strefie Schengen, w celu innym niż deklarowany, a także potencjalnej nielegalnej emigracji do wybranych państw trzecich. Tego typu praktyki zostały stwierdzone m.in. w raportach Najwyższej Izby Kontroli „Warunki zatrudniania i wykonywania pracy przez cudzoziemców na terenie województwa podkarpackiego” (nr ewid. 39/2016/I/15/005/LRZ) oraz „Zabezpieczenie przed wyłudzeniem wiz pod pretekstem podejmowania pracy przez cudzoziemców na terenie Rzeczypospolitej Polskiej” (nr ewid. 162/2017/D/16/510/LRZ).

⁴ Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, pismo z dnia 1 sierpnia 2024 r. nr DSMiM-WN.0232.32.2024.

⁵ *Ibidem*.

⁶ Zob.: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 26 maja 2022 r. (sygn. III SAB/Gd 169/21), wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 5 stycznia 2023 r. (sygn. III SAB/Łd 138/22), wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 5 stycznia 2023 r. (sygn. akt III SAB/Łd 142/22), wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 25 maja 2023 r. (sygn. I SAB/Wr 51/23), wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 7 czerwca 2023 r. (sygn. III SAB/Gd 65/23), wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 13 lipca 2023 r. (sygn. III SAB/Łd 79/23), wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 14 lipca 2023 r. (sygn. II SAB/Gl 60/23), wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 24 sierpnia 2023 r. (sygn. III SAB/Łd 81/23), wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 14 marca 2024 r. (sygn. III SAB/Gd 9/24), wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie z dnia 27 marca 2024 r. (sygn. II SAB/Sz 163/23), wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z dnia 25 kwietnia 2024 r. (sygn. II SAB/Ol 26/24), itd.

W pierwszym z wymienionych raportów Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, że „[s]zczegółowa kontrola 1.478 zezwoleń lub oświadczeń wydanych dla 10 podmiotów, które wystąpiły o zatrudnienie największej liczby cudzoziemców wykazała, że **aż 83% cudzoziemców, którzy przekroczyli granicę Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie tych zezwoleń lub oświadczeń – w ogóle nie podjęło legalnego zatrudnienia.**” „Straż Graniczna przeprowadziła na wniosek NIK kontrole w 10 losowo wybranych podmiotach, które zarejestrowały oświadczenia i wystąpiły o zezwolenia dla cudzoziemców. W wyniku tych kontroli ustalono, że na łączną liczbę 1.478 zarejestrowanych przez te podmioty oświadczeń i uzyskanych zezwoleń, na teren Rzeczypospolitej Polskiej wjechało 1.433 cudzoziemców, z czego pracę podjęło 199 osób. Oznacza to że 1.234 osoby (tj. aż 83% z tych, które uzyskały prawo do pracy) nie podjęło pracy, mimo przekroczenia polskiej granicy.”

Ponadto „Straż Graniczna wykryła przypadki wykorzystywania systemu zatrudnienia cudzoziemców na terenie województwa podkarpackiego do wyłudzenia wiz, przez utworzone wyłącznie w tym celu podmioty. Na terenie województwa podkarpackiego zarejestrowano 6 spółek, które złożyły łącznie 2.333 oświadczenia o zamiarze powierzenia pracy oraz uzyskały łącznie 184 zezwolenia na pracę. Na terenie kraju te same osoby założyły łącznie 17 spółek działających w tej samej branży. Działalność tych podmiotów polegała na sprzedaży cudzoziemcom zarejestrowanego w PUP oświadczenia, a często również pomocy cudzoziemcowi w załatwieniu formalności w uzyskiwaniu wizy na podstawie tego oświadczenia.”

W związku ze stwierdzeniem powyższych uchybień Najwyższa Izba Kontroli podjęła decyzję o przeprowadzeniu kontroli doraźnej w zakresie zbadania funkcjonowania systemu zabezpieczenia przed wyłudzeniem wiz pracowniczych. Z informacji o wynikach kontroli „Zabezpieczenie przed wyłudzeniem wiz pod pretekstem podejmowania pracy przez cudzoziemców na terenie Rzeczypospolitej Polskiej” wynika, że „Straż Graniczna przeprowadziła na wniosek NIK kontrole 48 podmiotów, które zarejestrowały oświadczenia o zamiarze zatrudnienia cudzoziemca i wystąpiły o zezwolenie na pracę dla cudzoziemców. Kontrola 24.292 zarejestrowanych oświadczeń lub wydanych zezwoleń dla tych 48 podmiotów, które wystąpiły o zatrudnienie cudzoziemców wykazała, że **aż 72% cudzoziemców, którzy przekroczyli granicę Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie tych zezwoleń lub oświadczeń – w ogóle nie podjęło legalnego zatrudnienia.**”

Omówione powyżej nieprawidłowości wpłynęły negatywnie na reputację instytucji publicznych oraz zaufanie do państwa.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W celu wyeliminowania nieprawidłowości w systemie wizowym Rzeczypospolitej Polskiej proponuje się wprowadzenie do polskiego ustawodawstwa unormowań zmierzających do:

- 1) **reformy systemu wydawania wizy krajowej w celu odbycia studiów** (pierwszego stopnia, drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich), z adnotacją „student”, oraz **systemu wydawania zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach** (pierwszego stopnia, drugiego stopnia lub jednolitych studiach magisterskich), w drodze nowelizacji ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach oraz ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w szczególności **poprzez:**
  - a) ustanowienie zasady, w myśl której cudzoziemiec, którego wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa, może zostać przyjęty na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie, jeżeli podczas rekrutacji:
    - przedłożył świadectwo lub inny dokument uznany, w drodze decyzji administracyjnej wydanej przez Dyrektora Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, za dokument uprawniający do ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie,
    - wykazał znajomość języka, w którym odbywa się kształcenie, co najmniej na poziomie B2,
    - złożył z wynikiem pozytywnym egzamin wstępny przeprowadzony przez jednostkę prowadzącą studia albo odbył z wynikiem pozytywnym rozmowę kwalifikacyjną zorganizowaną przez tę jednostkę – w celu sprawdzenia:
      - wiedzy – w zakresie niezbędnym do podjęcia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu albo
      - uzdolnień artystycznych, sprawności fizycznej lub szczególnych predyspozycji do podjęcia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu,
  - b) ustanowienie zasady, w myśl której cudzoziemiec, którego wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa, może zostać przyjęty na studia drugiego stopnia, jeżeli podczas rekrutacji:
    - przedłożył dyplom ukończenia studiów uznany, w drodze decyzji administracyjnej wydanej przez Dyrektora Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, za dokument uprawniający do ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia,

- wykazał znajomość języka, w którym odbywa się kształcenie, co najmniej na poziomie B2,
- c) upoważnienie ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki do określenia, w drodze rozporządzenia, rodzajów dokumentów poświadczających znajomość:
- języka polskiego – jeżeli kształcenie na określonym kierunku, poziomie i profilu odbywa się w języku polskim,
  - języka obcego – jeżeli kształcenie na określonym kierunku, poziomie i profilu odbywa się w języku obcym – przez cudzoziemca, którego wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa, na ustalonym przez uczelnię poziomie biegłości językowej, nie niższym niż B2,
- d) rozszerzenie zakresu Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on o bazę danych obejmującą wykaz osób przyjętych na studia, które nie złożyły ślubowania, określane dalej jako „wykaz osób przyjętych na studia”,
- e) przyznanie ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom dostępu do danych zawartych w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on – w zakresie dotyczącym baz danych obejmujących wykaz osób przyjętych na studia oraz wykaz studentów,
- f) wprowadzenie regulacji, zgodnie z którą rektor uczelni lub kierownik innej jednostki prowadzącej studia niezwłocznie zawiadamia pisemnie konsula, który wydał cudzoziemcowi wizę krajową w celu odbycia studiów, o niepodjęciu studiów przez tego cudzoziemca,
- g) sprecyzowanie, że przesłanka odmowy wydania cudzoziemcowi wizy krajowej w celu odbycia studiów albo zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, polegająca na tym, że jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwiania studentom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zachodzi w szczególności w przypadku, gdy jednostka ta oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców,
- h) sprecyzowanie, że przesłanka cofnięcia z urzędu wizy krajowej wydanej cudzoziemcowi w celu odbycia studiów albo zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, polegająca na tym, że jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwiania studentom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zachodzi w szczególności w przypadku, gdy jednostka ta oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców,
- i) rozszerzenie warunków zatwierdzenia przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych jednostki prowadzącej studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie o wymóg uwzględniania zasady, w myśl której cudzoziemiec, którego wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa, może zostać przyjęty na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie, jeżeli podczas rekrutacji:
- przedłożył świadectwo lub inny dokument uznany, w drodze decyzji administracyjnej wydanej przez Dyrektora Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, za dokument uprawniający do ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie,
  - wykazał znajomość języka, w którym odbywa się kształcenie, co najmniej na poziomie B2,
  - złożył z wynikiem pozytywnym egzamin wstępny przeprowadzony przez jednostkę prowadzącą studia albo odbył z wynikiem pozytywnym rozmowę kwalifikacyjną zorganizowaną przez tę jednostkę – w celu sprawdzenia:
    - wiedzy – w zakresie niezbędnym do podjęcia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu albo
    - uzdolnień artystycznych, sprawności fizycznej lub szczególnych predyspozycji do podjęcia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu,
- j) rozszerzenie warunków zatwierdzenia przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych jednostki prowadzącej studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców na studia drugiego stopnia o wymóg uwzględniania zasady, w myśl której cudzoziemiec, którego wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa, może zostać przyjęty na studia drugiego stopnia, jeżeli podczas rekrutacji:
- przedłożył dyplom ukończenia studiów uznany, w drodze decyzji administracyjnej wydanej przez Dyrektora Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, za dokument uprawniający do ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia,
  - wykazał znajomość języka, w którym odbywa się kształcenie, co najmniej na poziomie B2,
- k) uwzględnienie niepublicznych uczelni akademickich w systemie zatwierdzania przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów,

- l) rozszerzenie katalogu podmiotów, do których zwraca się minister właściwy do spraw wewnętrznych w sprawie przekazania informacji, czy w postępowaniu dotyczącym zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów zachodzą okoliczności istotne dla oceny spełnienia warunków dotyczących względów obronności lub bezpieczeństwa państwa, o Ministra Obrony Narodowej, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz wojewodę właściwego ze względu na siedzibę jednostki prowadzącej studia,
  - m) sprecyzowanie, że przesłanka odmowy zatwierdzenia, odmowy przedłużenia okresu zatwierdzenia lub cofnięcia zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów, polegająca na tym, że jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwiania studentom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zachodzi w szczególności w przypadku, gdy jednostka ta oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców,
  - n) rozszerzenie katalogu podmiotów, które mogą złożyć wniosek o wydanie przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych decyzji o zakazie przyjmowania cudzoziemców przez jednostkę prowadzącą studia na okres do 5 lat, o ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, Ministra Obrony Narodowej, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz wojewodę właściwego ze względu na siedzibę jednostki prowadzącej studia,
  - o) sprecyzowanie, że przesłanka wydania przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych decyzji o zakazie przyjmowania cudzoziemców przez jednostkę prowadzącą studia na okres do 5 lat, polegająca na tym, że jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwiania studentom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zachodzi w szczególności w przypadku, gdy jednostka ta oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców,
  - p) wyłączenie:
    - świadectwa ukończenia w Rzeczypospolitej Polskiej szkoły policealnej, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, z wykładowym językiem polskim,
    - świadectwa ukończenia za granicą z wykładowym językiem polskim szkoły odpowiadającej szkole policealnej, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe – jako dokumentów potwierdzających znajomość języka polskiego przez cudzoziemca ubiegającego się o udzielenie na czas nieoznaczony zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej;
- 2) **reformy systemu wydawania wizy krajowej w celu wykonywania pracy przez cudzoziemca oraz systemu wykonywania pracy przez cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej**, w drodze nowelizacji ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, w szczególności **poprzez**:
- a) ustanowienie zasady obligatoryjnej odmowy wydania przez wojewodę zezwolenia na pracę cudzoziemca, jeżeli z okoliczności wynika, że wniosek o wydanie zezwolenia na pracę został złożony dla pozorów, zezwolenie będzie wykorzystane przez cudzoziemca w celu innym niż wykonywanie pracy dla danego podmiotu lub podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie dopełnia obowiązków związanych z prowadzeniem działalności lub powierzaniem pracy innym osobom,
  - b) uzupełnienie przykładowego katalogu przypadków, w których następuje ziszczenie się przesłanek odmowy wydania przez wojewodę zezwolenia na pracę cudzoziemca z uwagi na wystąpienie okoliczności, z których wynika, że wniosek o wydanie zezwolenia na pracę został złożony dla pozorów, zezwolenie będzie wykorzystane przez cudzoziemca w celu innym niż wykonywanie pracy dla danego podmiotu lub podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie dopełnia obowiązków związanych z prowadzeniem działalności lub powierzaniem pracy innym osobom, o przypadek wystąpienia uzasadnionych wątpliwości względem pracodawcy co do wiarygodności złożonych przez niego oświadczeń odnośnie do liczby cudzoziemców, którym zamierza powierzyć pracę, z uwagi na dostępne organowi dowody lub obiektywne okoliczności wskazujące na to, że liczba ta mogłaby być mniejsza niż deklarowana,
  - c) ustanowienie zasady obligatoryjnej odmowy wydania przez starostę zezwolenia na pracę sezonową, jeżeli z okoliczności wynika, że wniosek o wydanie zezwolenia na pracę sezonową został złożony dla pozorów, zezwolenie będzie wykorzystane przez cudzoziemca w celu innym niż wykonywanie pracy dla danego podmiotu lub podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie dopełnia obowiązków związanych z prowadzeniem działalności lub powierzaniem pracy innym osobom,

- d) uzupełnienie przykładowego katalogu przypadków, w których następuje ziszczenie się przesłanek odmowy wydania przez starostę zezwolenia na pracę sezonową z uwagi na wystąpienie okoliczności, z których wynika, że wniosek o wydanie zezwolenia na pracę sezonową został złożony dla pozoru, zezwolenie będzie wykorzystane przez cudzoziemca w celu innym niż wykonywanie pracy dla danego podmiotu lub podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie dopełnia obowiązków związanych z prowadzeniem działalności lub powierzaniem pracy innym osobom, o przypadek wystąpienia uzasadnionych wątpliwości względem pracodawcy co do wiarygodności złożonych przez niego oświadczeń odnośnie do liczby cudzoziemców, którym zamierza powierzyć pracę, z uwagi na dostępne organowi dowody lub obiektywne okoliczności wskazujące na to, że liczba ta mogłaby być mniejsza niż deklarowana,
- e) ustanowienie zasady obligatoryjnej odmowy wpisania przez starostę oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi do ewidencji oświadczeń, jeżeli z okoliczności wynika, że oświadczenie zostało złożone dla pozoru, oświadczenie będzie wykorzystane przez cudzoziemca w celu innym niż wykonywanie pracy dla danego podmiotu lub podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie dopełnia obowiązków związanych z prowadzeniem działalności lub powierzaniem pracy innym osobom,
- f) uzupełnienie przykładowego katalogu przypadków, w których następuje ziszczenie się przesłanek odmowy wpisania przez starostę oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi do ewidencji oświadczeń z uwagi na wystąpienie okoliczności, z których wynika, że oświadczenie zostało złożone dla pozoru, oświadczenie będzie wykorzystane przez cudzoziemca w celu innym niż wykonywanie pracy dla danego podmiotu lub podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie dopełnia obowiązków związanych z prowadzeniem działalności lub powierzaniem pracy innym osobom, o przypadek wystąpienia uzasadnionych wątpliwości względem pracodawcy co do wiarygodności złożonych przez niego oświadczeń odnośnie do liczby cudzoziemców, którym zamierza powierzyć pracę, z uwagi na dostępne organowi dowody lub obiektywne okoliczności wskazujące na to, że liczba ta mogłaby być mniejsza niż deklarowana,
- g) wprowadzenie obowiązku pisemnego powiadamiania wojewody, w terminie 7 dni, przez podmiot powierzający cudzoziemcowi wykonywanie pracy o tym, że cudzoziemiec ten:
- nie podjął pracy w okresie miesiąca od początkowej daty ważności zezwolenia na pracę,
  - przerwał pracę na okres przekraczający miesiąc,
  - zakończył pracę wcześniej niż miesiąc przed upływem okresu ważności zezwolenia na pracę,
- h) modyfikację przepisów karnych odnoszących się do zatrudniania cudzoziemców, w szczególności ustanowienie zasady, że wysokość kary grzywny za niektóre wykroczenia jest uzależniona od liczby nielegalnie zatrudnionych cudzoziemców,
- i) uchylene fakultatywnego upoważnienia ministra właściwego do spraw zagranicznych do określenia, w drodze rozporządzenia, zawodów, rodzajów umów, na podstawie których cudzoziemcowi może zostać powierzone wykonywanie pracy, lub rodzajów działalności podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi według klasyfikacji określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej, w przypadku których obowiązuje przyjmowanie wniosków o wydanie wizy krajowej w celu wykonywania pracy, poza kolejnością, z możliwością wskazania państwa, w których wnioski o wydanie tej wizy są przyjmowane od obywateli tych państw poza kolejnością,
- j) ustanowienie zasady, że wnioski o wydanie wizy krajowej w celu wykonywania pracy są rozpatrywane z uwzględnieniem pierwszeństwa cudzoziemców mających wykonywać pracę u przedsiębiorców określonych w wykazie przedsiębiorców wykonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność gospodarczą o istotnym znaczeniu dla gospodarki narodowej,
- k) ustanowienie zasady, w myśl której minister właściwy do spraw gospodarki prowadzi w systemie teleinformatycznym i udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej obsługującego go urzędu, wykaz przedsiębiorców wykonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność gospodarczą o istotnym znaczeniu dla gospodarki narodowej, który obejmuje:
- przedsiębiorców korzystających ze wsparcia inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
  - przedsiębiorców korzystających ze wsparcia nowych inwestycji w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji – w okresie obowiązywania decyzji o wsparciu, o której mowa w art. 13 ust. 1 tej ustawy,

- przedsiębiorców korzystających ze wsparcia na projekty inwestycyjne o znaczeniu strategicznym dla przejścia na gospodarkę o zerowej emisji netto w rozumieniu art. 53 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie Krajowego Centrum Przetwarzania Danych.

Oczekuje się, że projektowane rozwiązania wpłyną na ograniczenie występowania zdiagnozowanych nieprawidłowości w systemie wizowym, w tym na ograniczenie procedury wykorzystywania polskich wiz w innym celu niż ten, w którym zostały wydane, a także przyczynią się do zmniejszenia obciążenia polskich konsulatów.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Ciekawym rozwiązaniem w zakresie przyjmowania cudzoziemców spoza UE na studia charakteryzuje się **system niemiecki**. Do podjęcia studiów w Niemczech niezbędne jest świadectwo ukończenia szkoły średniej – jeżeli świadectwo danego państwa zostanie uznane za nieodpowiednie do podjęcia studiów w Niemczech, kandydat na studia musi wziąć udział w kursie przygotowawczym. To czy świadectwo danego państwa uprawnia do podjęcia studiów w Niemczech, należy zweryfikować w bazie DAAD (dostępnej w jęz. niemieckim i angielskim) lub bazie ANAbin (wyłącznie w jęz. niemieckim).

Kandydaci, którzy chcą ubiegać się o przyjęcie na studia licencjackie na niemieckim uniwersytecie muszą podejść do egzaminu TestAS, który mierzy ogólne i przedmiotowe zdolności kandydata niezbędne do pomyślnego ukończenia studiów. TestAS oferuje uniwersytetom ujednoliconą metodę oceniania kandydatów w zakresie ich zdolności do podjęcia studiów i przygotowania do wybranego programu studiów, niezależnie od kraju pochodzenia i systemu oceniania. Do egzaminu TestAS można przystąpić w języku angielskim lub niemieckim. Koszt egzaminu to 145 euro i opłacany jest na etapie rejestracji.

Ponadto kandydat musi wykazać się znajomością języka niemieckiego, który jest językiem wykładowym na większości kierunków studiów (z wyjątkiem programów międzynarodowych), co najmniej na poziomie B2. Znajomość języka niemieckiego można potwierdzić, zdając egzamin językowy TestDaF (Test Deutsch als Fremdsprache – „Test z języka niemieckiego jako języka obcego”), do którego można przystąpić w kraju pochodzenia, lub podchodząc do egzaminu „Deutsche Sprachprüfung für den Hochschulzugang DSH”, czyli testu z języka niemieckiego uprawniającego do przyjęcia na uniwersytet w Niemczech, który organizowany jest przez wiele niemieckich uczelni. Koszt przystąpienia do egzaminu TestDaF to 210 euro w przypadku wersji elektronicznej lub 215 euro w przypadku wersji papierowej. Znajomość języka niemieckiego można również potwierdzić certyfikatem Goethego na poziomie C2 lub certyfikatem telc Deutsch C1 Hochschule.

Po spełnieniu powyższych warunków i uzyskaniu zaświadczenia o przyjęciu na studia – cudzoziemcy z państw spoza UE objętych obowiązkiem wizowym muszą złożyć wniosek o wizę studencką, która jest ważna przez rok, a następnie zalegalizować swój pobyt w Niemczech.⁷

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Cudzoziemcy odbywający studia w Polsce,	W 2023 r. w Polsce studiowało około 103,3 tys. cudzoziemców	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, <i>Zintegrowany System o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Odmowa wydania albo cofnięcie z urzędu wizej krajowej w celu odbycia studiów albo zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, w przypadku gdy jednostka prowadząca studia oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców. • Obowiązek spełnienia następujących warunków przyjęcia na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie: <ul style="list-style-type: none"> ○ przedłożenia świadectwa lub innego dokumentu uznanego, w drodze decyzji administracyjnej wydanej przez Dyrektora Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, za dokument uprawniający do ubiegania się
w tym cudzoziemcy, których wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej	około 28% cudzoziemców pochodziło z państw, które nie są stronami Konwencji lizbońskiej		

⁷ Federal Ministry of Education and Research, Deutscher Akademischer Austauschdienst e.V. (DAAD), *Study in Germany*, on-line: <https://www.study-in-germany.de/en/plan-your-studies/requirements/visa/> [dostęp: 01.08.2024 r.].

<p>Polskiej z mocy prawa (w tym którzy uzyskali wykształcenie w państwie niebędącym stroną Konwencji o uznaniu kwalifikacji związanych z uzyskaniem wyższego wykształcenia w Regionie Europejskim, sporządzonej w Lizbonie dnia 11 kwietnia 1997 r., tzw. Konwencji lizbońskiej)</p>			<p>o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie,</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ wykazania się znajomością języka, w którym odbywa się kształcenie, co najmniej na poziomie B2, ○ złożenia z wynikiem pozytywnym egzaminu wstępnego przeprowadzonego przez jednostkę prowadzącą studia albo odbycia z wynikiem pozytywnym rozmowy kwalifikacyjnej zorganizowanej przez tę jednostkę – w celu sprawdzenia wiedzy (w zakresie niezbędnym do podjęcia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu) albo uzdolnień artystycznych, sprawności fizycznej lub szczególnych predyspozycji do podjęcia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu. <ul style="list-style-type: none"> • Obowiązek spełnienia następujących warunków przyjęcia na studia drugiego stopnia: <ul style="list-style-type: none"> ○ przedłożenia dyplomu ukończenia studiów uznanego, w drodze decyzji administracyjnej wydanej przez Dyrektora Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, za dokument uprawniający do ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia, ○ wykazania się znajomością języka, w którym odbywa się kształcenie, co najmniej na poziomie B2.
<p>Cudzoziemcy ubiegający się o udzielenie na czas nieoznaczony zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej</p>			<ul style="list-style-type: none"> • Wyłączenie: <ul style="list-style-type: none"> ○ świadectwa ukończenia w Polsce szkoły policealnej, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, z wykładowym językiem polskim, ○ świadectwa ukończenia za granicą z wykładowym językiem polskim szkoły odpowiadającej szkole policealnej, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe – jako dokumentu potwierdzającego znajomość języka polskiego przez cudzoziemca ubiegającego się o udzielenie na czas nieoznaczony

			zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej.
Uczelnie publiczne i niepubliczne; rektorzy uczelni	362 uczelnie, w tym: 135 uczelni publicznych, 10 uczelni kościelnych i 211 uczelni niepublicznych (wg stanu na dzień 31.07.2024 r.)	RAD-on, <i>Instytucje systemu szkolnictwa wyższego i nauki</i> ⁸	<ul style="list-style-type: none"> • Konieczność uwzględnienia nowych warunków przyjmowania na studia cudzoziemców, których wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa, oraz dostosowania procedur rekrutacyjnych i wewnętrznych aktów prawnych w tym zakresie. • Obowiązek niezwłocznego zawiadomienia przez rektora (w formie pisemnej) konsula, który wydał cudzoziemcowi wizę krajową w celu odbycia studiów, o niepodjęciu studiów przez tego cudzoziemca.
Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki	1		<ul style="list-style-type: none"> • Wydanie rozporządzenia określającego rodzaje dokumentów poświadczających znajomość: <ul style="list-style-type: none"> ○ języka polskiego – jeżeli kształcenie na określonym kierunku, poziomie i profilu odbywa się w języku polskim, ○ języka obcego – jeżeli kształcenie na określonym kierunku, poziomie i profilu odbywa się w języku obcym – przez cudzoziemca, którego wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa, na ustalonym przez uczelnię poziomie biegłości językowej, nie niższym niż B2. • Rozszerzenie zakresu Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on o bazę danych obejmującą wykaz osób przyjętych na studia. • Możliwość złożenia wniosku o wydanie decyzji przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych o zakazie przyjmowania cudzoziemców przez jednostkę prowadzącą studia na okres do 5 lat.
Dyrektor Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej	1	ustawa	<ul style="list-style-type: none"> • Wydawanie decyzji administracyjnych w sprawie uznawania świadectw lub innych dokumentów w odniesieniu do cudzoziemców, których wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest

⁸ System RAD-on, *Instytucje systemu szkolnictwa wyższego i nauki*, on-line: <https://radon.nauka.gov.pl/dane/instytucje-systemu-szkolnictwa-wyzszego-i-nauki?kind=1&kind=10&kind=13&statusCodes=1&pageNumber=1> [dostęp: 31.07.2024 r.].

			<p>uznane w Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa, za dokumenty uprawniające do ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wydawanie decyzji administracyjnych w sprawie uznawania dyplomów ukończenia studiów, które zostały wydane dla cudzoziemców, których wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa, za dokumenty uprawniające do ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia.
Minister właściwy do spraw zagranicznych	1		<ul style="list-style-type: none"> • Przyznanie dostępu do danych zawartych w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on – w zakresie dotyczącym baz danych obejmujących wykaz osób przyjętych na studia oraz wykaz studentów. • Uchylenie fakultatywnego upoważnienia do określenia, w drodze rozporządzenia, zawodów, rodzajów umów, na podstawie których cudzoziemcowi może zostać powierzone wykonywanie pracy, lub rodzajów działalności podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi według klasyfikacji określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej, w przypadku których obowiązuje przyjmowanie wniosków o wydanie wizy krajowej w celu wykonywania pracy, poza kolejnością, z możliwością wskazania państwa, w których wnioski o wydanie tej wizy są przyjmowane od obywateli tych państw poza kolejnością.
Konsulowie			<ul style="list-style-type: none"> • Przyznanie dostępu do danych zawartych w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on – w zakresie dotyczącym baz danych obejmujących wykaz osób przyjętych na studia oraz wykaz studentów. • Rozpatrywanie wniosków o wydanie wizy krajowej w celu wykonywania pracy, z uwzględnieniem pierwszeństwa cudzoziemców mających wykonywać pracę u przedsiębiorców określonych w wykazie przedsiębiorców wykonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność

			gospodarczą o istotnym znaczeniu dla gospodarki narodowej.
Niepubliczne uczelnie akademickie	27 (wg stanu na dzień 31.07.2024 r.)	RAD-on, <i>Instytucje systemu szkolnictwa wyższego i nauki</i> ⁹	Uwzględnienie w systemie zatwierdzania przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów.
Minister właściwy do spraw wewnętrznych	1		<ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnienie przy zatwierdzaniu jednostki prowadzącej studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców <u>na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie</u> wymogu uwzględniania zasady, w myśl której cudzoziemiec, którego wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa, może zostać przyjęty na studia, jeżeli podczas rekrutacji: <ul style="list-style-type: none"> ○ przedłożył świadectwo lub inny dokument uznany, w drodze decyzji administracyjnej wydanej przez Dyrektora Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, za dokument uprawniający do ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie, ○ wykazał znajomość języka, w którym odbywa się kształcenie, co najmniej na poziomie B2, ○ złożył z wynikiem pozytywnym egzamin wstępny przeprowadzony przez jednostkę prowadzącą studia albo odbył z wynikiem pozytywnym rozmowę kwalifikacyjną zorganizowaną przez tę jednostkę – w celu sprawdzenia wiedzy (w zakresie niezbędnym do podjęcia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu) albo uzdolnień artystycznych, sprawności fizycznej lub szczególnych predyspozycji do podjęcia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu. • Uwzględnienie przy zatwierdzaniu jednostki prowadzącej studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców <u>na studia drugiego stopnia</u> wymogu uwzględniania zasady, w myśl której cudzoziemiec, którego wykształcenie oraz uprawnienie

⁹ *Ibidem.*

			<p>do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa, może zostać przyjęty na studia drugiego stopnia, jeżeli podczas rekrutacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ przedłożył dyplom ukończenia studiów uznany, w drodze decyzji administracyjnej wydanej przez Dyrektora Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, za dokument uprawniający do ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia, ○ wykazał znajomość języka, w którym odbywa się kształcenie, co najmniej na poziomie B2. <ul style="list-style-type: none"> • Odmowa zatwierdzenia, odmowa przedłużenia okresu zatwierdzenia lub cofnięcia zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów w przypadku, gdy jednostka ta oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców. • Możliwość pozyskania informacji o tym, czy w postępowaniu dotyczącym zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów zachodzą okoliczności istotne dla oceny spełnienia warunków dotyczących względów obronności lub bezpieczeństwa państwa od Ministra Obrony Narodowej, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz wojewodę właściwego ze względu na siedzibę jednostki prowadzącej studia. • Możliwość wydania decyzji o zakazie przyjmowania cudzoziemców przez jednostkę prowadzącą studia na okres do 5 lat w przypadku, gdy jednostka ta oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców.
Minister Obrony Narodowej	1		Możliwość złożenia wniosku o wydanie decyzji przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych o zakazie przyjmowania cudzoziemców przez jednostkę prowadzącą studia na okres do 5 lat.
Szef Służby Kontrwywiadu Wojskowego	1		Możliwość złożenia wniosku o wydanie decyzji przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych o zakazie przyjmowania

			cudzoziemców przez jednostkę prowadzącą studia na okres do 5 lat.
Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców	1		Możliwość złożenia wniosku o wydanie decyzji przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych o zakazie przyjmowania cudzoziemców przez jednostkę prowadzącą studia na okres do 5 lat.
Wojewodowie	16	ustawa	<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość złożenia wniosku o wydanie decyzji przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych o zakazie przyjmowania cudzoziemców przez jednostkę prowadzącą studia na okres do 5 lat. • Obligatoryjna odmowa wydania zezwolenia na pracę cudzoziemca, jeżeli z okoliczności wynika, że wniosek o wydanie zezwolenia na pracę został złożony dla pozorów, zezwolenie będzie wykorzystane przez cudzoziemca w celu innym niż wykonywanie pracy dla danego podmiotu lub podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie dopełnia obowiązków związanych z prowadzeniem działalności lub powierzaniem pracy innym osobom. • Uzupelnienie przykładowego katalogu przypadków, w których następuje ziszczenie się przesłanek odmowy wydania przez wojewodę zezwolenia na pracę cudzoziemca z uwagi na wystąpienie okoliczności, z których wynika, że wniosek o wydanie zezwolenia na pracę został złożony dla pozorów, zezwolenie będzie wykorzystane przez cudzoziemca w celu innym niż wykonywanie pracy dla danego podmiotu lub podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie dopełnia obowiązków związanych z prowadzeniem działalności lub powierzaniem pracy innym osobom, o przypadku wystąpienia uzasadnionych wątpliwości względem pracodawcy co do wiarygodności złożonych przez niego oświadczeń odnośnie do liczby cudzoziemców, którym zamierza powierzyć pracę, z uwagi na dostępne organowi dowody lub obiektywne okoliczności wskazujące na to, że liczba ta mogłaby być mniejsza niż deklarowana.
Starostowie	314 powiatów i 66 miast na prawach powiatu (według stanu na 1 stycznia 2024 r.)	ustawa	<ul style="list-style-type: none"> • Obligatoryjna odmowa wydania zezwolenia na pracę sezonową, jeżeli z okoliczności wynika, że wniosek o wydanie zezwolenia na pracę sezonową

			<p>został złożony dla pozoru, zezwolenie będzie wykorzystane przez cudzoziemca w celu innym niż wykonywanie pracy dla danego podmiotu lub podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie dopełnia obowiązków związanych z prowadzeniem działalności lub powierzaniem pracy innym osobom.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uzupełnienie przykładowego katalogu przypadków, w których następuje ziszczenie się przesłanek odmowy wydania przez starostę zezwolenia na pracę sezonową z uwagi na wystąpienie okoliczności, z których wynika, że wnioski o wydanie zezwolenia na pracę sezonową zostały złożone dla pozoru, zezwolenie będzie wykorzystane przez cudzoziemca w celu innym niż wykonywanie pracy dla danego podmiotu lub podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie dopełnia obowiązków związanych z prowadzeniem działalności lub powierzaniem pracy innym osobom, o przypadku wystąpienia uzasadnionych wątpliwości względem pracodawcy co do wiarygodności złożonych przez niego oświadczeń odnośnie do liczby cudzoziemców, którym zamierza powierzyć pracę, z uwagi na dostępne organowi dowody lub obiektywne okoliczności wskazujące na to, że liczba ta mogłaby być mniejsza niż deklarowana. • Obligatoryjna odmowa wpisania oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi do ewidencji oświadczeń, jeżeli z okoliczności wynika, że oświadczenie zostało złożone dla pozoru, oświadczenie będzie wykorzystane przez cudzoziemca w celu innym niż wykonywanie pracy dla danego podmiotu lub podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie dopełnia obowiązków związanych z prowadzeniem działalności lub powierzaniem pracy innym osobom. • Uzupełnienie przykładowego katalogu przypadków, w których następuje ziszczenie się przesłanek odmowy wpisania przez starostę oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi do ewidencji oświadczeń z uwagi na wystąpienie okoliczności,
--	--	--	---

			z których wynika, że oświadczenie zostało złożone dla pozorów, oświadczenie będzie wykorzystane przez cudzoziemca w celu innym niż wykonywanie pracy dla danego podmiotu lub podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie dopełnia obowiązków związanych z prowadzeniem działalności lub powierzaniem pracy innym osobom, o przypadek wystąpienia uzasadnionych wątpliwości względem pracodawcy co do wiarygodności złożonych przez niego oświadczeń odnośnie do liczby cudzoziemców, którym zamierza powierzyć pracę, z uwagi na dostępne organowi dowody lub obiektywne okoliczności wskazujące na to, że liczba ta mogłaby być mniejsza niż deklarowana.
Podmioty powierzające cudzoziemcowi wykonywanie pracy	b.d.		Obowiązek pisemnego powiadomienia wojewody, w terminie 7 dni, przez podmiot powierzający cudzoziemcowi wykonywanie pracy o tym, że cudzoziemiec ten nie podjął pracy w okresie miesiąca od początkowej daty ważności zezwolenia na pracę, przerwał pracę na okres przekraczający miesiąc lub zakończył pracę wcześniej niż miesiąc przed upływem okresu ważności zezwolenia na pracę.
Podmioty powierzające cudzoziemcowi nielegalne wykonywanie pracy oraz cudzoziemcy, który nielegalnie wykonuje pracę	b.d.		Modyfikacja przepisów karnych odnoszących się do zatrudniania cudzoziemców, w szczególności ustanowienie zasady, że wysokość kary grzywny za niektóre wykroczenia jest uzależniona od liczby nielegalnie zatrudnionych cudzoziemców.
Minister właściwy do spraw gospodarki	1		Prowadzenie w systemie teleinformatycznym i udostępnianie w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw gospodarki, wykazu przedsiębiorców wykonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność gospodarczą o istotnym znaczeniu dla gospodarki narodowej.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy zostanie przekazany do zaopiniowania z terminem 30 dni na zajęcie stanowiska od dnia udostępnienia projektu:

- a) Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego,
- b) Radzie Dialogu Społecznego,
- c) NSZZ „Solidarność”,
- d) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych,
- e) Forum Związków Zawodowych,
- f) Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej,

Źródła finansowania	Wydatki związane z rozszerzeniem zakresu Zintegrowanego Sytemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on o bazę osób przyjętych na studia oraz wydatki związane z utworzeniem w NAWA dodatkowych etatów zostaną pokryte z budżetu państwa w części 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka. Wydatki uczelni publicznych związane z weryfikacją znajomości języka wykładowego i wiedzy w zakresie niezbędnym do podjęcia studiów cudzoziemców, którzy uzyskali wykształcenie, które na mocy obowiązujących przepisów wymaga uznania zostaną pokryte z dochodów uczelni z opłat za przeprowadzenie rekrutacji.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Przyjęte w projektowanej regulacji rozwiązania będą miały następujący wpływ na sektor finansów – budżet państwa, uczelnie publiczne oraz Narodową Agencję Wymiany Akademickiej (NAWA):</p> <p><u>Budżet państwa</u></p> <p>Projektowana regulacja zakłada rozszerzenie zakresu Zintegrowanego Sytemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on o bazę osób przyjętych na studia oraz zapewnienia dostępu do powyższego modułu ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych i konsulom. Wydatki w części budżetu państwa będącej w dyspozycji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki związane z wytworzeniem i wdrożeniem powyższego modułu oszacowano na około 7,7 mln zł, natomiast wydatki związane z utrzymaniem i rozwojem modułu na około 1 mln zł rocznie¹⁰.</p> <p>Ponadto – w związku z przewidywanym spadkiem liczby wniosków o wydanie wizy w celu wykonywania pracy przez cudzoziemca oraz w celu odbycia studiów (por. pkt 7 i 9 OSR) – nastąpi spadek wpływów do budżetu państwa z tytułu opłat wizowych.</p> <p>Można szacować, że w odniesieniu do przewidywanego spadku liczby cudzoziemców przyjętych na studia ubytek ten – w warunkach roku 2023 – wyniósłby około 1-2,4 mln zł (spadek wpływów o około 10-25%); uwzględniając podwyższoną od czerwca 2024 r. wysokość opłaty roczny ubytek wpływów z opłat wizowych odpowiadałby 1,7-4,1 mln zł. Natomiast w związku z brakiem możliwości oszacowania w sposób ilościowy spadku liczby wydawanych dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców w Polsce i w konsekwencji spadku liczby wniosków wizowych w celu wykonywania pracy (szerzej w pkt 7 i 9 OSR), niemożliwe jest oszacowanie wysokości ubytku wpływu z tytułu opłat wizowych w zakresie wiz w celu wykonywania pracy.</p> <p>Ponadto w scenariuszu bazowym, do którego powinny zostać porównane przewidywane efekty projektowanej regulacji, należałoby uwzględnić zmianę liczby wniosków wizowych w związku z podniesieniem od czerwca 2024 r. wysokości opłaty za przyjęcie i rozpatrzenie wniosku o wydanie wizy krajowej, co z uwagi na krótki okres obowiązywania tej zmiany nie jest możliwe. Z tego powodu prognozowanie wpływu projektowanych zmian na liczbę wniosków wizowych oraz wpływy z opłat wizowych w długim okresie jest niecelowe.</p> <p>W związku z powyższym <u>w tabeli podsumowującej wpływ projektowanej regulacji na sektor finansów publicznych</u> w części dotyczącej dochodów budżetu państwa wpisano „brak danych”, zaś wiersz podsumowujący wzrost dochodów całego sektora finansów publicznych uwzględnia wyłącznie wzrost dochodów uczelni publicznych. Analogicznie w części dotyczącej salda wpływów na sektor finansów publicznych wiersz budżet państwa oraz wiersz podsumowujący saldo ogółem uwzględniają wyłącznie skutki związane z rozszerzeniem zakresu Sytemu POL-on.</p> <p>W związku z powyższym <u>w tabeli podsumowującej wpływ projektowanej regulacji na sektor finansów publicznych</u> w części dotyczącej dochodów budżetu państwa <u>nie uwzględniono spadku wynikającego ze zmniejszonych wpływów z opłat wizowych</u>, uwzględniono natomiast wzrost dochodów budżetu państwa z tytułu wpływów z PIT wynikający z utworzenia w NAWA dodatkowych etatów.</p> <p><u>Uczelnie publiczne</u></p> <p>Projektowana regulacja zakłada zmianę warunków i trybu rekrutacji na studia w Polsce cudzoziemców, których wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa. W związku z tym uczelnie będą</p>

¹⁰ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, pismo z dnia 7 sierpnia 2024 r nr DIR-WCSN.041.1.2024.1.

musiały dostosować swoje procedury rekrutacyjne oraz wewnętrzne akty prawne w tym zakresie do projektowanych przepisów. Obowiązkiem uczelni (zarówno publicznych, jak i niepublicznych – przy czym wpływ na uczelnie niepubliczne omówiono osobno w pkt 7 OSR) będzie przeprowadzanie – w przypadku kandydatów, których wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa – egzaminów wstępnych lub rozmów kwalifikacyjnych weryfikujących poziom wiedzy kandydata-cudzoziemca na studia w zakresie niezbędnym do podjęcia studiów, a także weryfikacja znajomości języka wykładowego na poziomie B2 (w drodze wymagania przedłożenia odpowiedniego certyfikatu językowego). Określenie sposobu przeprowadzania ww. egzaminu lub rozmowy kwalifikacyjnej z kandydatami należy do zakresu autonomii uczelni.

Można przypuszczać, że projektowane rozwiązania spowodują **wzrost wydatków uczelni związanych z przeprowadzaniem postępowania rekrutacyjnego**. Kluczową kwestią przy oszacowaniu wysokości tego wzrostu jest określenie liczby kandydatów objętych ww. wymogami oraz przeciętnego jednostkowego kosztu przeprowadzenia egzaminu bądź rozmowy kwalifikacyjnej z kandydatem.

Do dalszych obliczeń przyjęto, że jednostkowy koszt przeprowadzenia egzaminu sprawdzającego wiedzę kandydatów na studia pierwszego stopnia i jednolite studia magisterskie wyniesie około 75 zł (przy założeniu, że egzamin przeprowadzany jest w formie ustnej, średni czas rozmowy z kandydatem to około 20 min., w komisji egzaminacyjnej zasiadają 3 osoby, a przeciętne wynagrodzenie członka komisji wraz z pochodnymi wynosi około 500 zł za dzień), natomiast liczba kandydatów na studia I stopnia i jednolite magisterskie objętych „nowymi” zasadami rekrutacji w przypadku uczelni publicznych wyniesie około 15,4 tys. osób (około 30% z liczby cudzoziemców kandydujących na studia w roku akademickim 2022/2023). Biorąc pod uwagę powyższe założenia, szacuje się, że wydatki związane z weryfikacją nowych wymagań wobec kandydatów, których wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa, w skali wszystkich uczelni publicznych (z uwzględnieniem uczelni kościelnych finansowanych na zasadach uczelni publicznych) w warunkach roku 2023 wyniosą **około 1,2 mln zł**.

Wzrost powyższych wydatków powinien zostać uwzględniony w wysokości opłaty rekrutacyjnej określonej w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki wydanym na podstawie art. 81 ustawy dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Można więc przyjąć, że nastąpi wzrost wysokości opłat rekrutacyjnych w odniesieniu do cudzoziemców objętych nowymi wymogami, a tym samym wzrost przychodów uczelni. W związku z powyższym projektowane zmiany **per saldo nie będą miały wpływu na sytuację finansową uczelni publicznych**.

Wpływ projektowanych zmian na obszar szkolnictwa wyższego, w tym liczbę studentów cudzoziemców oraz wskaźnik umiędzynarodowienia polskich uczelni, omówiono w pkt 10 OSR.

Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej

Projektowana regulacja przewiduje nałożenie na NAWA nowego zadania w zakresie uznawalności świadectw lub innych dokumentów, które zostały wydane w państwach, których dokumenty wymagają uznania na mocy obowiązujących przepisów, za dokumenty uprawniające do ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie oraz uznawalności dyplomów ukończenia studiów, które zostały wydane w państwach, za dokumenty uprawniające do ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia. Szacuje się, że obowiązek przedłożenia uznanych przez NAWA dokumentów dotyczyć będzie około 33,5 tys. kandydatów cudzoziemców na studia (przy zał. około 30% ze 111,8 tys. kandydatów cudzoziemców w roku akademickim 2023/2024). Powyższe rozwiązanie spowoduje istotny wzrost obciążenia pracą NAWA oraz konieczność utworzenia dodatkowych etatów.

Z informacji „Sprawozdanie z działalności Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej za rok 2023”¹¹ wynika, że:

¹¹ Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej, *Sprawozdanie z działalności Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej za rok 2023*, Warszawa 2024.

- w ramach struktury organizacyjnej NAWA funkcjonuje Biuro Uznawalności Wykształcenia, obejmujące – według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. – 8 etatów (z których 7 finansowanych jest z dotacji podmiotowej przekazywanej jednostce przez MNiSW),
- w 2023 r. do NAWA wpłynęło 4 667 wniosków o wydanie informacji o zagranicznych dyplomach oraz uwierzytelniono lub opatrzone apostille łącznie 5 763 dokumenty,
- przeciętne miesięczne wynagrodzenie osobowe w NAWA w 2023 r. wyniosło około 9 375 zł.

Biorąc pod uwagę powyższe informacje, a także przyjmując z uwagi na brak bardziej szczegółowych informacji porównywalną pracochłonność wydawania informacji o zagranicznych dyplomach, jak i uwierzytelniania dokumentów, można szacować, że konieczność uznania dodatkowych 33,5 tys. dokumentów wymagać będzie utworzenia **około 26 dodatkowych etatów**, a roczne skutki finansowe z tego tytułu z uwzględnieniem kosztów pracodawcy wyniosą około **3,5 mln zł**. Ponadto w tabeli podsumowującej wpływ projektowanej regulacji na sektor finansów publicznych uwzględniono, wynikający ze wzrostu ww. wydatków z tytułu utworzenia dodatkowych etatów w NAWA, wzrost dochodów budżetu państwa z tytułu wpływów z PIT, wzrost dochodów FUS z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne oraz wzrost przychodów NFZ z tytułu składki zdrowotnej.

Dodatkowo można przyjąć, że jednostka poniesie jednorazowe wydatki związane z wyposażeniem nowych stanowisk pracy. Zakładając, że wyposażenie jednego stanowiska pracy wyniesie około 10 tys. zł, łączne wydatki z tego tytułu wyniosą **około 260 tys. zł**.

W powyższych szacunkach nie uwzględniono innych kosztów realizacji ww. zadania, np. związanych z ewentualnym dostosowaniem systemów teleinformatycznych funkcjonujących w NAWA (Kwalifikator i Syrena).

Efekty „drugiej rundy”

Studenci obcokrajowcy spoza UE lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) mogą ubezpieczyć się w Polsce poprzez zawarcie umowy dobrowolnego ubezpieczenia zdrowotnego z oddziałem NFZ właściwym ze względu na miejsce zamieszkania i sami sfinansować sobie opłacanie comiesięcznej składki zdrowotnej, chyba że posiadają Kartę Polaka lub zaświadczenie o polskim pochodzeniu. Wtedy obowiązek opłacenia składek na ubezpieczenie zdrowotne spoczywa na uczelni, na której studiują.

W związku z powyższym, prognozowany spadek liczby cudzoziemców przyjmowanych na studia w Polsce może spowodować spadek dochodów NFZ z tytułu wpływów ze składki zdrowotnej. Przy czym ewentualny ubytek **nie będzie miał istotnego wpływu** na ogólną wysokość wpływów z tego tytułu. Należy bowiem zauważyć, że w 2023 r. zaledwie 8,5 tys. studiujących w Polsce cudzoziemców (z ponad 103 tys. ogółem) zawarło z NFZ umowę o dobrowolne ubezpieczenie zdrowotne. Wysokość łącznych odprowadzonych przez tę grupę składek wyniosła w 2023 r. około 3,5 mln zł w porównaniu do łącznych wpływów ze składki zdrowotnej w 2023 r. w wysokości około 141 mld zł.

Ponadto studenci cudzoziemcy mają prawo do wykonywania pracy, zatem przewidywany spadek liczby studentów cudzoziemców może spowodować niewielki spadek wpływów podatkowych budżetu państwa z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych. Ze względu na brak statystyk dotyczących podejmowania pracy przez studentów, w szczególności cudzoziemców, nie ma możliwości oszacowania ww. ubytku dochodów budżetowych w sposób ilościowy. Można jednak przypuszczać, że w skali ogólnych wpływów z PIT spadek ten będzie **nieistotny**.

Z uwagi na to, że ze względu na brak odpowiednich danych statystycznych nie można określić skali powyższych zjawisk w ujęciu pieniężnym oraz są podstawy, aby wnioskować, że nie będą one miały istotnego wpływu na sektor finansów publicznych, nie zostały one uwzględnione w tabeli podsumowującej wpływ projektowanej regulacji na sektor finansów publicznych.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki

Czas w latach od wejścia w życie zmian	0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0

W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2024 r.)	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
	uczelnie niepubliczne	0	0	-28	-28	-28	-28	-252
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość oraz rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe, a także sytuację ekonomiczną i społeczną rodzin, osób niepełnosprawnych i osób starszych. Poniżej omówiono wpływ projektowanej regulacji na funkcjonowanie przedsiębiorstw, uczelnie niepubliczne oraz cudzoziemców, którzy chcą podjąć studia w Polsce:</p> <p><u>Funkcjonowanie przedsiębiorstw</u></p> <p>Projektowana regulacja zakłada, że podmioty powierzające cudzoziemcowi pracę będą miały obowiązek pisemnego powiadamiania wojewody, w terminie 7 dni, przez podmiot powierzający cudzoziemcowi wykonywanie pracy o tym, że cudzoziemiec ten nie podjął pracy w okresie miesiąca od początkowej daty ważności zezwolenia na pracę, przerwał pracę na okres przekraczający miesiąc lub zakończył pracę wcześniej niż miesiąc przed upływem okresu ważności zezwolenia na pracę. Jednocześnie projektowana ustawa zakłada modyfikację przepisów karnych odnoszących się do zatrudniania cudzoziemców, w szczególności ustanowienie zasady, że wysokość kary grzywny za niektóre wykroczenia jest uzależniona od liczby nielegalnie zatrudnionych cudzoziemców.</p> <p>Przyjmuje się, że projektowane zmiany w pozostałym zakresie nie będą miały istotnego wpływu na funkcjonowanie przedsiębiorstw. Wprowadzenie zasady obligatoryjnej odmowy wydania przez wojewodę zezwolenia na pracę cudzoziemca, wydania przez starostę zezwolenia na pracę sezonową oraz wpisania przez starostę oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi do ewidencji oświadczeń w sytuacji, gdy z okoliczności wynika, że wniosek o wydanie ww. dokumentów został złożony dla pozorów, dokument będzie wykorzystany przez cudzoziemca w celu innym niż wykonywanie pracy dla danego podmiotu lub podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie dopełnia obowiązków związanych z prowadzeniem działalności lub powierzaniem pracy innym osobom (powyższa przesłanka będzie również zachodzić m.in. w przypadku wystąpienia uzasadnionych wątpliwości względem pracodawcy co do wiarygodności złożonych przez niego oświadczeń odnośnie do liczby cudzoziemców, którym zamierza powierzyć pracę, z uwagi na dostępne organowi dowody lub obiektywne okoliczności wskazujące na to, że liczba ta mogłaby być mniejsza niż deklarowana) przyczyni się do ograniczenia zjawiska wykorzystywania dokumentów legalizujących pracę do uzyskania wizy i wykorzystywania jej jako narzędzia nielegalnej migracji, a także nielegalnego zatrudniania cudzoziemców. Zmiany w tym zakresie nie będą miały natomiast wpływu na ograniczenie podaży pracy legalnie zatrudnionych cudzoziemców (zob. pkt 9 OSR).</p> <p><u>Wpływ na uczelnie niepubliczne</u></p> <p>Projektowana regulacja zakłada zmianę warunków i trybu rekrutacji na studia w Polsce cudzoziemców, którzy uzyskali wykształcenie w państwach, z których dokumenty wymagają uznania na mocy obowiązujących przepisów, a także w zakresie zatwierdzania uczelni na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów.</p> <p>Na podstawie analogicznych założeń jak w przypadku uczelni publicznych, omówionych szczegółowo w pkt 6 OSR, szacuje się, że wzrost wydatków rekrutacyjnych związanych z weryfikacją projektowanych wymagań przyjęcia na studia w stosunku do cudzoziemców, których wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa, w przypadku uczelni niepublicznych wyniesie około 1 mln zł. Jednocześnie</p>							

zakłada się wzrost przychodów uczelni z tytułu opłat rekrutacyjnych w tej samej wysokości i **neutralny wpływ per saldo na wyniki finansowe uczelni niepublicznych**.

Wpływ na sytuację finansową uczelni niepublicznych może mieć przewidywany spadek liczby studentów. Przyjmując, że liczba studentów w uczelniach niepublicznych spadnie o 3–7 tys. osób oraz przeciętna opłata za kształcenie cudzoziemca w tych uczelniach wynosi około 4 tys. zł, można szacować, że **przychody z opłat za świadczone usługi edukacyjne w uczelniach niepublicznych spadną** łącznie o około **12–28 mln zł**, co stanowi około 0,5-1,1% łącznych przychodów za świadczone usługi edukacyjne w 2022 r. w tej grupie uczelni¹².

Na poziomie makroekonomicznym przewidywany spadek przychodów nie powinien znacząco pogorszyć sytuacji finansowej sektora uczelni niepublicznych, które w 2022 r. – wg GUS – osiągnęły wynik finansowy na poziomie 411 mln zł. Natomiast na poziomie mikroekonomicznym wpływ projektowanych zmian na poszczególne uczelnie może być bardziej dotkliwy i istotnie pogorszyć ich sytuację finansową. Należy bowiem przypomnieć, że w niektórych uczelniach udział studentów cudzoziemców w ogólnej liczbie studentów wynosi około 60-70%, a nawet więcej (por. tabela nr 5).

Wpływ na cudzoziemców, którzy chcą podjąć studia w Polsce

Projektowane zmiany w zakresie przyjmowania na studia cudzoziemców, których wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa, spowodują wzrost opłaty rekrutacyjnej na studia (dla kandydatów na studia pierwszego stopnia lub jednolite magisterskie) oraz konieczność poniesienia dodatkowych kosztów związanych z uzyskaniem certyfikatu poświadczającego znajomość języka wykładowego (zarówno dla kandydatów na studia pierwszego stopnia lub jednolite magisterskie oraz na studia drugiego stopnia).

Szacuje się, że w przypadku konieczności przeprowadzenia egzaminu lub rozmowy kwalifikacyjnej sprawdzającej wiedzę kandydata opłata rekrutacyjna wzrośnie o 75 zł, zaś koszt uzyskania certyfikatu potwierdzającego znajomość języka wykładowego wyniesie około 700-900 zł. Bowiem opłata za udział w państwowym egzaminie certyfikacyjnym z języka polskiego jako obcego, o którym mowa w ustawie z 12 czerwca 2015 r. o języku polskim wynosi 170 euro (w przeliczeniu około 730 zł), zaś w przypadku egzaminów sprawdzających znajomość języka angielskiego od 700 do 900 zł (First Certificate English FCE – 710 zł, Certificate in Advanced English CAE – 750 zł, TOEFL – 215 dolarów – w przeliczeniu około 850 zł, IELTS – 885 zł).

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne: zwiększenie zakresu obowiązków informacyjnych w systemie POL-on

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.

tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

Projektowana ustawa zakłada rozszerzenie zakresu Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on o bazę danych obejmującą wykaz osób przyjętych na studia. Obowiązkiem wprowadzania danych w ww. zakresie

¹² Według informacji z publikacji GUS „Szkolnictwo wyższe i jego finanse w 2022 r.” przychody z opłat za świadczone usługi edukacyjne w 2022 r. w uczelniach niepublicznych wyniosły 2 491 063 300 zł.

będą objęte zarówno uczelnie publiczne, jak i niepubliczne, co zwiększy zakres obowiązków informacyjnych ciążących na tych podmiotach.

Na podstawie informacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w roku akademickim 2022/2023 przeciętna liczba osób przyjętych na studia w przeliczeniu na 1 uczelnię wyniosła 373 osoby, przy czym uczelnie publiczne przyjęły w procesie rekrutacyjnym średnio 533 osoby, uczelnie niepubliczne – 226, zaś kościelne – 219. Należy jednak zauważyć, że największe uczelnie w Polsce przyjmują na studia corocznie ponad 10 tys. osób – największa liczba osób została przyjęta na studia w roku akademickim 2022/2023 w Uniwersytecie Warszawskim (około 16 tys.) oraz Uniwersytecie Jagiellońskim (około 14 tys.).

W związku z tym, że uczelnie mają możliwość importowania danych do systemu POL-on ze swoich wewnętrznych systemów bazodanowych, zwiększenie zakresu obowiązków informacyjnych w systemie POL-on nie powinno generować dodatkowych obciążeń administracyjnych i wydatków po stronie uczelni. Z kolei w przypadku małych uczelni, które mogą nie posiadać lub nie korzystać z wewnętrznych systemów rekrutacji, obciążenie administracyjne będzie niewielkie z uwagi na stosunkowo małą liczbę osób przyjmowanych na studia.

Projektowana regulacja zakłada również wprowadzenie w ramach postępowania rekrutacyjnego prowadzonego przez uczelnie procedury sprawdzania wiedzy w zakresie niezbędnym do podjęcia studiów oraz znajomości języka wykładowego wśród kandydatów-cudzoziemców, których wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa, a także procedurę uznawalności przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej świadectw lub innych dokumentów, za dokumenty uprawniające do ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie oraz uznawalności dyplomów ukończenia studiów, które zostały wydane w państwach, z których dokumenty wymagają uznania na mocy obowiązujących przepisów, za dokumenty uprawniające do ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia. Szacuje się, że kandydaci, którzy zostaną objęci powyższą procedurą, stanowią około 30% wszystkich kandydatów-cudzoziemców.

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana regulacja zakłada ustanowienie zasady **obligatoryjnej odmowy** wydania przez wojewodę zezwolenia na pracę cudzoziemca, wydania przez starostę zezwolenia na pracę sezonową oraz wpisania przez starostę oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi do ewidencji oświadczeń, jeżeli z okoliczności wynika, że wniosek o wydanie ww. dokumentów został złożony dla pozorów, dokument będzie wykorzystany przez cudzoziemca w celu innym niż wykonywanie pracy dla danego podmiotu lub podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie dopełnia obowiązków związanych z prowadzeniem działalności lub powierzaniem pracy innym osobom. Doprecyzowaniu ulegnie również, że powyższa przesłanka zachodzi m.in. w przypadku wystąpienia uzasadnionych wątpliwości względem pracodawcy co do wiarygodności złożonych przez niego oświadczeń odnośnie do liczby cudzoziemców, którym zamierza powierzyć pracę, z uwagi na dostępne organowi dowody lub obiektywne okoliczności wskazujące na to, że liczba ta mogłaby być mniejsza niż deklarowana.

Jednocześnie projekt zakłada skrócenie terminu na powiadomienie wojewody przez podmiot powierzający cudzoziemcowi wykonywanie pracy o tym, że cudzoziemiec ten nie podjął pracy, przerwał pracę lub zakończył pracę przed upływem okresu ważności zezwolenia na pracę (również w krótszym okresie niż dotychczas) oraz modyfikację przepisów karnych odnoszących się do zatrudniania cudzoziemców, w szczególności ustanowienie zasady, że wysokość kary grzywny za niektóre wykroczenia jest uzależniona od liczby nielegalnie zatrudnionych cudzoziemców.

Można przypuszczać, że omówione rozwiązania wpłyną na **spadek liczby wydawanych dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców w Polsce**. Jednak dotyczyć to będzie wyłącznie sytuacji, w których występowały nadużycia powyższych dokumentów – m.in. w celu uzyskania wizy i wykorzystania jej jako narzędzia nielegalnej migracji, a cudzoziemiec faktycznie nie świadczył pracy na polskim rynku pracy lub świadczył tę pracę nielegalnie. Projektowane rozwiązania nie wpłyną na zmniejszenie podaży legalnie zatrudnionych cudzoziemców na rynku pracy, przyczynią się zaś do ograniczenia zatrudnienia cudzoziemców w „szarej strefie”.

W związku z tym, że nie ma w powyższym zakresie oficjalnych statystyk ani raportów, brak jest możliwości oszacowania w sposób ilościowy, jak omówione zmiany wpłyną na liczbę wydawanych dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców w Polsce oraz faktyczną liczbę cudzoziemców wykonujących pracę w Polsce.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☒ inne: obszar szkolnictwa wyższego oraz system wizowy	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	---

<p>Omówienie wpływu</p>	<p><u>Obszar szkolnictwa wyższego</u></p> <p>Projektowane zmiany w zakresie przyjmowania na studia cudzoziemców, których wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa, a także w zakresie zatwierdzania uczelni na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów, prawdopodobnie przyczynią się do niewielkiego zmniejszenia liczby cudzoziemców zainteresowanych studiami w Polsce, co z kolei wpłynie na spowolnienie tempa wzrostu liczby studentów cudzoziemców w kolejnych latach oraz wysokość wskaźnika umiędzynarodowienia uczelni.</p> <p>Szacuje się, że liczba studentów cudzoziemców (w warunkach roku 2023 r.) mogłaby spaść o około 3-7%, powodując spadek wskaźnika umiędzynarodowienia o około 0,25-0,6 pkt. proc. Na podstawie zgromadzonych informacji można również przypuszczać, że spadek ten dotknie głównie uczelni niepublicznych.</p> <p>Brak jest możliwości określenia jak projektowane zmiany (zaostrzone kryteria przyjęcia na studia wobec cudzoziemców, których wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa, oraz przewidywany wzrost opłat rekrutacyjnych) w połączeniu z wprowadzonym od czerwca br. wzrostem opłaty za przyjęcie i rozpatrzenie wniosku o wydanie wizy krajowej wpłyną na indywidualne decyzje cudzoziemców w zakresie chęci odbycia studiów w Polsce. Dlatego prognozowanie wpływu zmian na liczbę studentów cudzoziemców w długim okresie jest niecelowe.</p> <p><u>System wizowy</u></p> <p>Projektowane rozwiązania wpłyną na ograniczenie występowania zdiagnozowanych nieprawidłowości w systemie wizowym, w tym ograniczenie procedury wykorzystywania polskich wiz w innym celu niż ten, w którym zostały wydane, a także przyczynią się do zmniejszenia obciążenia polskich konsulatów. Przewidywany spadek liczby cudzoziemców przyjmowanych na studia w Polsce oraz liczby wydawanych dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców w Polsce spowoduje spadek liczby składanych wniosków o wydanie wizy w celu wykonywania pracy oraz w celu odbycia studiów przez cudzoziemców, co powinno przełożyć się na spadek obciążenia pracą polskich konsulatów.</p> <p>Prognozowanie spadku liczby wniosków wizowych w długim okresie nie jest celowe z następujących powodów: w scenariuszu bazowym, do którego powinny zostać porównane przewidywane efekty projektowanej regulacji, należałoby uwzględnić zmianę liczby wniosków wizowych w związku z podniesieniem od czerwca 2024 r. wysokości opłaty za przyjęcie i rozpatrzenie wniosku o wydanie wizy krajowej, co z uwagi na krótki okres obowiązywania tej zmiany nie jest możliwe; nie ma możliwości oszacowania w sposób ilościowy spadku liczby wydawanych dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców w Polsce i w konsekwencji spadku liczby wniosków wizowych w celu wykonywania pracy (szerzej w pkt 7 i 9 OSR); ostateczna liczba złożonych wniosków wizowych zależeć będzie od indywidualnych decyzji cudzoziemców, na którą będzie miało wpływ łącznie wiele czynników.</p>
-------------------------	---

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

<p>Projektowana ustawa wejdzie w życie z dniem 1 lipca 2025 r., z tym że przepisy dotyczące:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) korzystania z wykazu osób przyjętych na studia znajdą zastosowanie od dnia 1 stycznia 2026 r.; 2) rekrutacji niektórych cudzoziemców na studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie znajdą zastosowanie po raz pierwszy do rekrutacji na rok akademicki 2026/2027.
---

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja efektów projektowanej ustawy nastąpi po 2-3 latach jej obowiązywania poprzez porównanie statystyk w zakresie liczby studentów cudzoziemców przyjętych na studia w Polsce, liczby dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców w Polsce oraz liczby wniosków o wydanie wize w celu wykonywania pracy oraz w celu odbycia lub kontynuowania studiów.

W związku z tym, że w scenariuszu bazowym, do którego powinny zostać porównane przewidywane efekty projektowanej regulacji, należałoby uwzględnić zmianę liczby wniosków wizowych wynikającą z podniesienia od czerwca 2024 r. wysokości opłaty za przyjęcie i rozpatrzenie wniosku o wydanie wize krajowej, co z uwagi na krótki okres obowiązywania tej zmiany nie jest możliwe, na ten moment nie jest również możliwe określenie przewidywanej zmiany powyższych mierników w ujęciu procentowym.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.